

ክፍል ሦስት

ሁለተኛው ትእዛዝ

«የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥ፡፡ እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻምውና፡፡» ዘጸ.20+7፡፡

የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ

ባለፈው ምዕራፍ የተመለከተው የመጀመሪያው ትእዛዝ በአምልኮት እግዚአብሔር ላይ የተመሠረተ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ የእግዚአብሔርን ስም በተመለከተ የተሰጠ ትእዛዝ ነው፡፡

የእግዚአብሔር ስሙ ቅዱስ ታላቅና ድንቅ ነው

የልዑል እግዚአብሔር ስም እንደማንኛውም ሰው ስም በልማድ የምንጠራው አይደለም፡፡ ስለሆነም በጸሎት ዕጣን ጊዜ በመኃል መኃል «ዘይትህ መልካም መዐዛ አለው፤ ስምህ እንደሚፈሰስ ዘይት ነው» እንደተባለ ባማረ ቃል ስሙን እንጠራለን፡፡ መኃ.1+3፡፡ እመቤታችን ቅድስት ድንግል፤ ማርያም በጸሎቷ «ብርቱ የሆነ እርሱ በእኔ ታላቅ ነገር አድርጓልና ስሙም ቅዱስ ነው» ብላለች፡፡ ሉቃ.1+49፡፡ አባቷ ዘቢየ እግዚአብሔር ቅዱስ ጻዊትም እንዲሁ «ስሙ የተ

ቀደስና የተፈራ ነው» በግለት የእግዚአብሔርን የስሙን ቅድስና ተናግሯል፡፡ መዝ.110+9፡፡ የእግዚአብሔር ስም ቅዱስ በመሆኑ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ ባስተማረው ጸሎት «ስምህ ይቀደስ» እንድንለው ነግርናል፡፡ ማቴ.6+9፡፡

እግዚአብሔር ቅዱስ መሆኑን በምናስታውስ ጊዜ ሁሉ በአክብሮትና በመፈራት ሊጠራ የሚገባውን ስሙን «ስምህ ይቀደስ» ግለት አለብን፡፡ ስለዚህም ነው ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ እያልን ስመ እግዚአብሔርን በጠራን ቁጥር በትንትና ሆነን የምንሰገደው፡፡ ካህናት ሰማይ ሱራፈልም የሚያመሰግኑት «ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ ከክብሩ ተሞልታለች» እያሉ ነው፡፡ ታላቅና ቅዱስ ስሙን በሚጠሩ ጊዜም መፍራትና በመን ተጥተው ከመንበሩ ፊት ቆመው በከንርፃቸውም ፊትቻ ቸውንና እግርቻቸውን ሸፍነው ነው፡፡ በዚያ ጊዜም የመድረኩ መሠረት ከድምፃቸው የተነሣ ይናወጣል፤ ቤቱንም ጢስ ይሞላበታል፡፡ ይህም ነቢዩ ኢሳይያስን «እኔም ከንፈርኼ የረከሰብኝ ሰው በመሆኔ፤ ዓይኖቼ እግዚአብሔርን ስለ አይ ጠፍቻለሁና ወታልኝ፤» እንዲል አድርጎታል፡፡ ኢ.ሳ.6+1-5፡፡

ይህን ሱራፈል በመፍራትና በመንተተተ የሚጠሩትን ቅዱስ ስም አርባዕቱ እንስሳም በመንበሩ ፊት ቆመው ያለአንጻቸው እርፍት «ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ የነበረውና የሚመጣው ሁሉንም የሚገዛ ጌታ፤ ያለው አምላክ» በግለት ሲያመሰግኑት ግዮቱን ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ በራእዩ መዝገቦታል፡፡ ራእ.4+8-10፡፡ ከፍጹም ከብሩና ከቅድስናው የተነሣ «ዘሁፋን ላይ ለተቀመጠው ከዘላለምም እስከ ዘላለም በሕይወት ለሚኖረው ለእርሱ ከብርሃና ውዳሴ ምስጋናም በሰጡት ጊዜ ሃያ አራቱ ካህናት ሰማይ ሱራፈት ላይ በተቀመጠው ፊት ወድተው፤ ከዘላለም እስከ ዘላለም በሕይወት ለሚኖረው እየሰገዱ... በዚሁ ፊት አክሊላቸውን ያጥራሉ፡፡» ራእ.4+11፡፡

የእግዚአብሔር ስም ቅዱስ ነው፡፡ «ስሜም በአሕዛብ

ዘንድ ታላት ይሆናልና። ሚሊ.1+11። ኢርምያስም «አቤቱ+
 እንደ እንተ ያለ የሰምነ አንተ ታላት ነህ ስምህም በኃይል
 ታላት ነው» በማለት ተናገሯል። ኢር.10+6። ኢያሱ ወልደ
 ነጭ በበኩሉ «ለታላቁ ስምህም የምታደርገው ምንድን
 ነው?» ያለ ሲሆን ነቢዩ ዳዊትም «የሠራዊት ጌታ እግዚ
 አብሔር የአሥራኤል አምላክ ነው ይባል ዘንድ ስምህ ለዘለዓ
 ለም ታላት ይሁን» በማለት ዘምሯል። ኢያ.7+9። 2ሳሙ.
 7+26። ነቢዩ ኢርምያስ በሌላ ሥፍራ «ተቤገርአቸው ብርቱ
 ነው+ ስሙም የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ነው» ብሎአጠ
 ል። ኢር.50+34። እነዚህ ከላይ የጠቀስናቸው ምንባባት
 ትዱሱ የእግዚአብሔር ስም ታላት መሆኑንና ይኸውም
 በትዱሳን አንደበት የተመሰከረ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው።

ከዚህ ሌላም አምላካችንን እግዚአብሔርን የምና
 መሰገንበት እጅግ የማረ የምስጋና ቃል በትዱሱ መጽሐፍ
 ተጽፎ እናገኛለን፡- «አቤቱ ጌታችን+ ስምህ በምድር ሁሉ
 እጅግ ተመሰገን+ ምስጋናህ በሰማዮች ላይ ከፍ ከፍ ብሏል
 ልና።... አቤቱ+ ጌታችን ስምህ በምድር ሁሉ እጅግ ተመ
 ሰገን።» የሚል ነው። ሙዚ.8+1-9። በእርግጥም የአምላካችን
 ስሙ ገሩምና ምስገን ነው። ከዚህም ሌላ ስለወልደ እግዚ
 አብሔር ልደት በተናገረው ትንቢት ነቢዩ ኢሳይያስ
 «ስሙም ድንት መከር+ ኃያል አምላክ+ የዘለዓለም አባት+
 የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል» ብሎታል። ኢሳ.9+6።
 በትክክልም የእግዚአብሔር ስም ድንት ነው እንጂ። ለዚህም
 ነው ድንት ብቻ ደገፍ አይደለም፤ የእግዚአብሔር ስም
 መልካም ነው ። ሐዋርያው ትዱስ ያዕቆብ በመልእክቱ
 ክርስቲያኖች የሚጠሩበት «መልካም ስም» ያለው ትዱስ
 ዳዊትም «ስምህን እናገራለሁ መልካም ነውና» በማለት
 ምስክርነቱን ገልጧል። ያዕ.2+7።

የእግዚአብሔር ስም ትዱሱን ታላት፤ ምስገን፤
 ድንት፤ መልካም መሆኑን አረጋግጠናል። እንገዲህ
 «የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ፤ እግዚ
 አብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻውምና»
 የሚለው ትእዛዝ የሚመለከተው ይህን ስም መሆኑን ማጤን

ይገባል። የትእዛዙም ዋና ዓላማ የእግዚአብሔር ትዱስ ስም
 ንጹሐን መላእክት እንኳን በመፍራትና በመንቀጥቀጥ የሚጠ
 ፍት ከቡር በመሆኑ የሰው ልጆችም አክብረውት ክብርን
 እንዲያገኙ ነው።

የእግዚአብሔር ስም ድንት ተአምራትን ያደርጋል

የእግዚአብሔር አገልጋይ የሆነው ሐዋርያው ትዱስ
 ዲጥሮስ በቤተ መቅደስ ደጃፍ ተቀምጦ ይለምን ለነበረው
 ነጻይ ሰው የሰጠው መልስ የዚህ ማረጋገጫ ነው «ብርና
 ወርት የለኝም፤ ይህን ያለኝን ግን እስጥሳለሁ። በናዝሬቱ
 በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተነሣና ተመላለስ» ባለው ጊዜ
 ሰውየው ተነሥቶ ተመላለሰ። የሐዋ.3+6። ትዱስ ዲጥሮስ
 የአምላካችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ስም ከመጥራት በስተቀር
 ያደረገው እንዳችም ነገር አልነበረም። የአምላክ ስም
 ሽባውን ፈታው ተነሥቶም ተመላለሰ። ከዚህም ሌላ
 የአይሁድ ሊቃነ ካህናት ትዱስ ዲጥሮስንና ትዱስ ዮሐንስን
 ይዘው በመካከል አቁመው «በምን ኃይል ወይስ በማን ስም
 እናንተ ይህን እደረጋችሁ?» ብለው በጠየቁት ጊዜ ትዱስ
 ዲጥሮስ «እናንተ በስቀላችሁት... በናዝሬቱ በኢየሱስ ክር
 ስቶስ ስም... ነው።» በማለት የተናገረው መልስ እውነተኛው
 ድንትና ተአምራት ሁሉ ሊደረግ የሚችለው በእግዚአብሔር
 ስምና ኃይል መሆኑን የሚያስረዳ ነው። የሐዋ.4+7-10።
 ስለዚህም ነው አባቶቻችን ሐዋርያት እግዚአብሔርን «አሁ
 ንም ጌታ ሆይ+...ለመፈወስም እጅህን ስትዘረጋ በትዱስ
 ልጅህም በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ምልክትና ድንት ሲደረግ
 በሪያዎች በፍጹም ግልጥነት ቃልህን እንዲናገሩ ሰጣቸው»
 በማለት በጸሎት የጠየቁት። የሐዋ.4+29-30። ይህም
 የእግዚአብሔር ስም የተአምራት ባለቤት መሆኑን
 የሚያረጋግጥ ነው።

እኛ ባለንበት በዚህ ዘመን «የእግዚአብሔርን ስም
 የሚጠራ ሁሉ ይድናል» የሚለውን ያንቢዩ ኢዩኤልን ቃል
 በመጥቀስ ስመ እግዚአብሔርን በመጥራት ብቻ እምነትን

ከክብርቲያናዊ ምግባር ጋር ሳያዋሕዱ መጻን የሚገኝ የሚመ ሰላቸው ሰዎች አሉ። እነዚህ ራሳቸው ተሞኝተው ሌሎችንም የዋሆች የሚያሞኙ ስሙን ከመጥራት ቃሉንም ከመናገር በቀር ፈጽመው ለአምላክነቱ በሚገባ ሃይማኖት የማያ መልኩትና የሚናገሩትን ቃሉንም በምግባር ፈጽመውት የማ ያውቁት የሰም ክርስቲያኖች ሁሉ በፍርድ ቀን በፊቱ ቆመው ምናልባት «ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ! በስምህ ትንቢት አልተናገርንምን? በስምህ አጋንንትን አላወጣንምን? በስምህ ተአምራት አላደረግንምን?» በማለት ይከራከሩ ይሆናል። ከንቱና ፍሬ አልባ ክርክር።

ሰሙ ኃይለ ድንቅና ቅዱስ ነውና ተአምራት ያደርጋል፤ ይህ በእግዚአብሔር ክቡር ስም የተደረገ ተአምር ገን «ምግባር በተለየው እምነት» እንደቃሉ ሳይኖሩ «ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ» ለሚሉ ግብዞች ሁሉ መጻኛ ሊሆን አይ ችልም። ማቴ.7+22። ማቴ.25+41-46። ያዕ.2+17። ስለ ሆኑም የእግዚአብሔርን ስም ለአጋንንት ድል መንሸጥ ለም ስጋናና በጸሎት ጊዜ ለልመና በትንትና ሆኖ ሊወራት የሚገባ እንጂ ተገቢ ባልሆነ ሥፍራና ንጹሕ ፍጹምም ባልሆነ እምነት እንዲሁ በከንቱ የማይጠሩት መሆኑን በማ ስተዋል እንድንኖር ያስፈልጋል።

የእግዚአብሔር ስም ለአጋንንት አስፈሪና አስደንጋጭ ነው

በቅዱስ ወንጌል እንደተጻፈው «ሰብዓውም በደስታ ተመልሰው፡- ጌታ ሆይ አጋንንት ስንኳ በስምህ ተገዝተ ውልናል አሉት» የሚለው ቃል ሰሙ አጋንንትን የሚያስደነ ግጣቸውና የሚገሥግቸው መሆኑን የሚያስረዳ ነው ። ሉቃ 10+17። እነዚህ ሰባ ሁለቱ አርድዕት ምንም እንኳን ለአገ ልገሎት አዲስ የነበሩ ቢሆንም አጋንንትን የማውጣት ሥልጣን ተሰጥቷቸው እንደነበር እንመለከታለን። ይህም ጌታ «ያመኑትንም እነዚህ ምልክቶች ይከተሉላቸዋል፤ በሰሜ አጋንንትን ያወጣሉ፤ በአዲስ ቋንቋ ይናገራሉ» በማለት የገባው ቃል ኪዳን ይፈጸም ዘንድ ነው። ማር.16+17።

ቅዱሳን አባቶቻችን ሐዋርያት ሁሉ በዚህ ቃል ኪዳን መሠረት አጋንንትን ሲያወጡ እንደነበረ በመጽሐፍ ቅዱስ ተመዝግቦ ይገኛል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በፊልጵስዩስ በአጋንንት መንፈስ በመታገዝ እየጠነቆለች ለጌቶቿ ገንዘብ ታስገባ የነበረችውን ሴት ከአደረባት ጋኔን መፈወሉ ለዚህ አንድ ማስረጃ ነው። ሐዋርያው በሴቲቱ ያደረገውን የጋኔን መንፈስ «ከእርሷ እንድትወጣ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አዝኻለሁ አለው፤ በዚያም ሰዓት ወጣ።» የሐዋ.16+18። ይህ ሁሉ እንግዲህ የእግዚአብሔርን ስም በመጥራት ቅዱሳን በሙሉ የአጋንንትን ሠራዊት ሲያንቀጠቅጡላቸው የሚኖሩና ዛሬም ቢሆን ይኸው የእግዚአብሔር ቅዱስ ስም የአጋንንት ፀር መሆኑን የሚያስገነዝብ ነው።

በዚህ የክብረ ስም በመጠቀም ሰዎችን የሚያሳስቱ ክፉዎች «አጋንንትን በስምህ አላወጣንምን?» በማለት በፍርድ ቀን የሚከራከሩ መሆኑ በመጽሐፍ ተመዝግቦአል። የእግዚ አብሔር ቅዱስ ስም በተጠራበት ሥፍራ ርኩሳን አጋንንት መጨነቃቸው ኃይል ሰሙ አስፈሪና አስደንጋጭ በመሆኑ ነው እንጂ ስለነዚህ ሐሳውያን ጽድቅ አይደለም። «በስምህ አጋንንትን አላወጣንምን?» በማለት የሚከራከሩት ክፉ ሰዎች በሰሙ እያሳሳቱ ስለሠሩት ክፉ ሥራ ከፍርድ የማይድኑ መሆኑ የእግዚአብሔር ስም በአጋንንት ላይ የሚሠራው ኃይል ለኃጢአተኛው ሰው የጽድቅ ምስክር ሊሆን የማይችል መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው።

ይህ ቅዱስ የእግዚአብሔር ስም ታዲያ እንዲህ ኃይል የሚያደርግ ሲሆን በየሥፍራውና በየአጋጣሚው ሁሉ በከንቱ ስንጠራው ጥቂትም እናፍር ይሆን? ለእርሱ እንደሚገባው በመፍራትና በመንቀጥቀጥ በአክብሮት ልንጠራው የሚገባ እንጂ ለከብሩ በማይሰማማ አጋጣሚው ሁሉ ልንጠራው አያስፈልግም።

የእግዚአብሔር ስም በችግር ጊዜ መጠጊያ ነው

በለቅዱስ ስሙ በባለቤቱ በእግዚአብሔር የተነገሩት ቃላት ጣፋጮችና መጽናናትን የሚሰጡ የተወደዱም ናቸው። በመጽሐፈ ምሳሌ «የእግዚአብሔር ስም የጸና ግምብ ነው ጸድቅ ወደ እርሱ ሮጦ ከፍ ከፍ ይላል።» ተብሎ እንደ ተነገረ። ምሳ.18+10። ነቢዩ ቅዱስ ዳዊት ደግሞ ይህን በተግባር ስለአየና ስለአረጋገጠው «አሕዛብ ሁሉ ከበቡኝ፥ በእግዚአብሔርም ስም አሸነፍኳቸው፤ መከበቡንስ ከበቡኝ፥ በእግዚአብሔርም ስም አሸነፍኳቸው፤ ንብ ማርን እንደሚከብ ከበቡኝ፥ እሳትም በእሾህ ውስጥ እንደሚነድ ነጻዱ በእግዚአብሔርም ስም አሸነፍኳቸው» በማለት ተናገሯል። መዝ. 117+10-12። በሌላ ቦታ ደግሞ «ረድኤታችን ሰማይንና ምድርን በሠራ በእግዚአብሔር ስም ነው» በማለት ነገሩን አጠቃልሎአል። መዝ. 123+8። ቀደም ብሎም በተለምዶ አነጋገር «በእንተ ጣላቶቻችንን እንወጋቸዋለን፥ በስምህም በላያችን የቆሙትን እናዋርዳቸዋለን» በማለት፥ የተናገረው ለዚህ ነበር። መዝ. 43+5። «አቤቱ፥ በስምህ እድነኝ» በማለትም እግዚአብሔርን ለምናለል። መዝ.53+1።

እግዚአብሔር ሁልጊዜ በቅዱስ ስሙ እንድንታመን ይፈልጋል። በነቢዩ ኢሳይያስ አድር «በእግዚአብሔር ስም የሚታመን፥ በአምላኩም የሚደገፍ ማነውን» በማለት የጠየቀው ጥያቄ ይህን የሚገልጽ ነው። ኢሳ.50+10። በሶፎንያስ ደግሞ «በመካከል ሽም የዋህና ትሑት ሕዝብን አስቀራሰሁ፤ በእግዚአብሔርም ስም ይታመናሉ።» በማለት ስሙ መጠጊያ መታመኛም መሆኑን ገልጧል። ሶፎ.3+12። በዳዊት መዝ. ሙርም «ነፍሳችን እግዚአብሔርን ተስፋ ታደርገዋለች፤ ረዳታችንና መጠጊያችን እርሱ ነውና፥ ልባችን በእርሱ ደስ ይለዋልና፥ በቅዱስ ስሙም ታምነናልና» የሚል ቃል ተነገሯል። መዝ.32+20-21።

ይህ ሁሉ የመጽሐፍ ክፍል የሚያስረዳው የእግዚአብሔር ቅዱስ ስም በችግር ጊዜ ቢጠፋት መጽናኛ፤ ቢታመኑበት መጠጊያ መሆኑን ነው። በጊዜው ሁሉ ረዳታችንና ኃይላችን የሆነውን ቅዱስ የእግዚአብሔር ስም ለባሕርይ በሚገባው መጠን ልናከብረው እንጂ በከንቱ ልንጠራው የማይገባ መሆኑን ማወቅ ያስፈልጋል።

የእግዚአብሔር ስም የምንባረክበትና የመንፈሳውያን ምሥጢራትን ጸጋ የምናገኝበት ነው

በቤተ ክርስቲያናችን ትምህርተ ሃይማኖት እንደተግርነው ሁሉ ወደምሥጢራት የሚያደርሰንን የጥምቀትን ጸጋ የእግዚአብሔር ልጅነት የምናገኘው ስሙ ሥላሴን በመጥራት በስሙም በመባረክ ነው። ይህም ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ «እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው ...ደቀመዛሙርት አድርጓቸው» በማለት በሰጠው ትእዛዝ ይታወቃል። ማቴ.28+19። ይህ እንግዲህ እግዚአብሔር በስሙ ታጠምቅና ልጆችን ታበዛለት ዘንድ በአበው ሐዋርያት ለማካኝነት ለቤተ ክርስቲያን የሰጣት ሥልጣን ነው።

በዚህ ሰማያዊና ለምላካዊ ሥልጣን በመጠቀም የሐዋርያት አለቃ የሆነው ቅዱስ ጲጥሮስ በበዓለ ሃምሳ ዕለት የተሰበሰቡትን ሁሉ «ንስሐ ግቡ፥ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ» በማለት ስሙ እግዚአብሔርን ጠርቶ የልጅነት ጸጋ ሰጥቷቸዋል። ዮሐ.2+38።፤ 10+48።፤ 8+12። ስለምሥጢረ ቀን ዲል የተጻፈውንም ብንመለከት «ከእናንተ የታመመ ማንም ቢኖር የቤተ ክርስቲያንን ሽማግሌዎች /ካህናትን/ ወደ እርሱ ይጥራ፤ በጌታም ስም እርሱን ዘይት ቀብተው ይጸ ልዩላት» የሚል እናነባለን። ያዕ.5+14። ይህ ቃል ለታመመ ሰው የሚፈጸምን ምሥጢረ ቀንዲል በእግዚአብሔር ስም ማከናወን እንደሚገባ የሚያስረዳ ነው። በልዑል እግዚአብሔር ስም ምሥጢራትን የመፈጸም ሥልጣን የተሰጠው ደግሞ ለካህኑ /ለቄሱ/ ነው። ዘጸ.18+5። ካህኑም ሕዝቡን የሚባ ርከው «የእግዚአብሔር በረከት በእናንተ ላይ ይሁን፤ በእግዚአብሔርም ስም እንመርቃችኋለን» እያለ ነው። መዝ.128+8።

በተጨማሪም ምሥጢራትን ሁሉ የምንሳተፍበት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ስሙን የተሸከመች የእግዚአብሔር ማደርያ ናት። እርሷም የከበረች የምሥጢራት ሁሉ ግምጃ ቤት ስለሆነች በስሙ ለሚታመኑ ምእመናን ሁሉ ከምሥጢራት በረከት ትናኛለች /ትሰጣለች/። በቤተ ክርስቲያን በእግዚአብሔር ስም ጸጋ የሚናገሩት /የሚሰጡት/ ቅዱሳት ምሥጢራትን ሁሉ ለመዘርዘር ጊዜና ሥፍራ አይበቃምና በአጭሩ እንተወዋለን። እንግዲህ የእግዚአብሔር ስም የኃይል ሁሉ፣ በምሥጢራት ቤተ ክርስቲያን አማካኝነትም የጸጋ ስጦታ ሁሉ እና የበረከትም ምንጭ ከሆነ ስለዚህ የከበረ ቅዱስ ስሙ መለኮት ከእኛ የሚጠበቀው ምንድን ነው?

ስለ ስሙ እግዚአብሔር እኛ ግዴታ

ይህ ስም የተጠራበት /የሐዋ. 15÷17/ እንዲሁም ከዓለም ሁሉ የተለየበት በጥምባርቻችንም ላይ የሚታተመው የከበረ የእግዚአብሔር ስም ነው። ራእ.22÷4። ለዚህ ሕያው ስም ልናደርግ የሚገባን ምንድን ነው?

ይህ ቅዱስ ስም የእግዚአብሔር ስም ነውና ልናከብረው በመፍራትና በመንቀጥቀጥም ልንጠራው ይገባል። ነቢዩ ሙሴ «አምላክህ እግዚአብሔር የተባለውን፣ የተመሰገነውንና የተፈራውን ስም ባትፈራ» በማለት እንዳስጠነቀቀ /ዘጸ.28÷58/ ስሙን የሚፈሩ የሚያከብሩትም የሚገባቸውን መንፈሳዊ ዋጋ ያገኛሉ፤ በራእይ «ለባሪያዎችህም ለነቢያትና ለቅዱሳን ስምሆንም ለሚፈሩት ለታናናሾችና ለታላላቆችም ዋጋቸውን ትሰጥ ዘንድ» የሚል ተጽፏልና። ራእ.11÷18።

ቅዱሳን የሆኑ የሰማይ ሠራዊት በመፍራትና በመንቀጥቀጥ የሚጠሩትን የእግዚአብሔርን ስም በታላቅ ትላትና ሆነን «የተቀደሰ ስምህን ኃጢአት ባረከሰው

አንደበታችን መጥራት የሚገባን አይደለም» እያልን በከብር ልንጠራው ይገባል። ነቢዩ ቅዱስ ዳዊትም «እግዚአብሔርን ክእኔ ጋር ታላቅ አድርጉት፤ በአንድነትም ስሙን ከፍ ከፍ እናድርግ።» በማለት ሁሉም ሰው የእግዚአብሔርን ስም ከፍ ባለ ከብር እንዲጠራ መክሯል። መዝ.33÷3። ይህን ቅዱስ ስም ለንጠራ በመፍራትና በማክበር ብቻ ሳይሆን በፍጹም ፍቅርም መሆን ይኖርበታል፤ ይህ ፍቅርም የእግዚአብሔር ጥበቃ፣ ፍጹም መውደድና ችርነቱ ሁሉ ከእኛ ጋር እንዲሆን ያደርጋል። በእርሱ ፍቅር የሚኖሩ ቅዱሳን ሁሉ ስሙን በአከብሮትና በፍቅር ይጠሩት እንደነበርና ዛሬም ቢሆን በዚህ መልክ የሚጠሩት መሆኑን ቢያመለክት «አቤቱ በቅዱሳንህ አንደበት ስምህ የተቀደሰና ጣፋጭ ነው» ቢል ቅዱስ ዳዊት ዘምሯል።

እንግዲህ የአምላካችን ስም የከበረና ቅዱስ ቢሆን በተራው ነገር ሁሉና በየአጋጣሚው ልንጠራው አይገባም፤ ምክንያቱም በሆነው ባልሆነው ስሙን በመጥራት ልማድ ወደማድረግ ደረጃ ደርሰን ከብሩንና ፍቅሩን እናጣለንና ነው። ከዚህ ይልቅ ልንጠራው የሚገባው በጸሎት ጊዜ ችርነቱን ስንለምንና ስለተደረገልን ችርነቱም ስናመለግን፤ ስጦታውንም ተስፋ በማድረግ መሆን አለበት። ቅዱስ ዳዊት «በአንተም ስም እጆቼን አነሣለሁ፤ ነፍሴ በቅቤና በስብ እንደሚጠግብ ትጠግባለች» «በቅዱስ ስሙ ተጓደዱ» «ለልዑል እግዚአብሔር ስም እዘምራለሁ» በማለት በተደጋጋሚ የተናገራቸው ቃላት የሚያስረዱት የእግዚአብሔርን ስም እንዴት ባለ ጊዜና በምን ሁኔታ ልንጠራው የሚገባ መሆኑን ነው። መዝ.62÷4-5፤1104÷3፤17÷7።

በመዝሙር በምናመለግንበትና በጸሎት በምንለምንበት ጊዜ ሁሉ እርሱ በመካከላችንና ከእኛ ጋር መሆኑን በማሰብ ቅዱስ ስሙን በትላትና ሆነን ልንጠራው ይገባል። እርሱ ራሱ «ሁለት ወይም ሦስት በስሜ በሚሰበሰቡበት በዚያ በመካከላቸው እሆናለሁና።» በማለት የገባው ቃል ይኸንኑ የሚያረጋግጥን ነው። ማቴ.18÷20።

ፍጹም የሆነ ልባዊ ፍቅርና አክብሮት ሳይኖር የእግዚአብሔርን ቅዱስ ስም በልማድ መጥራት ተገቢ አይደለም። እንደ አሕዛብ ባለ ልማድ የልቡና ምንም ሳይኖር በአንደበት በመናገር ብዛት የሚገኝ አንዳችም ጥቅም የለምና። ማቴ. 6÷7። የስሙ እግዚአብሔር አጠራራችንና ጸሎታችን ሁሉ ለታይታና ለክብር ወንበር ለማግኘት ይደክሙ ከነበሩት ጻፎችና ፈሪሳውያን የተለየ መሆኑ ይኖርበታል። ሉቃ. 20÷47። በልቡናቸው የእግዚአብሔር ፍቅር ሳይኖር በሰዎች ፊት ለመታየት ብቻ ብለው የሚጸልዩና የከበረውን የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩ ሰዎች ሁሉ በዚህ ተግባራቸው ሌሎችን ያስናክሉባቸዋል እንጂ የሚያገኙት መንፈሳዊ ጥቅም የለም። ከዚህ የተነሣም ሰዎች የጸሎትን ዋጋና የእግዚአብሔርን ስም እንዲያቃልሉ ምክንያት ይሆናሉ። ለዚህ ኃጢአት ምክንያት በመሆናቸው ደግሞ መቀጣታቸው አይቀርም። ስለሆነም እኛ ከዚህ መሰሉ ድርጊት ልንቆጠብ ይገባል።

በጸሎት ጊዜ አእምሮአችን በቆምንበት ዓላማ ሳይተወስኖ በእርጋታና በተመስጦ ልንጸልይ ከሚገባ በቀር በተበተነና በተረበሸ ገሊና የምንጸልየው ጸሎትም፤ የምንጠራው ስሙ እግዚአብሔርም ከልባችን ስላልሆነ በነቢዩ «ይህ ሕዝብ በከንፈሩ ያከብረኛል፤ ልቡ ግን ከእኔ የራቀ ነው» የተባለው በእኛ ይፈጸማል፤ እኛም ቅዱሱን የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ ከሚጠሩት እንመደባለን። ኢሳ.29÷13፤ ማር.7÷6። «ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ የሚሉኝ ሁሉ መንግሥተ ሰማይ የሚገቡ አይደሉም» የተባላቸውና በፍርድ ቀንም በከንቱ ስለጠሩት ስሙ እግዚአብሔር ተገቢውን ዋጋ ለመቀበል በዙፋኑ ፊት በሚቆሙ ጊዜ «ጌታ ሆይ በስምህ ትንቢት አልተናገርንምን? በስምህ አጋንንትን አላወጣንምን?» የሚሉትና ስሙን በመጥራታቸው ብቻ ከፍርድ ያልጻኑት ሁሉ የተጠቀሱበት የጌታ ቃል የሚያስተምረን የእግዚአብሔርን ስም በምንጠራበት ጊዜ ሁሉ ግዴታችን ምን መሆኑን በመገንዘብ ተገቢውን ጥንቃቄ እንድናደርግ ነው። ማቴ.7÷22።

ለውይይት ተሰብስበው መርሐ ግብራቸውንም በስሙ

እግዚአብሔር ጀምረው በጸሎት የከፈቱትን ጉባኤ፤ እግዚአብሔርም የተገኘበትን ስብሰባ ለእግዚአብሔርም ስም የሚገባውን ክብር የሚያቃልሉ ሰዎች የሚንቁ፤ የእግዚአብሔርን ስም ክብር ረስተዋልና ስሙን በከንቱ ከሚጠሩት ጋር የሚደመሩ ናቸው። መዝሙረኛው ባለቅኔ ቅዱስ ጳውሎስ «የእግዚአብሔርንም ስም አመስግኑ። ከዛሬ ጀምሮ እስከ ዘለዓለም ድረስ የእግዚአብሔር ስም ቡሩክ ይሁን» በማለት እንደተናገረው በጊዜው ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም ማከበርና ከፍ ከፍ ማድረግ ከእኛ የሚጠበቅ ነው። መዝ.112÷1-2። ጻድቁ ኢዮብም «እግዚአብሔር ሰጠኑ እግዚአብሔር ነሣ፤ የእግዚአብሔር ስም የተመሰገነ ይሁን።» በማለት የተናገረው ቃል በደስታና በሰላም ጊዜ ብቻ ሳይሆን በመከራም በፈተናም ጊዜ ቢሆን የእግዚአብሔርን ቅዱስ ስም በአክብሮትና በፍቅር መጥራት የሚገባ መሆኑን የሚያስተምር ነው። ኢዮ.1÷21። ከዚህ ሁሉ የምንግረው በምንሠራው ሥራ ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም ከፍ ከፍ ማድረግ ዓላማችን ሊሆን የሚገባው መሆኑን ነው።

በቅዱስ መጽሐፍ የምናገኛቸው ታሪኮች በጸሎትና በምስጋና ብቻ ሳይሆን በተገቢው ጊዜና ሥፍራ የእግዚአብሔርን ስም በመጥራትና የከበረ ስሙን ከፍ ከፍ ማድረግ የሚቻል መሆኑን ያስተምሩናል። አባታችን አብርሃም በሄደበት ሥፍራ ሁሉ መሠዊያን እየሠራ የእግዚአብሔርን ስም ይጠራ ነበር። ዘፍ.13÷4፤ 26÷8። ልጁ ይስሐቅም እንደ አባቱ ያደርግ ነበር። ዘፍ.26÷25። ነቢዩ ቅዱስ ጳውሎስ «የመድኃኒትን ጽዋ እቀበላለሁ፤ የእግዚአብሔርንም ስም እጠራለሁ» ብሏል። መዝ.115÷4 ነቢዩ ሳሙኤልም የእግዚአብሔርን ስም በሚገባው ሥፍራ በክብር ከጠሩት ቀደምት ቅዱሳን መካከል አንዱ ነው። ይህንንም ቅዱስ ጳውሎስ «ሳሙኤልም ስሙን በሚጠሩት ዘንድ ነው»። ሲል መስከረለታል። መዝ.98÷6። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንደተናገረ «የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናልና» ሁላችን አግባብ ባለው ሁኔታ የተቀደሰውን የእግዚአብሔርን ክብር ስም በመፍራትና በመንቀጥቀጥ እየጠራን ለመዳን መዘጋጀት አለብን። ሮሜ.10÷13።

የሰሙ እግዚአብሔር ከብር እንዲሰበክና እንዲታወቅ በሰዎች ሁሉ ልቡናም የከብር ሥፍራ እንዲኖረው በትግትና ሆኖ ስሙን መጥራት ያስፈልጋል። እግዚአብሔር ስለሰሙ መሰበክና መታወቅ ልብ ደንዳናውን ፈርዶንን እንኳ እንዳስነሣው በመጽሐፍ ተነግሮአል፤ «ኃይሌን በአንተ አሳይ ዘንድ ስሜም በምድር ሁሉ ይነገር ዘንድ ለዚህ አስነሣሁ ይላልና።» ሮሜ.9+17። በሰሙ የምናምን በእርሱም የምንታመን እኛ ደግሞ እርሱን ለዓለም ሁሉ ለማሳወቅ በትጉት ልቡና ስሙን ያለማቋረጥና በከብር ልንጠራ ይገባል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አባቱ አብን በመጥቀስ «ከዓለም ለሰጠሽኝ ሰዎች ስምህን ገለጥሁላቸው ስምህን አስታውቅኋቸው፤ አስታውቅማቸዋለሁ።» በማለት የተናገረውና ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ደግሞ «ስምህን ለወንድሞቼ እነግራቸዋለሁ» ያለውም ቢሆን የሚያስገነዝቡን ስሙ እግዚአብሔርን በእግባቡ በመጥራት ለሌሎች ስለዚህ ክቡር ስም መሰበክ የሚገባ መሆኑን ነው። ዮሐ.17+6126። ዕብ.2+13።

ይህን የከበረ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ስም መሰበክ ብቻ ሳይሆን ስለዚህ ስም መከራ መቀበልም ስለ እግዚአብሔር ስም ከክርስቲያኖች የሚጠበቅ ግዴታ መሆኑን ሲያጠይቅ ስለ ቅዱስ ጳውሎስ በተናገረ ጊዜ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ስለ ስሜ ስንት መከራ ሊቀበል እንዲያስፈልገው እኔ አመለክተዋለሁና» ብሏል። ዮሐ.9+16። ስለአባቶቻችን ስለ ሐዋርያት መከራ «እነርሱም ስለሰሙ ይናቁ ዘንድ የተገባቸው ሆነው ስለተቆጠሩ ከሸንገው ፊት ደስ እያላቸው ወጡ» በማለት የተነገረው ቃል ስለእግዚአብሔር ስም መከራ መቀበልም ቢገባ በደስታ ማስተናገድ የሚያስፈልገው መሆኑን የሚያስታውቅ ነው። ዮሐ.5+41። ከዚህ በላይ በየፈርጁ የጠቀስናቸው ታሪኮች ሁሉ እያንዳንዱ ክርስቲያን ቅዱሱን የእግዚአብሔርን ስም በእምልኮ ሥርዓትም ሆነ በብብክት መከከል አስፈላጊም በሆነው ጊዜ ሁሉ በእኩልነት በመፍራትና በመንቀጥቀጥ ሊጠራው ከሚገባ በቀር በከንቱ ያነሣው ዘንድ የማይገባ መሆኑን የሚያስተምሩ ናቸው። ይህ ስለ ስሙ እግዚአብሔር ልንፈጽመው የሚገባ ግዴታችን ነውና በእግባቡ ልናከብረው ያስፈልጋል።

የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት

ባገኙት ሥፍራ ሁሉ እንደቀላል ነገር በመቀጠርና ባለማክበር የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩት ከቀዎችና በልቡናቸው ሃይማኖት የሌላቸው ሰዎች ናቸው። እነዚህ ሰዎች በሰድብና በእርግጥ በፈዝና በጨዋታቸው ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም ይጠራሉ። በአሳለፉት የሕይወት ዘመናቸውም ሆነ ባሉበት ዘመን ሁሉ በውስጣቸው እንዳች ፈሪሃ እግዚአብሔር የለም። ስለዚህ በጨካኝ ልቡናቸው ልክ በሌለው እንደበታቸው የእግዚአብሔርን ስም እንደመጣላቸው ሲጠሩ ይውላሉ። ይህም ከነፋቄና ከመሐላ ሌላ የእግዚአብሔር ስም በከንቱ የሚጠራበት ሁኔታ ነው።

መሐላ፡-በዘመነ ብሉይ በእውነት ብቻ መማል የተፈቀደ ነበር። እግዚአብሔር «በስሜም በሐሰት /በእውነት ካልሆነ በቀር/ አትማሉ» ብሎ ነበርና። ዘሌ.19+12። ከዚህ ምንባብ በመነሣት በዘመነ ሐዲስ የተከለከለው መሐላ በብሉይ ኪዳን ለምን ተፈቀደ? ፈሪሃ እግዚአብሔርን ለማረጋገጥ መሐላ አስፈላጊ ነበርን? በማለት ሊጠየቅ ይችላል። መልሱን እንደሚከተለው እንመለከታለን።

በዘመነ ብሉይ እግዚአብሔር መሐላን የፈቀደበት ምክንያት በዚያ ዘመን አረማዊነት የበላ ከመሆኑ የተነሣ እሕዛብ ሁሉ በጣዖቶቻቸው ይምሉ በለነበር፤ ሕዝብ እግዚአብሔር ደግሞ ይህን በማየትና በመስማት በጣዖታት ወደመማል እንዳያዘነብሉና እነርሱም መመኪያና መጠጊያ የሚሆናቸው የሚታመኑበት በሰሙም ሊምሉ የሚችሉበት አምላክ እንዳላቸው እንዲያምኑና ከአረማውያንና ከመምለክያ ጣዖት የተለዩ ሕዝብ እግዚአብሔር መሆናቸውን ዐውቀው እንዲጸኑ ለማድረግ ነበር። ስለዚህም በሕግ «እግዚአብሔር አምላክህን ፍራ፤ እርሱንም አምልከ፤ በሰሙም ግል።» የሚል ትእዛዝ ተሰጥቶአል። ዘዳ.6+13። በዚህ መጽሐፍ በሌላ ምዕራፍ ደግሞ «አምላክህን እግዚአብሔርን ፍራ፤ እርሱንም አምልከ፤ ከእርሱም ተጠበቅ /ከእርሱም አት ለይ/፤ በሰሙም ግል።» የሚል ተጨማሪ ትእዛዝ እናገኛለን። ዘዳ.10+20።

«በሰሙም ማል» ሲልም በዚያ ዘመን ሰዎች የሚ
ምሉባቸው ብዙ ጣዖታት መኖራቸውን ከመጠቀሙም በላይ
በዓለም ላይ ተስፋፍተው በነበሩት ጣዖታት ሁሉ አትማል
ማለቱ እንደሆነ ግልጽ ነው። በሰሙ ሊማልበት የሚገባ
መታመኛ ብቻውን እንድ የሆነ እግዚአብሔር ነው። ይህም
የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር በኢያሱ አንደበት «በእናንተ
መካከል ወደቀሩት ወደ እነዚህ አሕዛብ አትግቡ፤ የእማል
ከቶቻቸውንም ስም አትጥሩ፤ አትማሉባቸውም፤ አታምልኳ
ቸውም፤ አትስገዱላቸውም፤ እስከ ዛሬ ድረስ እንዳደረጋ
ችሁት ወደ አምላካችሁ ወደ እግዚአብሔር ተጠጉ እንዲ።»
በማለት በተናገረው ቃል ይረጋገጣል። ኢያ.23+7።

እግዚአብሔር አምላክ ለነቢዩ ኢርምያስም «በበላል
ይምሉ ዘንድ ሕዝቤን እንደአስተማሩ በሰሜ፡- ሕያው እግዚ
አብሔርን፤ ብለው ይምሉ ዘንድ የሕዝቤን መንገድ በትጋት
ቢማሩ» በማለት የተናገረው በእግዚአብሔር ስም መማል
በዚያ ዘመን የተፈቀደ እንደነበረ የሚያመለክት ነው።
ኢር.12+16። ሕዝቡ በበላልና በሌሎች ጣዖታት በማሉ ጊዜ
እግዚአብሔር «ይቅር የምልሽ እንዴት አድርጌ ነው?
ልጆቼን ትተውኛል አማልክትም ባልሆኑ ምላዋል» በማለት
ቀጣውን ገልጧል። ኢር.5+7። ስለዚህም በዚያ አረማዊነት
በገንነበት ዘመን በእግዚአብሔር ግምለክን ለማሳየት ሲባል
በሰሙ መማልና አረማዊነትን መቃወም ከብርና ጸጋ
የሚያስገኝ ነበር። እግዚአብሔርም ሕዝቡን ሲያነጋግራቸው
«እናንተ የያዕቆብ ቤት፡-በእግዚአብሔር ስም የምትምሉ
ሆይ ይህን ስሙ» ይላቸው የነበረው በእግዚአብሔር ማመን
በሰሙም መማል የበለጠ መሆኑን ለማስረዳት ነበር።
ኢሳ.48+1። በእግዚአብሔር ስም መማላቸውም ከአሕዛብ
ሁሉ የተለዩ እንደአደረጋቸው ሲገልጽ መጽሐፍ «በእርሱ
/በእግዚአብሔር/ የሚምል ሁሉ ይከብራል» ብሏል።
መዝ.62+11። ጌታ እግዚአብሔርም ራሱ ስለሃይማኖት
መስፋፋት በተናገረ ጊዜ «ጉልበት ሁሉ ለእኔ ይንበረከካል፤
ምላስም ሁሉ በእኔ ይምላል ብዬ በራሴ ምያለሁ።» በማለት
የአጭላክ ጣዖትን ከንቱነት አብሮ ገልጧል። ኢሳ.45+23።

በዘመነ ሐዲስ ደግሞ አረማዊነት ጠፍቷል ባይባልም
ወንጌል በመሰበኩና በእግዚአብሔር ስም መማሉ ባለማስፈለጉ
መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዘመነ ሥጋዊው ሲያስተምር
«ከቶ አትማሉ... ቃላችሁም እዎን አዎን ወይም አይደለም
አይደለም ይሁን ከእነዚህም የወጣ ከክፉው ነው።» በማለት
ባለፉት ዘመናት ያለበታውና ያለአክብሮት በልማድ ይጠሩት
የነበረውን ስመ እግዚአብሔር እንዲፈሩትና እንዲያከብሩት
አስተምሯል። ማቴ.5+34-37። አለቆቻቸው የሆኑት ፈሪ
ሳውያንም እንግዳ ሕግ አውጥተው «ማንም በቤተ መቅደስ
የሚምል ምንም የለበትም፤ ማንም በቤተ መቅደስ ወርቅ
የሚምል ግን በመሐላው ይያዛል ማንም በመሠዊያው
የሚምል ምንም የለበትም፤ ማንም በላይ ባለው መባዕ
የሚምል ግን በመሐላው ይያዛል» ያሉትን በመጥቀስና
በመተቸት ይህ የፈሪሳውያን ሕግ ትክክል አለመሆኑንና
መቅደሱና መሰዊያው ቅዱስ መሆኑን ሲገልጽ ጌታችን ኢየሱስ
ክርስቶስ እንግዲህ በመሰዊያው የሚምለው በእርሱና በእርሱ
ላይ በሚኖረው ይምላል፤ ...በሰማይም የሚ ምለው በእግዚ
አብሔር ዙፋንና በእሱም ላይ በተቀመጠው ይምላል።»
ብሏቸዋል። ማቴ.23+16-22

ሰዎች ራሳቸው ስለሠሩት መጥፎ ሥራ ወይም
ስለሌሎች ሥራ ራሳቸውን ወይም ሌሎችን ሲረግሙ በእግዚ
አብሔር ስም የሚረግሙ ከሆነ የከበረውን ስም ያለአግባብ
በመጥራት እርሱን መፍራትን የሚያቃልሉ መሆኑን ማወቅ
አለባቸው። ለምሳሌም ነቢዩ ዳዊትን ለመጥቀስ እንችላለን።
ቅዱስ ዳዊት ወደ ቀርሜሎስ ሰው ወደ ናባል መልእክተኞቹን
ልክ ምግብ በፈለገ ጊዜ ናባል በመላደቡ ዳዊት ተቆጥቶ ለዎቹ
ሠይፋቸውን እንዲታጠቁ አዘዘ። «ለእርሱ ከሆነው ሁሉ እስከ
ነገ ጠዋት ድረስ አንድ ወንድ ስንኳ ብተው እግዚአብሔር
በዳዊት ላይ እንዲህ ያድርግ እንዲህም ይጨምር» በማለት
ምሉ ነበር። 1ኛሙ.25+22። የናባል ሚስት አቢገያ ብዙ
ስጦታዎችን በመስጠት ለእርቅ በለመነችው ጊዜ ዳዊት ግን
ደም ለማፍሰስ ምሉ ነበር። እርሷ ግን «እግዚአብሔርም
ለጌታዬ የተናገረውን ቸርነት ሁሉ ባደረገልህ ጊዜ፤ በእሥራ
ኤልም ላይ አለቃ አድርጎ ባስነሣህ ጊዜ፤ አንተ በከንቱ ደም

እንዳላፈሰሰህ፡ በገዛ እጅህም እንዳልተካሰህ ይህ ዕንቅፋትና የሕሊና ፀፀት በጌታዬ አይሆንልህም፤ እግዚአብሔርም ለጌታዬ በጎ ባደረገልህ ጊዜ ባሪያህን አስብ።» በማለት ዳዊት ይቅርታ እንዲያደርግ ጠየቀው። 1ሳሙ.25+30-31። ይህም ዳዊት ለመሐላው ሲል ሊፈጽም የነበረውን በሕተት እንዲያስተውለው አረፈታል። ስለዚህም «ወደ ደም እንዳልሄድ፡ በእጄም በቀል እንዳላደርግ ዛሬ የክለክለኝ አእምሮሽ የተመሰገነ ይሁን፡ እንኛም የተመሰገንን ሁኒ» በማለት አመሰግኗል። 1ሳሙ.25+33።

አንድ ሌላ ታሪክ እንጂምር፡ ብዙ ጊዜ በሚምል

አንድ ሰው ቤት የሚሠራ አንድ ክርስቲያን አገልጋይ ነበር። ጌታው በሚምልበት ጊዜ ሁሉ እየሰገደ በመስቀል ምልክት ያማትብ ነበር። ይህም ጌታው በማለ ቁጥር የሚያደርገው የዘወትር ተግባሩ ነበር። ጌታው በነገሩ መገረም አገልጋዩን ለምን እንዲህ እንደሚያደርግ ጠየቀው። አገልጋዩም «በፊቱ መፍራትና መንቀጥቀጥ ክብርም ሁሉ የሚገባው የአምላኬ የእግዚአብሔር ስም ሲጠራ እንዴት አልሰግድ?» በማለት መለሰለት። ጌታውም ዘወትር ለሚጠራው ስም እግዚአብሔር የሚገባውን ክብር ባለመስጠቱ አፈረ፤ ራሱን ከዚያ ትጉት አገልጋይ ጋር አነፃፀረና ራሱንም በመውቀስ ከዚያ በኋላ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ ከመጥራት ተቆጠበ። እኛም ደግሞ እንደዚህ ሰው ስለ ስም እግዚአብሔር ክብር የሚያስተምረን አገልጋይ ባይኖረንም ስሙ በተጠራ ጊዜ ሁሉ በፊቱ በመውደቅ የክብር አክሊላቸውንም በማውረድ ለእግዚአብሔር የአምልኮ ስግደት ከሚሰግዱት ቅዱሳን መላእክት ከሃያ አራቱ ካህናት ሰማይ በቂ ትምህርት ልንወስድ ይገባል። ራእ.4+10።

ከዚህ በላይ እንደጠቀስነው እግዚአብሔር ስለ እውነት እንኳ ቢሆን ሰሙን ጠርተን እንዳንምል የክለክለን ከሆነ በሐሰት በመማል የእግዚአብሔርን ስም መጥራት ምን ያህል የተወገዘና ከፍተኛ ኃጢአት መሆኑን ማወቅ አያጸግትም። አንዳንድ ሰዎች ያልሆነውን የሆነ ለማስመሰል በስመ እግዚአብሔር የሚምሉ ደግሞ አሉ። በጣም

የሚገርሙት ደግሞ ከፋ የሆነውን ነገር ለመሥራት ምለው ቃል የሚገቡት ናቸው። ለእንዲህ ሃይነቶቹ ሰዎች የገቡትን ቃል ባይፈጽሙት በተሻሻቸው ነበር፤ አለበለዚያ ሁለት ሰሐተቶችን ይፈጽማሉ፤ ይኸውም የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ ይጠራሉ፤ በቃላቸው መሠረት ከፋውን ሥራ በመሥራት ኃጢአትን ያደርጋሉ፤ በመጨረሻም ስለሠሩት ኃጢአት መጠየቃቸውና መቀጣታቸው አይቀርም። ንጉሡ ሄርድስ የገባውን ቃል ለመለወጥ በማፈሩ የቅዱስ ዮሐንስን አንገት በማስቆረጥ የበለጠ ኃጢአትን ሠራ፤ ቀድሞውኑ የገባው ቃል አግባብነት የሌለው ከመሆኑም በላይ የኋለኛው ጥፋት ደግሞ የከፋ ሆነ። መልካም ሳለማድረግ የሚምሉ ሰዎችም ደግሞ አሉ። መልካሙን ነገር ሳለማድረግ መማላቸው በራሱ ጥፋት ሲሆን በመሐላቸው መሠረት መልካም አለማድረጋቸው ደግሞ ሁለተኛ ጥፋት ነው። ምናልባት በተለያዩ ምክንያቶች ተገፋፍቶ ቤተ ክርስቲያን ሳለመሄድ ወይም ንስሐ ሳለመግባት ምሉ ይሆናል። መልካም የሆነውን ነገር ሳለማድረግ መማሉ ሳያንስ ቤተ ክርስቲያን አለመሄዱ ወይም ንስሐ አለመግባቱ የበለጠ ጥፋት ይሆናል።

ሌሎች ደግሞ ሰውን ካለማመናቸው የተነሣ ያሳመኑትን ሰው እንዲምል የሚገፋፉ አሉ። ስለአንድ ነገር እንዲምል ሰውን መገፋፋት በራሱ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር የክለክለውን እንዲያደርግ የተደረገ ግፊት ነውና የእግዚአብሔርን ትእዛዝ መጣስ ነው። ይህን የመሰለውን ግፊት ማድረግ በሰውየው መንፈሳዊ የሕይወት ጉዞ ውስጥ የመሰናከል ድንጋይ እንደማስቀመጥ ነው። ከዚህ ጋር አብሮ የሚታየው ሌላው ታላቅ ኃጢአት ደግሞ ሰው ከፋ ነገርን ለማድረግ እንዲምል መገፋፋት ነው። ስለዚህ እኛ ከፋ ነገሮችን በማድረግና በማስደረግ ስመ እግዚአብሔር በከንቱ እንዲጠራ ምክንያት ከመሆን በብርቱ መራቅ አለብን።

አንዳንድ ሰዎች ማንም ሳያስገድዳቸውና እንዲምሉም ሳይጠይቃቸው ልማድ ስለሆነባቸው ብቻ ሳይፈሩ በእግዚአብሔር ስም ይምላሉ። እነዚህን የመሰሉት ሰዎች ለስመ እግዚአብሔር አክብሮት በሌላቸው እጅግ ተራ በሆነው ነገርና በመሐላ መረጋጋጥ በማያስፈልገው ጉዳይ ሁሉ

ሰሙን ጠርተው ይምላሉ። እንግዲህ በየምክንያቱ የእግዚአብሔርን ክብር ስም በመጥራት መማላ ተገቢ ካለመሆኑም በላይ ከትእዛዛት አንዱን መተላለፍ ስለሆነ ለሰሙ እግዚአብሔር ተገቢውን ክብር በመስጠት በማስተዋልና በጥንቃቄ በተገቢው ጊዜና ሁኔታ ብቻ ሰሙን እየጠራን ልናመልክው ያስፈልጋል።

የሚምል ሰው ስለሚምልበት ጉዳይ ወይም በመሐላ ስለሚያረጋግጠው ጉዳይ ተአማኒነትን ያጣና ሌሎች ሰዎችም የተናገረውንና እርሱንም የማያምኑት መሆኑን ያመለክታል። ለመታመን የሚበቃ ቢሆን ኖሮ ነገሩን ለማረጋገጥ መማላ አያስፈልገውም ነበር። በተናገረው ነገር ተአማኒነትን ለማግኘት መማሉ በራሱ በሰዎች ዘንድ በቁም ነገረኛነትና በእውነት ተናጋሪነት የማይታወቅ መሆኑን አምኖ የተቀበለው መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ስለዚህም ስለእርሱ እውነተኛነት ለሚሰሙት ሰዎች ለማሳመን ሲል ይምላል። እውነተኛው ሰው ግን መናገር የሚገባውን ይናገራል እንጂ የተናገረውን ሁሉ ሰዎች እንዲቀበሉት በመጨነቅ መሐላ ሲደረድር አይገኝም። ቃሉን ሰምቶ ያመነ ይቀበላል፤ ያላመነም ይተወዋል። የተናገረው እውነት በጊዜው ደግሞ መገለጡ አይቀርም፤ ዋናው ነገር እውነትን መናገሩ ላይ ነው።

አንዳንድ ሰዎች ሌሎች የተናገሩትን ሁሉ በመሐላ እንዲያረጋግጡላቸው ይሻሉ። ለእንደዚህ ዓይነቶቹ ሰዎች የተነገረውን ለማመንም ሆነ ላለማመን ሙሉ ነፃነት ያላቸው መሆኑን ከመናገር በቀር በመሐላ የሚፈልጉትን ለማሟላት ሲባል ሰሙ እግዚአብሔርን በከንቀ መጥራት አይገባም። ተናጋሪው እውነተኛ እስከሆነ ድረስ እንዲሁም የሚነገረውን ነገር እውነት ከመሆኑ የተነሣ በተግባር ሲገለጥ የሚታይ እስከሆነ ድረስ እድገቱንም ያለምንም የመሐላ ማረጋገጫ የተናገረውን የሚያምኑ በመሆኑ መማላ አስፈላጊም አይደለም። እውነተኛ መሆናችንን ለማረጋገጥ የሚሹ ሰዎች ማረጋገጫ ቢጠይቁን እንኳ እንዳንምል ልንጠነቀቅ ይገባል። እውነተኛነታችን መመዘን ያለበት የተናገርነው እውነት በመሆኑና በተግባር በመገለጡ እንጂ በምን ደረድረው የመሐላ ብዛት እንዳይሆን በብርቱ ጥንቃቄ ፈላጊ መጠበቅ ያስፈልጋል።

የእግዚአብሔርን ስም ማቃለል፡- በዚህ በሁለተኛው ትእዛዝ «የእግዚአብሔር የአምላክነትን ስም በከንቀ አትጥራ» የተባለን በመሆኑ «በእግዚአብሔር ስም ያለአግባብ አትማል» የሚል ባለመሆኑ በእውነትም ቢሆን በእግዚአብሔር ስም መማሉን የሚፈቅድ አይደለም። ይህም ትእዛዙ ሰፊና ጥልቅ ከመሆኑ የተነሣ ያለአግባብ መማሉን ብቻ ሳይሆን ማንኛውንም ዓይነት ያለአግባብ በስሙ እግዚአብሔር መጠቀምን የሚያጠቃልልና ይኸንኑ ደግሞ የሚከለክል መሆኑን ያመለክታል።

በብዙ ሰዎች አንደበት የእግዚአብሔር ስም እንደዋዛ ሲጠራ እናደምጣለን። እነዚህ ሰዎች በሚረገሙበትና በሚሳደቡበት፤ በተልዩኛቸውና በተረቶቻቸው፤ በብሰጡታቸውና በሚያስፈራሩበት ጊዜ ሁሉ የእግዚአብሔር ስም ከአፋቸው አይጠፋም። በእነዚህ ሁሉ የማይገቡ ነገሮች ክብር የሆነውን ሰሙ እግዚአብሔር በየጣልቃው መጥራት ምንኛ አላፋሪ የሆነ ነገር ነው? እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔርን ስም ያለአግባብ ይጠቀሙበታል፤ ከስድብና ከእርግማን፤ ከቀልድና ከጨዋ፤ ከብሰጡትና ከዛቻ ጋር አስተባብረው ያለአግባብ የጠፋትን ሰሙ እግዚአብሔር በጸሎታቸው ጊዜ ደግሞ «ሰምህ ይቀደስ» በማለት ያነሡታል። እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔር ስም ለተቀደሰ ልዕልናው በሚገባ ክብር መጠራት ያለበት መሆኑን ዘንግተውታል። እንደእነዚህ ካሉት ሰዎች ምግባር ራስን መቆጠብና የእግዚአብሔርን ስም በተገቢው ጊዜና ሁኔታ በተገቢውም ክብር መጥራት ያስፈልጋል።

ርዕዮች ብዙ ጊዜ አእምሮአቸውን ሳይሰበሰቡ በተረበሽና ባልተረጋጋ ፍላጎት ባልሰከነ አእምሮ ሆነው ይጸልያሉ፤ ሰሙ እግዚአብሔርንም ይጠራሉ። ምንም እንኳ ሰው ደካማ ከመሆኑ የተነሣ ለእግዚአብሔር ባሕርይ የሚገባውን ክብር መስጠት የማይቻለው ቢሆንም እግዚአብሔር ግን ሰው በትሕትና ሆኖ እንደየአቅሙ የሚያቀርብለትን ልመናም ሆነ ምስጋና ይቀበላል፤ ይሰማልም፤ እርሱ መምህረ ትገትና ነውና። በመጽሐፍ እንደተመዘገበው እግዚአብሔር አሳርቶን

ትእዛዛት በሰጠ ጊዜ ተራራው ተናወጠ፤ በጢስም ተዋላ፤ ታላቅ ነገድጓድ ብርሃንና የመለከት ድምፅም ተሰማ፤ ሰዎችም ከዚህ የተነሣ በፍርሃት ተዋጡ። እነዚህ ሁሉ ምልክቶችም የእግዚአብሔርን አስፈሪና አስደንጋጭ ግርማ የሚያስረዱ ናቸው። እንግዲህ በዚህ ዘመን ምሕረት እግዚአብሔር ክብሩን ዝቅ አድርጎ ራሱን በትጥትና በመግለጥ የትጥትናን ነገር አስተምሮና ፈጽሞ ካሳየን በኋላ የሚገባውን ክብር ባለመስጠታችን፤ እንድናከብረውም ሲል እንደ ቀድሞው ያድርግብን? በትሕትና ሲናገረን አላከብረውና ነገሩንም አላጸምጠው ሰላልን በነገድጓድና በሚያስደነግጥ ብርሃን ያስፈራራን? አይደለም፤ እኛ አስቀድመን ለባሕርይ በሚገባ ክብርና ምስጋና ለናከብረው ለናመሰግነውም ያስፈልጋል እንጂ።

እንዳንድ ሰዎች የመድኃኒታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ስም እንደቀላል ነገር ሲጠሩት ይሰማሉ። ለሰዎች አጠራሩ ቦታና ጊዜ እንዲሁም ሁኔታ አይመርጡለትም፤ ከቶውኑም አያከብሩትም። በሆነው ሁሉ ኢየሱስ፤ ኢየሱስ እንዲህ አድርጎ፤ እንዲህ ብሎ ወዘተ እያሉ እንደአምላካቸውና ፈጣሪአቸው ሳይሆን እንደ አንድ ጓደኛቸው ሁሉ አፋቸው እንደለመደ ይጠሩታል። እንዲህ ሊሆን ግን አይገባም። ከሆነም የከበረውን የእግዚአብሔርን ስም እንደማይቃለል የሚቆጠር ነው። በእርግጥ የእግዚአብሔርን ስም አከብረን በአግባቡ ብንጠራው እኛው እንከብራለን እንጂ ለእርሱ ክብር የምንጨምርለት ሆኖ አይደለም፤ እርሱ በባሕርይ ክብሩ የተመሰገነ ነውና። እኛ ስላላከበርነው ክብሩ የሚቀነስ አይደለም። ቅድስት ቤተ ክርስቲያንም ይህን በባሕርይ ቅዱስ የሆነ ስም ስትጠራ «ጌታችን አምላካችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ» ብላ ነው። ይህ ስም አጠራርም ቢጋ የተገለጠው አካላዊ ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ ዓለሙን ሁሉ በፈቃዱ የፈጠረና የሚገዛ ጌታ፤ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ትክክል ሆኖ በእንዲት ሕልውና የሚኖር ዘለዓለማዊ አምላክ፤ በኃጢአት ምክንያት ስለአጸም ኃጢአት/ስሕተት/ ሞት የተፈረደበትን የአጸም ዘር ሁሉ ወደ ሕይወት የመለሰ፤ በሥጋውና በደሙ ዓለምን ሁሉ ያዳነ መድኃኒት መሆኑ የሚገልጥበትና ምሥጢርን የተሞላ ነው።

ምናልባት ስሙን «ኢየሱስ» ብሎ በነጠላው መጥራት መቀራረብ የሚመስላቸው የዋህ ወገኖች ሊኖሩ ይችላሉ። ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ማለት የእግዚአብሔርን ባሕርይና ለባሕርይ የሚሰማማውን ክብር በሚገባ ወደማወቅ መድረስ ማለት እንጂ የእግዚአብሔርን ስም ከማክበር ወደመለየት መሄድና ስሙን እንደተራ የተፀውአ /የመጠሪያ/ ስም በየአጋጣሚው ሁሉ ማንሣት ማለት አይደለም። እንኳን ልዑል ባሕርይ የሆነውን እግዚአብሔርን ቀርቶ በጣም የሚወዱትን ባልንጀራ እንኳን ከመሣሣት የተነሣ በየአጋጣሚው መጥራት ይሰቅቃል ይጨንቃል። ስለዚህ እንደበትን ልማዳዊ ከሆነ ስም አጠራር መቆጠብና የእግዚአብሔርን ቸርነቱን ከኃያልነቱ፤ ትጥትናውን ከባሕርይ ክብሩ ጋር እያነፃፀሩ በአግባብ ስሙን መጥራት ያስፈልጋል።

እግዚአብሔርን ማማረርም ራሱ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ የመጥራት ሌላው ገጽታ ነው። እንዳንድ ሰዎች በተቸገሩ ጊዜ በእግዚአብሔር ላይ ያጉረመርማሉ በእርሱ ያመካኛሉ፤ በሆነው ባልሆነው ሁሉ እርሱን ይከሰሳሉ። በሆነው ምክንያት ሁሉ በፊቱ ቆመው ባለመጸለይ ከእርሱም ለመለየት መወሰናቸውን በመናገር «ያስፈራሩታል»። በዚህ ጊዜ ሁሉ ስሙን እየጠሩ ነው የሚሰማቸውን ስሜት በቀጣ የሚገልጡት። ይህ ግን ፈጽሞ የሚገባ አይደለም፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔርን ስም ለንፈራውና ለንቀጠቀጥለት ለናከብረውም ስለሚገባ ነው። በመጽሐፍ እንደተጻፈው ወንድሙን የተሳደበ ፍርድ፤ ወንድሙን አላዋቂ ያለ የገሃነም እሳት ፍርድ የሚገባው ከሆነ /ማቴ.5÷25/ በእግዚአብሔር ላይ በከፋት የተናገረ በቀጣም የሚያጉረመርም ምንኛ የባለ ፍርድ ይጠብቀው ይሆን? ለክርስቲያኖች በሆነው ነገር ሁሉ እግዚአብሔርን ከማመስገንና ረቂቅ የሆነ ሥራውን በአድናቆት ከመመልከት በቀር ማማረርና ሌሎችም እርሱን እንዲያማርሩት ምክንያት መሆን አልተፈቀደላቸውም፤ ራሳቸውንም ይህን ከመሰለው ምግባር ማራቅ ይኖርባቸዋል።

የእግዚአብሔርን ክብር በማቃለልና መለኮታዊ ባሕርይን ካለማውቅ የተነሣ በሚመጣ የኑፋቄ ትዕቢት ስሙን በከንቱ የሚጠሩም አሉ። ለምሳሌ እንደ አርዮስና የዘመኑ ወያሌደ አርዮስ «የይሖዋ ምስክርች» ነን ባዮች ክርስቶስን ፍጡር /ሎቱ ሰብሐት/ ማለት እንደ መቅደንዮስና የዘመኑ የሉተር ውሳጆችና መሰሎቻቸው ክርስቶስን አማላጅ /ሎቱ ሰብሐት/ ማለት የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ባሕርይ ካለማውቅ፤ ምሥጢረ ሥላሴንም ካለመጠንቀቅ የመጣ ከንቱ አምልኮ ነው። በዚህ መልክ ስሙን መጥራት በከንቱ ስመክሮቻቸውን ከመጥራት የሚቆጠር ነውና ከዚህ ይለውረን።

ጥንቆላና ይህን የመሰለው ተግባር ሁሉ አምልኮ ባዕድ ከመሆኑም በተጨማሪ ስመ አምላክን በከንቱ መጥራትም ነው። ልብን ለእጋንንት ሰጥቶ ለዲያብሎስ ግብር ገብቶ በሰው ፊት ግን ስሙን በመጥራት ማታለል የዋሁን ሕዝብ ማሞኘት ነው። በእግዚአብሔር ስም የሚፈጸመው ይህ ኃጢአትም ስሙን በከንቱ መጥራት ነው። በራሳቸው ፍጡራን ወደሆኑትና በእጋንንት እየተገዙ ወደሚኖሩት ወደ ጠንቋዮችና መሰሎቻቸው ሁሉ በመሄድ አንጻች መፍትሔ የሚያገኙ የሚመሰላቸው ሁሉ በስመ እግዚአብሔር ከለላ የሚፈጸም የዚህ ኃጢአት ተባባሪዎች ናቸው። ስለሆነም በመጽሐፍ «ምዋርተኛም+ሞራ ገላጭም+ አስማተኛም+ መተተኛም+ በድግምት የሚጠነቀልም+ መናፍስትንም የሚጠራ + ጠንቋይም፤ ሙታን ሳቢም... ይህንም የሚያደርግ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት የተጠላ ነው» እንደተባለ እያስታወስን በዚህ ከመሳተፍና ስመ አምላክን በከንቱ ከመጥራት ልንቆጠብ ይገባል። ዘጸ.18+9-12።

አንዳንድ ዘፋኞች ደግሞ በግጥሞቻቸው ውስጥ የእግዚአብሔርን ስም በመጨመር ተወዳጅነትን ያገኙ እየመሰላቸው የዘፈናቸው ማሻሻሚያ ያደርጉታል። የእግዚአብሔር ስም ግን ከክብሩ የተነሣ በመፍራት በመንቀጥቀጥ የሚጠራ እንጂ መዘፈኛ አይደለም። እነዚህን በመከተል አብረው የሚያቀናቅኑና የሚከተሉአቸውም ሁሉ የኃጢአታቸው ተባባሪዎች ናቸው። ዘፋኝነት በራሱ ኃጢአት ስለሆነ ኃጢአት በሆነ ዘፈን ቅዱሱን ስመ እግዚአብሔር መደባለቅ ደግሞ

የከፋ ኃጢአት ነው። ገላ.5+21። የሚዘፍንም የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርስም ተብሏልና ከዚህ ራሳችንን ማራት ይገባናል።

ብዙ ሰዎች በተለይም በከተማዎች አካባቢ ሰቆቻቸውን፤ ድርጅቶቻቸውንና የንግድ ቤቶቻቸውን በእግዚአብሔር ስም ይሰይማሉ። ምናልባት ይህን ማድረጋቸው «የእግዚአብሔር ወዳጆች መሆናቸውን» ለማሳወቅ ወይም ደግሞ በንግዱ ብዙ ትርፍ እንዲያገኙ በማሰብ ሊሆን ይችላል። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ሥራቸውን እንዲባርክላቸው ከመጸለይ በስተቀር በዚህ መንገድ ለመጠቀም መፈለጋቸው ትክክል ካለመሆኑም በላይ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ነው። እንግዲህ ክርስቲያኖች ሁሉ ክርስትናችን በልቡና እምነትና በምግባር የሚገለጥ ሊሆን ከሚገባው በቀር በዚህ ዓይነት ተግባር እንዳይሆን መጠበቅ ያስፈልጋል። ሌላው ከዚህ ጋር አብሮ የሚኖረው ደግሞ የክርስቶስን ስም በተለያዩ አልባላት /ኮፍያ፣ካፍቴራ ወዘተ/ ላይ በመጻፍና በማተም ለማስታወቂያ መጠቀም የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ ከመጥራት ጋር የሚደመር ነው። ስለሆነም ስሙን በከንቱ ከመጥራት መቆጠብ አለብን።

አንዳንዶች ደግሞ የልጆቻቸውን ስም የሚሰይሙት ባለማስተዋልና በገድየለሽነት ነው። ሰው በእግዚአብሔር ስም ሊጠራ አይገባውም፤ የእግዚአብሔር ስም የብቻው ነውና። ነገር ግን የልጆቻቸውን ስም ለምሳሌ አማኑኤል፣ ኤልሻዳይ፣ አዶናይ፣ አንዱ አምላክ ወዘተ በማለት የሚሰይሙ ሰዎች የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ እየጠሩት ናቸው። አማኑኤል ማለት የወልደ እግዚአብሔር የተዋሕዶ ስሙ ነው፤ «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር» ማለት ነው። የሚገልጠውም እግዚአብሔር ሰው የመሆኑን ምሥጢር ነው። ታዲያ በዚህ ስም ልንጠራበት ይገባና? ፈጽሞ አይገባም። «ኤልሻዳይ» ማለትም «ሁሉን ማድረግ የሚችል» ማለት ነው። ይህም የእግዚአብሔርን ከሃሊነት የሚያመለክት ነው። ማንው ሁሉን ቻይ «ከሃሊ ኩሉ» በዚህ ስም ሊጠራ የሚደፍር? ማንም ከቶ ሊኖር አይገባም። አዶናይም እንዲሁ

ነው። ወልደ አማኑኤል /የአማኑኤል ልጅ/፤ ገብረ ኢየሱስ /የኢየሱስ አገልጋይ/፤ ገብረ እግዚአብሔር / የእግዚአብሔር አገልጋይ/ እያሉ መሰየም ግን ስመ ክርስትና በመሆኑ ተገቢ ና የሚደገፍ ጭምር ነው። እንግዲህ በሰማችን ጋጢአት እንዳንሠራ፤ የእግዚ አብሔርንም ስም በከንቱ እንዳና ሰጠራ መጠንቀቅ ተገቢ ነው።

እንዳንደች ፈላስፎች ነን ለማለት የሚቃጣቸው ሰዎች፤ ሀወቅን፤ ተጠበብን የሚሉበትን ፍልስፍናቸውን አድማጭና ተቀባይነት ያለው ለማድረግ፤ የሰሚን ወይም የአንባቢን አእምሮ ለመሳብ ሲሹ «እግዚአብሔርም እንዲህ ብሏል» እያሉ የእርሱን ሕያው ትምህርት ምዉት ለሆነው ፍልስፍናቸው ይጠቀሙበታል። ይህንኑ ፈሊጥ ብለውት በተራ ዲስኩራቸውና የፖለቲካ ንግግር ው እንደቀላድ ስመ እግዚአብሔርን የሚጠሩ የእርሱንም ቃል የሚጠቅሱ ዘመናዊችም በየሬድዮው ይደመጣሉ። በየጋዜጣው ይጽፋሉ። እነዚህም ሁሉ ስመ እግዚአብሔርን በከንቱ እየጠሩት ናቸው።

በሥነ ጽሑፍ ዓለም የምናውቃቸው እንዳንድ ደራሲ ያንና ገጣምያንም የሚጽፏቸው ድርሰቶች ጆሮ ገብና ተነባቢ እንዲሆኑላቸው ከሚያውቋቸው መጻሕፍት የተቆነፃፀሉ ጥቅሶችን ከቃለ እግዚአብሔር ይጠቅሳሉ፤ ስመ እግዚአብሔርንም ለማሸፊያና ለመሳለቂያ ሲጠቀሙበት ይስተዋላሉ። ይህም ሁሉ እንግዲህ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ነውና ሳያስጠይቅ አይቀርም። በራሱ ባሕርያዊ ውበትና ማራኪነት የሌለውን ደረቅና ባዶ ጽሑፍ በቃለ እግዚአብሔርና በስሙም ለማጣፈጥና ማስዋብ መሞከር ስመ እግዚአብሔርን በከንቱ ከመጥራት የሚመደብ ነው።

እስከዚህ ድረስ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ምን ማለት መሆኑን ተመልከተናል። በመቀጠል ደግሞ ውጤቱ ምን እንደሆነ እንይ።

እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን አይምረውም

ሰማይ ዙፋኑ በመሆኑ ምድርም የእግሩ መረገጫ በመሆኗ /ኑዋ/ በሰማይም እንዳንምል ከተነገረን በከንቱ የእግዚ አብሔርን ስም ጠርቶ መማል የቱን ያህል የማይገባና ከባድ ትግት የሚከተለው መሆኑን ለናስተውል ይገባል። በፍጥረታት እንዳይምል የተከለከለ ሲሆን በፈጣሪው ስም የሚምል ሰው በደሉ ይቅርታ እንደማያገኝ በእግዚ አብሔር ፊትም ምሕረት እንደማይደረግለት መጻሕፍት ይናገራሉ። በብሉይ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔርን ስም የሚሰድብና የሚያማርር ይገደል ነበር። «የእግዚአብሔርን ስም የሚሰድብ ፈጽሞ ይገደል፤ ማገበሩም ሁሉ ይውገሩት፤ መጽተኛ ወይም የአገር ልጅ ቢሆን የእግዚአብሔርን ስም በሰደበ ጊዜ ይገደል።» እንደተባለ። ዘፍ.24+16 የእግዚ አብሔርን ስም መሰደብ ማለት ክብር ምስጋና የሚገባውን ትዳስ ስም በአልባሌ ሥፍራ መጥራትና ለዕልናውን ዝቅማድረግ፤ በጠቅላላው ስመ እግዚአብሔርን በከንቱ መጥራት ማለት መሆኑን ማስተዋል ይገባል።

በነቢዩ ሕዝቅኤልም «እግዚአብሔር ስለቅዱስ ስሙ ይቀናል» ተብሎአል። ሕዝ.39+25። ይህም ቃል እግዚአብሔር አምላክ ክቡር ስሙ በከንቱ እንዲጠራ የማይፈልግ መሆኑን የሚገልጥ ነው። ለዚህ ነው «ወደመጣቸውም ወደ እሕዛብ በመጡ ጊዜ ትዳስ ስሜን አረከሱ። እኔ ግን የእሥራኤል ቤት በመጣቸው በእሕዛብ መካከል ስለአረከሱት በላ ትዳስ ስሜ ስል ራራሁላቸው፤» በማለት ስለእሥራኤል ልጆች የተናገረው። ሕዝ.36+20። የእግዚአብሔርን ስም ማርከስ ማለትም ሊሰጠው የሚገባውን ክብር መገኘትና ለዕልናውን ማቃለል ነው። ይህን ከመሰለው ግብር መራቅና በከንቱ ስመ እግዚአብሔርን ጠርቶ ከመከሰስ ራስን ለማዳን መጠንቀቅ ይገባል።

በነቢዩ ዘካርያስም የተነገረው የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ የሚጠፋትን ሁሉ ስለሚጠብቃቸው ቅጣት የሚያወላ ነው። እግዚአብሔርም በነቢዩ አድሮ የተናገረው «በሐሰት የሚምልም ሁሉ ይጠፋል... እኔ አስወጣዋለሁ» የሚል ነው። ዘካ.5+3። በከንቱ ስሙ እግዚአብሔርን ጠርቶ መማል ዘላለ ማዊ ቅጣት የሚከተለው ከሆነ የራሳችንን ስም አጠራር ልንመረምርና የእግዚአብሔርን ስም በክብር መጥራት ልንለምድ ያስፈልጋል። ከዚህም በተጨማሪ እግዚአብሔር ለሰሙ ክብር የማይሰጡ ካህናትንም አስጠንቅቋል። «ለሰሜ ክብርን ትሰጡ ዘንድ ባትሰሙ በልባችሁም ባታደርጉት+ እርግጥን እስድድባችኋለሁ በረከታችሁንም እረግጥታለሁ» ብሏል። ሚል.2+2።

ይህ ሁሉ ማስጠንቀቂያ እንግዲህ የእግዚአብሔር ስም ምንኛ የከበረ ገናና መሆኑን ከማመልከት ባሻገር ይህን ክቡርና ቅዱስ ስም በከንቱ የሚጠራውን ሰው እግዚአብሔር ያለ ይቅርታ የሚቀጣው መሆኑን የሚያመለክት ነው። በለዚህ ስሙን በማክበር የሚገኘውን በረከት እንዳናጣና እንዳንቀጣ፤ እንዳንጠፋም በጊዜው ሁሉ የእግዚአብሔርን ስም በማክበር እንኑር፤ በሃይማኖት አባወም «ስምየ መሐሪ ወመስተሣህል» እንደተባለ አቤቱ በለቅዱስ ስምህ ብለህ ማረን ራራልን ይቅርም በለን እያልን እንለምነው። እግዚአብሔርም ይህን በማድረግ መኖርን እንዲሰጠን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን።

ክፍል አራት

ሦስተኛው ትእዛዝ

«የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ። ሰድስት ቀን ሥራ። ተግባርህንም ሁሉ አድርግ፤ ሰባተኛው ቀን ገን ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ሰንበት ነው። አንተ+ ወንድ ልጅህም+ ሴት ልጅህም+ ሉሊህም+ ገረድህም+ ከብትህም+ በደ ጆችህም ውስጥ ያለ እንግዳ በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ፤ እግዚአብሔርም በሰድስት ቀን ሰማይንና ምድርንም+ ባሕርንም ያለባቸውንም ሁሉ ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን ዐርፏልና፤ ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮታል ቀድሶታልም።»

ዘጸ.20÷10-11።

የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ

ሰንበት የተባረከ ቀን ነው። በጌታም ዘንድ የዕረፍት ቀን ነው። ይህ ትእዛዛት ከመጻፋቸው በፊት እግዚአብሔር ለሕዝቡ ለእሥራኤል የሰጠው ቀዳማዊ ትእዛዝ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ሕዝቡ ይፈጽሙዋል ዘንድ ከመሰጠቱ በፊት እግዚአብሔር ራሱ በተግባር የፈጸመው ትእዛዝ ነው ሊባልም ይችላል። እንግዲህ በዚህ መሠረት ቀዳማዊ ትእዛዝ መሆኑን ካረጋገጥን፤ እግዚአብሔርም ከሥራው ሁሉ በማረፍ ሰንበትን ለእረፍት የባረከውና የቀደሰው መሆኑን ካወቅን እኛ ደግሞ የበለጠ ልናከብረውና፤ በሥራም ልንፈጽመው የሚገባን አይደለምን? በመጽሐፍም ደግሞ «እግዚአብሔርም

ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ እግዚአብሔር ሊያደርገው ከፈጠረው ሥራ ሁሉ በእርሱ አርፏልና።» በማለት የተነገረው ቃል ይህን ትእዛዝ በዓለም መጀመሪያ እግዚአብሔር አምላክ የሰድስቱ ቀናት ተግባሩን ከፈጸመ በኋላ በግረፍ ለዕረፍት የሠራልን መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ዘፍ.2+3።

ከዚህም የምናስተውለው ነጥብ እግዚአብሔር ሕግን ወይም ትእዛዝን ከመስጠቱ በፊት ለሕዝቡን የባረከውና የቀደሰው መሆኑን ነው። በሥነፍጥረቱ እግዚአብሔር ብዙ ድንቆችን አድርጓል፤ እርሱ ብርሃናትን፤ ሰማያትን፤ ቀላያትን፤ ምድርን፤ ዕዕዋትን፤ እንስሳትን፤ የሰውን ልጅ ሁሉ ፈጥሯል። እነዚህን ሁሉ ፍጥረታት ከፈጠረባቸው ዕለታት መካከል እግዚአብሔር ባርኮታል፤ ቀድሶታልም የተባለበት ከሰንበት በቀር ሌላ ቀን የለም። ስለሁሉም ዕለታት የተነገረ ቢኖር «ያ መልካም እንደሆነ አየ» የተባለው ብቻ ነው። ዘፍ.1+12፤18፤20፤25፤31። ስለሰንበት ግን «እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮታል ቀድሶታልም» በማለት ተነግሮአል።

ከሳምንቱ ሰባት ቀናት መካከል ለዕረፍት የተቀደሰው የተባረከውም ዕለት ሰንበት ብቻ ነው። ሌሎች ቀናት የተባረኩት ለሥራ ነው፤ እርሱ ሠርቶባቸው እኛም ልንሠራባቸው ሰጥቶናል። ይህም ሰው በየፊናው የግል ሥራውን የሚያከናውንባቸው ሌሎች ዕለታት ከእግዚአብሔር ጋር ከሚነጋገርበት፤ በስብሐተ እግዚአብሔር ከሚጠመድበት፤ መንፈሳዊና ሰማያዊውን ነገር ብቻ በማሰብ ከሚውልበት ዕለት ሰንበት ጋር የሚስተካከል ቅድስናና በረከት እንዲሁም ክብር የሌላቸው መሆኑን የሚያስረዳ ነው።

በዚህ መሠረትም ፀሐይ፤ ጨረቃ፤ ከዋክብትም ሁሉ ከተፈጠሩበት ዕለት ይልቅ አንድ ሰንበት፤ የዕረፍት ቀን የበለጠ መሆኑን እናስተውላለን። ማርታ ደስ እያላት ያለ አንዳች እረፍት የሠራችው ሥራ ማርያም ከጌታ እግር ሥር ተቀምጣ በጸጥታ ቃለ እግዚአብሔርን ከመስማቷ የበለጠ ክብር አልነበረውም። በመሆኑም ዕለተ ሰንበት ሀርፈው ቃለ እግዚአብሔርን የሚሰሙበት በተዘከሩት እግዚአብሔር

የሚያሳልፉት መንፈሳውያን ተግባራትን የሚሠሩበት በመሆኑ ከሌሎች ዕለታት የከበረ ነው።

እግዚአብሔር አምላክ ያረፈው መቼ ነው?

መጽሐፍ «እግዚአብሔር እርሱ ሀርፎበታልና ሰባተኛውን ቀን ባረከው» ይላል። ነገር ግን «ሀርፎአልና» የሚለው ቃል ትርጉምና ፍቺ ያስፈልገዋል። እግዚአብሔር በባሕርዩ ድካም የሚሰማማውና ዕረፍትም የሚያስፈልገው አይደለም፤ ታዲያ «ሀርፎአልና» የተባለው ምን ለማለት ተፈልጎ ነው? ስለ ዕረፍት የሚነገረው አድካሚ ሥራ ባለበት ነው። እግዚአብሔር ሀርፎአልና ሲባል የትኛውን አድካሚ ሥራ ሠርቶ ነው? የሚል ጥያቄ መነሣቱ አይቀርም። ዓለምን በፈጠረ ጊዜ? ወይስ ዓለምን ባዳነ ጊዜ? ያረፈውስ?

እግዚአብሔር ዓለምን ለመፍጠር ትእዛዝ ከመስጠትና ከመናገር በቀር ያደረገው አንዳች ነገር እንደሌለ መጻሕፍት ይመሠክራሉ። ነቢዩ ቅዱስ ጳዊት «እርሱ «ግሯልና፥ ሆኑም፤ እርሱ አዘዘ፥ ጸኑም» በማለት የተናገረ» ይህንኑ የሚያረጋግጥ ነው። መዝ.32+9። በዚህ መሠረት እርሱ «ብርሃን ይሁን» ባለ ጊዜ ይሆን ነበር፤ «ከሰማይ በታችም ያሉ ውኃች ይሰብሰቡ» ባለ ጊዜም እንዲሁ ይሰበሰቡ ነበር፤ ምድርም ዘርን ታብቅል ባለጊዜ ታበቅል ነበር። እነዚህ ሁሉ ከቃሉ የተነሣ ከመሆን በቀር በእግዚአብሔር ላይ ያስከተሉት ድካም አልነበረም።

ከዚህ አንፃር የማዳን ሥራውን ለንመረምር በእርግጥ አድካሚ እንደነበር እናስተውላለን። ይህም እግዚአብሔር በተለየ አካሉ ሰው ከመሆኑ /ከምጢረ ሥጋዊ/ የሚጀመር ነው። እርሱ ሰውን ለማዳን ሰው መሆን ነበረበት፤ መለኮታዊ ልዕልናውን ትቶ ክብሩን በፈቃዱ ዝቅ አድርጎ በትሕትና አርአያ ገብርን መንሣት ነበረበት፤ ከኃጢአት በቀር ሰው የሠራውን ጽሑ መሥራት ነበረበት፤ መሰደብ፤ መንገሳታት፤ መሰቀልና መከራን ሁሉ ለመቀበል፤ መሞትና

ከሙታን መነሣት ሁሉ በእርሱ መፈጸም ነበረባቸው። እነዚህን ሁሉ ለመፈጸም የሥጋ ገንዘብ የሆነውን ድካም ገንዘብ አድርጎ አድካሚውን የመከራ ጉዞ መጓዝ ነበረበት። አደረገውም። በዚህም አማካኝ የማዳን ሥራ ወገኖቹ የሆኑትን የሰው ልጆች አዳኑ። ከዚህም በኋላ የእግዚአብሔር ዕረፍት ዕውን ሆኖአልና ዳግመኛ ድካም የለበትም። በዚህ መሠረትም ዓለምንና በውስጧ ያለውን ሁሉ ከፈጠረ በኋላ በሰንበት ማረፊያ በኋለኛው ዘመን ለዓለም ድንኳን የሚያስፈልገውን ሁሉ ከፈጸመና ሰውን ካዳኑ በኋላ ላለው አማካኝ ዕረፍት ምሳሌ የነበረ መሆኑን እናስተውላለን።

በዚያ የመጨረሻው የመከራ ቀን፤ በዕለተ ዓርብ የኃጢአትን ኃይል፤ ሞትንም በሞት ድል ነሥቶ የኃጢአት ደመወዝ የሆነውን ሞትን ፈጽሞ አስወገደው። ሮሜ.6÷23። ይህንንም በዕለተ ሰንበት /እሑድ/ በትንሣኤው ፈጸመው። በእራሱ መከራ የሰውን መከራ ሁሉ በትንሣኤው አተመው፤ ፍጹም የሆነውም የእግዚአብሔር ዕረፍት የሰው ልጆችን መዳን ማረጋገጥ ነው። ምክንያቱም ክርስቶስ የፈጸመው የትሕትና ሥራ ሁሉ ፋይዳ የሚኖረው ሰው ዳግመኛ ወደሞትና ወደመከራ የማይሄድ መሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ነው። ከትንሣኤው በኋላ እግዚአብሔር አማካኝውን ዕረፍት ዐረፈ።

ከላይ እንደተመለከትነው ሁሉ እግዚአብሔር ሰውን ለማዳን የደከመውን ያህል ዓለምን ለመፍጠር አልደከመም። ምክንያቱም የብሉይ ኪዳን ሰንበት በኋለኛው ዘመን ለሚመጣው የሐዲስ ኪዳን ሰንበት ምሳሌ ነው። ከዚህም በላይ ሰንበት ማለት በዕብራይስጥ ቋንቋ ዕረፍት ማለት ሲሆን እግዚአብሔር አምላክም በእርግጥ ያረፈው የኃጢአት ውጤት የሆነውን መርገም በደመሰሰበትና ሞትን ድል ነሥቶ በተነሣበት በሰንበተ ክርስቲያን ነው። ከዚህ በመነሣት ነው እሑድ ሰንበት ክርስቲያን ወይም የጌታ ቀን የተባለው። ቅዱስ ዳዊትም «ዛቲ ይለቲ ዕለት ገሪት ዕለተ መድኃኒት እንተ ባቲ ንትፈሣህ ወን ትሐሠይ፤ ይህች እንደሰትባት ዘንድ እግዚአብሔር ያዘጋጃት ቀን ናት» በማለት መናገሩ ለዚሁ ነው። ይህችም ቀን ሰንበተ ክርስቲያን /ዕለተ እሑድ/ ናት። መዝ.118።

ሰንበትን የማክበር ትእዛዝ የተሰጠው መቼ ነው?

ሰንበትን ማክበር ከአሠርቱ ትእዛዛት በፊት በተግባር የነበረ ነው። በመሆኑም እግዚአብሔር ለሙሴ በሰጠው ጽላት ላይ በጻፈው ጊዜ «ትቀድሰው ዘንድ አስበው» በማለት እሥራኤል ቀድሞውኑ የሚያውቁትን ይህን ትእዛዝ እንዲያስታውሱት አድርጓል። አሠርቱን ትእዛዛት የምናገኘው በአሪት ዘጸአት ምዕራፍ 20 ሲሆን እግዚአብሔር ሥራውን ፈጽሞ /የመፍጠር ሥራውን/ በተግባር ከገለጠው በተጨማሪ በትእዛዝ መልክ ሰንበትን ማክበር እንደሚገባ የተነገረው በዘጸአት ምዕራፍ 16 ላይ ነው።

እግዚአብሔር ለእሥራኤል ንብስተ መናን ከሰማይ ባዘነበላቸው ጊዜ በየዕለቱ የሚበቃቸውን ያህል ይሰበስቡ ነበር። በየሰድስተኛው ቀን ግን በሌሎቹ ዕለታት ከሚለቅሙት በእጥፍ ይለቅሙ እንደነበር ተጽፏል። ነቢዩ ሙሴም «እግዚአብሔር የተናገረው ነገር ይህ ነው፡- ነገ ዕረፍት፤ ለእግዚአብሔርም የተቀደሰ ሰንበት ነው፤ የምትጋግሩትን ጋግሩ፤ የምትቀቅሉትንም ቀቅሉ፤ የተረፈውን ሁሉ ለነገ እንዲጠበቅ አኑሩት አላቸው።» ዘጸ.16÷23። እንደታዘዙትም አኖሩት፤ አልሸተተም፤ ትልም አልሆነበትም፤ ሙሴም «የእግዚአብሔር ሰንበት ዛሬ ነውና ብሉት፤ ዛሬ በሚዳ አታገኙትም። ስድስት ቀን ልቀሙት፤ ሰባተኛው ቀን ግን ሰንበት ነው በእርሱ አይገኝም፤ ...እግዚአብሔር ሰንበትን እንደሰጣችሁ እዩ፤ ስለዚህ በሰድስተኛው ቀን የሁለት ቀን እንጀራ ሰጣችሁ፤ ሰው ሁሉ በሥፍራው ይቀመጥ፤ በሰባተኛው ቀን ማንም ከሥፍራው አይሄድ... ሕዝቡም በሰባተኛው ቀን ዐረፈ።» ዘጸ.16÷32-30። በዚሁ መሠረትም እነርሱ ሰንበትን ቀደሱት፤ በሰንበትም ምንም ነገር አልሠሩም፤ ምግባቸውን ፍለጋ እንኳ ከቤት አልወጡም፤ ምግብም አላበሰሉም፤ ዐረፉበቹ እንጂ። እግዚአብሔር ደግሞ የዓርብን እንጀራ በእጥፍ አብዝቶ ሰጣቸው፤ ባረካቸውም።

ዓርብ ዕለት ማለትም በሳምንቱ ስድስተኛ ቂን ከሰማይ በወረደላቸው መና የተሰጣቸው በረከት በኋለኛው ዘመን በሐዲስ ኪዳን በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት ለዓለም ሁሉ የሚሰጠው በረከት ምሳሌ ነው። እርሱም በሥጋ በተገለጠ ጊዜ «ከሰማይ የሚወርድ ለዓለም ሕይወትን የሚሰጥ ነውና ከሰማይ የወረደ ሕያው እንጀራ /ገብስት/ እኔ ነኝ፤ ሰው ከዚህ ገብስት ቢበላ ለዘላለም ይኖራል፤ እኔም ለላለም ሕይወት የምሰጠው እንጀራ ሥጋዬ ነው» በማለት ያንን ምሳሌያዊ በረከት አማካኝ አድርጎታል። በመስቀል ላይ ደሙን አፍሶ ሥጋውን ቆርሶ የዘላለም ሕይወት የምናገኝበትን አማካኝ ገብስት ሥጋውንና አማካኝ መጠጥ ደሙን ሰጥቶናል። ዮሐ.6+32-51።

ከዚህ በላይ እንዳየነው እግዚአብሔር አምላክ የሰንበትን አከባቢ ከመና አሰባሰብ ጋር ፤ ይዞ ለዘዘነ ቀጥሎም የዐሠርቱ ትእዛዛት ክፍል አድርጎ ሰጠው። በዘጸአትና በዘዳግምም የሕግ አንዱ ክፍል ሆኖ ተመዝግቦ በዘጸአትና በነቢያትም ብዙ ጊዜ ተወስቷል /ተነገሯል።/ እነዚህም የሚያስረዱን ከአሠርቱ ትእዛዛት አንዱ ክፍል ሆኖ ከመሰጠቱ አስቀድሞ ሰንበትን ማክበር በእሥራኤል ዘንድ የሚታወቅና በሥራም ላይ የነበረ መሆኑን ነው።

ሰንበትን አለማክበር ያስቀጣል

እንዳንድ ሰዎች ሰንበት ማክበርን ከሌሎች ትእዛዛት ይልቅ ቀላል አድርገው ይገምታሉ። ለምሳሌም አትግደል፤ አታመንዝር፤ አትሰረቅ ወዘተ ከሚሉት ትእዛዛት ያነሰ ከብደትም ይሰጡታል። ነገር ግን እግዚአብሔር ከተጠቀሱትና ከሌሎችም ትእዛዛት ሁሉ በፊት ያስቀደመው ሰንበትን ስለማክበር የሰጠውን ትእዛዝ ነው። ይህ ትእዛዝ ደግሞ ጥብቅ ነው። ይኸውም ሰንበትን ያላከበረ ሰው እንዲገደል በተሰጠው ትእዛዝ ይታወቃል። እግዚአብሔርም ለሙሴ «ለእናንተ ቅዱስ ነውና ሰንበትን ጠብቁ፤ የሚያረክሰውም ሁሉ ፈጽሞ ይገደል፤ ሥራንም በእርሱ የሠራ ሰው ሁሉ ከሕዝቡ መካከል ተለይቶ ይጥፋል።» ሲባላቸው ቀን

ግን ለእግዚአብሔር የተቀደሰ የዕረፍት ሰንበት ነው፤ በሰንበት ቀን የሚሠራው ሁሉ ፈጽሞ ይገደል።» ቢል የተናገረው ቃል የዚህን ትእዛዝ ጥብቅነት የሚያረጋግጥ ነው። ዘጸ.31+14-15። በዚህ መጽሐፍ በሠላሳ አም ስተኛው ምዕራፍም «ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር የዕረፍት ሰንበት የተቀደሰ ቀን ይሆንላችኋል፤ የሚሠራበትም ሁሉ ይገደል። በማደሪያዎቻችሁ ውስጥ በሰንበት ቀን እሳትን አታንድዱ።» በማለት የተነገረው የዚህን ትእዛዝ ክብደት የሚያመለክት ነው። ዘጸ.35+2። በሌላ ሆኖም አንዳንድ ሰዎች እንደሚያስቡት ሰንበትን መሻር ቀላል ኃጢአት አይደለም፤ ምክንያቱም ሰንበትን የሻረ ይገደል፤ ከሕዝቡም ተለይቶ ይጥፋ ተብሎ አልና ቅጣቱም ቀላል አይደለም። ለዚህ ማረጋገጫ እንዲሆን አንድ ምሳሌ እንጥቀስ «የእሥራኤልም ልጆች በምድረ በዳሳሉ አንድ ሰው በሰንበት ቀን እንጩት ሲለቅም አገኙ። እንጩት ሲለቅም ያገኙት ሰዎች ወደሙሴና ወደ አርን አመጡት፤ ...እግዚአብሔርም ሙሴን፡- ሰውየው ፈጽሞ ይገደል፤ ከሰፈሩ ውጭ ማግበሩ ሁሉ በድንጋይ ይወገሩት አለው። ማግበሩም ሁሉ ከሰፈሩ ወደውጭ አወጡት፤ እግዚአብሔርም ሙሴን እንዳዘዘው እስኪሞት ድረስ በድንጋይ ወገሩት።» ዘጸ.15+32-36።

እግዚአብሔር የኢየሱሳምን ከተማ ሰንበትን ብትሸር ተመሳሳይ ቅጣት የምትቀጣ መሆኑን በመጥ ቀስ ሲያስጠነቅቅ «ነገር ግን የሰንበትን ቀን እንድትቀድሱ፤ በሰንበትም ቀን ሽክምን ተሸክማችሁ በኢየሱሳም በሮች እንዳትገቡ የነገርኳችሁን ባትሰሙኝ፤ በበሮቹ ላይ እሳትን አነድዳለሁ፤ የኢየሱሳምንም አዳራሾች ትበላላችሁ አትጠፋም።» ብሏል። ኤር.17+27።

የይሁዳ ሰዎች ከባቢሎን ምርኮ ከተመለሱ በኋላ ነህምያም ሰንበትንም ስለማክበር አስተምሯል፤ በሰንበት ሥራ የሚሠሩ ሰዎችን ሲያይ «ከይሁዳም ታላላቆች ጋር ተከራክርሁና፡- ይህ የምታደርጉት ክፉ ነገር ምንድን ነው? የሰንበትን ቀን ታረክላችሁ? አባቶቻችሁ እንደዚህ አድርገው አልነበረም? አምላካችን ይህን ክፉ ነገር ሁሉ

በእኛና በዚህ ከተማ ላይ አምጥቶ አልነበረምን? እናንተም ሰንበትን በማርከላችሁ በእሥራኤል ላይ መፃትን ትጩምራላችሁ አልጓችው» ብሏል። ነህ.13+17-18። እንዲሁ ደግሞ ቢሠሩ ቢያያቸው እጁን በእነርሱ ላይ እንደሚጭን /እንደሚቀጣቸው/ አስጠነቀቃቸው።

ነቢዩ ሕዝቅኤልም ሰንበትን ስለሚሸሩ ሰዎች ብዙ ጊዜ ተናግሯል። «ልጆች ግን ዐመፁብን...በሥርዓቴም አልሄዱም፤ ሰንበታቴን አረከሱ፤ በዚህም ጊዜ፡- መፃቴን አፈሰስባቸዋለሁ ቁጣዬንም በምድረ በዳ እፈጽምባቸዋለሁ» ቢል ተናግሯልና እያሰ መልእክቱን አስተላልፏል ።

ሕዝ.20+21።

እነዚህ ከላይ የጠቀስናቸው ታሪኮች ሁሉ የጌታ ቀን የተባለችውን የተቀደሰች የእግዚአብሔር ሰንበት ማክበር እንደሚገባ የተሰጠው ትእዛዝ ጥብቅ መሆኑን የሚያስረዱ ናቸው። ስለዚህ ሁላችንም የእግዚአብሔርን የተቀደሰ የሰንበት ቀን በማክበር ከቅጣት ራሳችንን ማዳን ይኖርብናል። ብዙዎች ግን ሰንበትን ማክበርን እንደሞኘትና ሥራ ፈትነት በመቁጠር ሰንበትን የሚያከብሩ ክርስቲያኖችን ቢተቆና ቢሳለቁባቸው ይታያሉ። በዚህ ዘመን ሰንበትን ባለማክበሩ የሚገደል በድንጋይም የሚወገር ከሰፈር ውጭም የሚጣል ላይ ኖር ይችላል። ነገር ግን ሰንበትን በመሻሩ ከእግዚአብሔር ረድኤትና ጥበቃ፤ ከእምላካዊ ቸርነቱም የተጣለና በእግዚአብሔርም ፊት የተጠላ ስለመሆኑና ሰንበትን በማክበር የሚገኘውን በረከት ስለማጣቱም ያስተዋለና፤ ራሱን የሚመረምር ብዙ የለም። እኛም ባለማስተዋልና ለዚህ ትእዛዝ ትኩረት ባለመስጠታችን እንዳንቀጣ ከእኛ የሚጠበቀውን እናድርግ።

የሰው ባሕርይ ደካማ ነውና

እግዚአብሔር ሰንበትን ሠራለት

ነቢዩ ሙሴ «እግዚአብሔር ሰንበትን እንደሰጣችሁ እዩ» በማለት መናገሩ የዚህን ስጦታ ዓላማና ምክንያት አስተውሉት ለማለት ነው። ሰንበትም የእግዚአብሔር ስጦታ እንጂ በሰው ልጆች ላይ የተጫነ ክክም ወይም ዕዳ

አይደለም። የፈጠረን እግዚአብሔር ደካማ ባሕሪያችንን ስለሚያውቅ ከላምንቱ ዕለታት አንዱን ሰንበት አድርጎ ለዕረፍት ሰጠን። ከድካማችን የተነሣም በየዕለቱ መሥራት አንችልምና ሰንበትን ማክበር ለሥጋም ጠቃሚ ነው። የሰው ልጅ አቅሙ ውሱን ነው፤ ከአቅሙ በላይ ቢሠራ ይገዳል፤ በድስቱን ቀናት ለመሥራት የሚያስችል አቅም ልሰው ሰጣቸው ቀን ግን ማረፍ አለበት፤ አሊያ የሚቀጥሉትን ቀናት በሙሉ አቅሙ በመሥራት የሚፈለገውን ውጤት ለማምጣት አይችልም። ስለዚህ ሰንበትን ማክበር ለሰው ልጆች ጠቃሚ ነው።

እዚህ ላይ ሰንበት የተሰጠበት ምክንያት ለሥጋ ዕረፍት ብቻ አለመሆኑን ማስተዋል ይገባል። እግዚአብሔር ሰንበትን የሰጠበት ሌላው ምክንያት ሰው በዚህ ዓለም ሲኖር ለሥጋዊ ፍላጎቱ ብቻ ሲቃትትና ሲደክም ሥጋውንም ብቻ ቢያስብና ለሥጋዊ እርካታ ቢሠራ እንዲውል ብቻ ሳይሆን ሥጋውን አላርፎ የነፍስ ሥራ እንዲሠራበት፤ በዚህ ዓለም ባረፈው ዕረፍት የማያልፈውን ሰማያዊ ዕረፍት ነፍስ እንዲያስብ፤ እንዲመኘው፤ እንዲለምንና በሕይወት ዘመኑም በሰጠው መንፈሳዊ በረከት እግዚአብሔርን እንዲያመሰግንበት ጭምር ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ሰንበት ስለሰው ተፈጥሯል እንጂ በው ስለሰንበት አልተፈጠረም» በማለት ያስተማረው ሰንበት ለሰው መጠቀሚያ /ለሥጋዊና ለመንፈሳዊ/ የተሰጠ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ማር.2+27።

እንግዲህ እግዚአብሔር ሰንበትን የሰጠን ሥጋችን ዕረፍት በማጣት እንዳይደክምና በምንሠራው ሥራም ውጤታማ መሆን እንችላለን ዘንድ ነውና ልናመስግነው ይገባል። እርሱ «በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ። አንተም ልጅህም። ሉሊህም፤ በሬህም፤ አህያህም፤ ከብትህም፤ አንተም በግብፅ ባሪያ እንደነበርክ አስብ» በማለት ሰንበት የዕረፍት ቀንም መሆኑን አስገንዝቧል። ዘፋ.5+14-15።

የእግዚአብሔር ሕግ ለሁሉም እኩል ነው። ጌታው ዐርፎ ሉሊው ቢሠራ አግባብ አይደለም። አዕሩግ ሲያርፉ ወራዙት

ወጣቶች መሥራታቸውም ትክክል አይደለም። መጽሐፍ እንደተናገረው ሁሉ ያርፋ ዘንድ ይገባቸዋል። እንበሳትም ድካም የሚሰማቸው አካል አላቸውና ማረፍ ይገባቸዋል። በመጽሐፍ «በድስት ቀን ሥራህን ሥራ፤ በሬህና አህያህ ያርፋ ዘንድ ለባርያህም ልጅ ለመጸተኛው ዕረፍት ይሆን ዘንድ በሰባተኛው ቀን ዕረፍ።» ተብሏል። ዘጸ.23+12። በዚህ መሠረት ሰንበት በእግዚአብሔር ቸርነት ለምንፈጽመው ተገባረ ነፍስ ከሥጋ ድካማችን እናርፍበት ዘንድ የተሰጠ ጸጋ መሆኑን ዐውቀን በሚገባ ልናከብረው ያስፈልጋል።

በሰንበት ግዑዚ መሬት እንኳ ሳትቀር ታርፋለች። እግዚአብሔር በሰንበት አማካኝነት ዕረፍት የሰጠው ለግዑዚ መሬትም ነው። «በድስት ዓመት ምድርህን ዝራ፤ ፍሬዋንም አግባ፤ በሰባተኛው ዓመት ግን ተዋት፤ አሳርፋትም» በማለት ተናገሯልና። ዘጸ.23+10። በሌላ ሥፍራ ደግሞ «እኔ በበድስተኛው ዓመት በረከቱን በሳያችሁ አዝዛለሁ፤ ምድሪ ቱም የሦስት ዓመት ፍሬ ታፈራለች።» ሲል የተናገረው ቃል ምድሪቱን በእግዚአብሔር ትእዛዝ መሠረት ማሣረፍ የበለጠ ምርታማ የሚያደርጋትና በረከትም የሚያስገኝ መሆኑን የሚያመለክት ነው። ዘሌ.25+21-22። በዚህም ብዙ እናገኛለን መስሏቸው ያለዕረፍት ምድሪቱን ከዓመት ዓመት የሚያርሱ ሰዎች ይህን ትእዛዝ በመተላለፍ የእግዚአብሔርን በረከት ከማጣታቸውም ሌላ ምድሪቱንም ፍሬ የማትሰጥ ያደርጓታል። በመሆኑም ፈታቸውን ወደ እግዚአብሔር ቢመልሱና ትእዛዙን ቢከተሉ እነርሱ ከሚጫነቀት የበለጠ ሊሰጣቸው ይችላል።

ሰንበትን ብናከብር በአካልም በመንፈስም እንጠቀማለን፤ በሥጋም በነፍስም እናርፋለን፤ ከሁሉም በላይ በእግዚአብሔር ቃል መሠረት እንባረካለን። እርሱ «እንዳያረክቡት ሰንበትን የሚጠብቁትን ቃል ኪዳኔንም የሚይዙትን ሁሉ ወደ ተቀደሰ ተራራዬ አመጣቸዋለሁ፤ በጸሎቴም ቤት ደስ አስኖቸዋለሁ።... የሚቃጠለውን መሥዋዕታቸውንና ሌላ መሥዋዕታቸውን በመሠዊያዬ ላይ እቀበላለሁ በማለት ቃል ገብቷልና።» ሊሳ.56+2-7። እንዲሁም ደግሞ «ፈቃድህን

በተቀደሰው ቀኔ ከማድረግ እግርህን ከሰንበት ብትመልስ፤ ሰንበትንም ደስታ፤ እግዚአብሔርም የቀደሰውን ክቡር ብትለው በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ደስ ይልሃል። በምድርም ከፍታዎች ላይ እወጣሃለሁ» ሲል የተናገረው ቃል ሰንበትን በማከበር የሚገኘውን በረከት የሚያስረዳ ነው። ሊሳ.58+13-14።

ሰንበት የተሰጠው ለምልክት ነው—አምላካችን እግዚአብሔር እንደተናገረው ሁሉ ሰንበት የዘለዓለማዊና የመንፈሳዊ ዕረፍት ምልክት ሆኖ የተሰጠ ጸጋ ነው። «እኔ የምቀድሳችሁ እግዚአብሔር እንደሆንሁ ታውቁ ዘንድ በእኔና በእናንተ ዘንድ ለልጅ ልጃችሁ ምልክት ነውና ሰንበቶቼን ፈጽሞ ጠብቁ።» ዘጸ.31+13። ሰንበት ዘለዓለማዊ ለሆነው ዕረፍት ምሳሌ መሆኑ የተለገጠው ሰንበትን ማከበር ከአሠርቱ ትእዛዛት መካከል ተደምሮ ሕግ በመሆን ከተሰጠ በኋላ ነው።

ሰንበት የሚመጣው አማካኝ ዕረፍት ምሳሌ ሆኖ የተሰጠ የብሉይ ኪዳን ሕግ ነው። በብሉይ ኪዳን ሕግ መሠረት በሰንበት ዕረፍተ ሥጋ ይደረጋል። ይህም በኋላ ዘመን በክርስቶስ ቤዛነት ለተገኘው ድንነት ለዕረፍተ ነፍስ ምሳሌ ነበር። በሐዲስ ኪዳን የተገለጠው የክርስቶስ ትንሣኤ፡- በሰንበተ ክርስቲያን ተፈጽሟል፤ ሰንበተ ክርስቲያንም የሰው ልጆች ለዘለዓለም ዐርፈው ከእግዚአብሔር ጋር በደስታ የሚኖሩበት ምሥጢረ ትንሣኤ የተገለጠበት የድንነት ቀን ነው።

ሰንበታውያን /መፍቀርያን ሰንበት አይሁድ/ ሰንበት ምልክት በመሆኑ መለወጥ ወይም መቀየር የለበትም በማለት ይከራከራሉ። ይሁን እንጂ በጥምቀት የተለወጠው ግዝረትም ምልክት ነበር፤ ተቀይሯልም። በላግዝረት «በእኔና በእንተ መካከል፤ከእንተም በኋላ በዘርህ መካከል የምትጠብቁት ቃል ኪዳኔ ይህ ነው፤ ከእናንተ ወንድ ሁሉ ይገረዝ፤ የቀልፈታችሁንም ሥጋ ትገረዛላችሁ፤ በእኔና በእናንተ መካከል ሳለውም ቃል ኪዳን ምልክት ይሆናል።» የተባለው በሐዲስ ኪዳን ዘመን ከሥላሴ በመወለድ የእግዚአብሔር ልጅ መሆን በሚገኝበት በጥምቀት ተለውጧል። ዘፍ.17+10-11። ቆላ.2+11-15።

እነዚህ ሁለት ምልክቶች ግዝረትና ሰንበት የተለያዩ ቢሆኑም በዘመነ ክርስትና ግለትም በሐዲስ ኪዳን ዘመን ምሳሌ የሆኑት ለማናውያን ምሥጢራት በተገለጡ ጊዜ ፍጻሜአቸውን አግኝተዋል፤ ይኸም ግዝረት በጥምቀት፤ ሰንበት አይሁድም በሰንበት ክርስቲያን ነው። ግዝረት ቁልፈተ አካልን ቆጠመ መጣልና የእግዚአብሔር ሕዝብ ለመባል በዚህም የእግዚአብሔርን በረከት እንዲሁም ጥበቃ ለማግኘት ዋነኛ ምልክት ነበር። በዘመነ ሐዲስ ግን ሥጋዊ ፈቃድን ከነምኞቱ በመተው በክርስቶስ አምኖ የእግዚአብሔር ልጅ ነት በሚገኝበት ምሥጢረ ጥምቀት ተተክሏል። ሰንበትም በክርስቶስ ቤዛነት አዳም ላገኘው ዕረፍተ ነፍስ ምሳሌ ሆኖ የተሰጠ በሥጋ ዕረፍት የተገለጠ ምልክት ነው።

በሐዲስ ኪዳን ግን በመንፈሳዊ ዕረፍት በተገለጠው ከኃጢአት ቁራኝነት፤ ከሞት ባርነት፤ ሲያብሉስ ግዞት ባረፍንበት በሰንበት ክርስቲያን ተተክሏል። በዚህ ዕለት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዘላለማዊ ዕረፍት የምናገኝበትን ትንሣኤ ገልጿል፤ ሰው ሆኖ ወደዓለም የመጣበትንም የማዳን ሥራ ፈጽሞ ድንኳታችንን አረጋግጧል።

በዚህ አንፃር አንድ ዐቢይ ነጥብ ልናስተውል ይገባል። ክርስቶስ ሰንበትን የሻረው አይደለም፤ የበለጠ የከበረ ሥራን ሠርቶበት ሰንበትንም አከበረው እንጂ በዚህም የሰንበትን ትርጉም የበለጠ አጠነከረው። እርሱም አስቀድሞ «እኔ እንደምቀድላችሁ ታውቁ ዘንድ በእኔና በእናንተ መካከል ምልክቱ ነው» እንዳለው በሰንበት ክርስቲያን መድኃኔዓለም በከበረ ደሙ ፈላገነት በነፍሱ ቤዛነት የኃጢአትን ኃይልና የሞትን ሥልጣን ድል ነሥቶ ከፍርድ ተገዥነት ነፃ እንዳወጣን እናስባለን፤ የቸርነቱንም ሥራ እናስታውስበታለን። የጌታ ቀን የተባለውን ዕለተ ሰንበት በአከበርነው በቀደሰነው ጊዜ ጌታችን በሞቱና በትንሣኤው ያከበረንና የቀደሰን መሆኑን እናስታውሳለን።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሞቱ ኃጢአትን ድል ነሥቶ እንደቀደሰን እናውቃለን። በትንሣኤው የቀደሰን እንዴት ነው የሚል ጥያቄ ሊነሣ ይችላል። በብሉይ

ኪዳን ሞት ቅጣት ነበር፤ በኃጢአቱ የተነሣ በሞት የተቀጣ ከነኃጢአቱ ሞቷልና የሞተውን የሚነካ ቢኖር የረከሰ ነበር። በሐዲስ ኪዳን ግን እንዲህ አይደለም። ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሞቶልን፤ ደሙን አፍሰሶ ሥጋውን ቆርሶ ነፍሱን ከሶ የኃጢአታችንን ዕዳ ሁሉ በመደምሰስ የሞታችንን ርኩሳት በሞቱ ቀድሶታል። በመሆኑም በክርስቶስ ለምናምነው ለእኛ ሞት የሥጋ ከነፍስ መለየት ብቻ ነው፤ የሞተውንም ሰው መንከት አያረክስም። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሞቱ የሞትን ኃይልና መውጊያውንም አሸንፎልናልና በሞት ወደሌላ ሕይወት መሸጋገር እንጂ ርኩሳት የለም።

ሰንበት ከባርነት ወደ ነፃነት የመውጣት ምልክት ነው። ይህም በመጽሐፍ «አንተም በግብፅ ባሪያ እንደነበርህ አብብ፤ እግዚአብሔር አምላክህ... ከዚያ አወጣህ፤ ስለዚህ እግዚአብሔር አምላክህ የሰንበትን ቀን ትጠብቅ ዘንድ አዘዘህ።» በግለት ተመዝግቧል። ዘጸ.5+15። ይህም ምሳሌ ስለነበረች ሰንበት አይሁድ የተነገረ ነው። ታሪኩም በራሱ ምሳሌ ነው። ግብፅ የሲኦል፤ የፈርዖን ግዞትም የአጋንንት ግዞት፤ ከግብፅ ባርነት ነፃ መውጣትም ከሲኦል ባርነት ከአጋንንት ግዞት ነፃ የመውጣት ምሳሌ ነበር። ይህ ነፃነት የተገኘውም በሰንበት ክርስቲያን ክርስቶስ ሞትን ድል ነሥቶ መግነዝ ፍቱልኝ መቃብር ክፈቱልኝ ሳይል በተገለጠው ምሥጢረ ትንሣኤው ነው።

ቅዳሜያ ለሐድ፡- ዕለተ ቅዳሜ ዛሬ ሰንበት ስለ መሆንዎ ወይም በእሑድ ስለመቀየሯ (ስለመለወጣ) የሚጠይቁ ሰዎች ሊኖሩ ይችላሉ። ለዚህ ጥያቄ የሐዋርያው ቅዱስ ዳዊልስን ቃል እንባስብዋለን፤ እርሱ «እንግዲህ በመብል ወይም በጣጦጥ ወይም በሰላም ወይም በሰላም መባቻ ወይም በሰላም ተገኝተዋል፤ ጥንቃቄ እይፍረድዋችኋል፤ እነዚህ ሊመጡ ያልቻሉ ነገሮች ጥላ ናቸውና» ብሏል። ቆላ.2+16-17 ይህ ቃል የተነገረው በብሉይ ኪዳን ስለነበሩ ሥርዓቶች መሆኑ የታወቀ ነው፤ እነርሱንም የሚመጣው የወንጌል ወይም የሐዲስ ኪዳን/ ጥላ ናቸው አላቸው። ስለመገረዝም እንዲሁ ተመሳሳይ ነገር ተነግሯል። የሐዋ.15+10-29። እነዚህ ሁሉ

ምሳሌ የሆኑባቸው ነገሮች አማካኝ በሆኑ ጊዜ ተለወጡ። በመሆኑም ቀደም ብለን እንደተመለከትነው ሁሉ ሰንበተ አይሁድ /ቅዳሜ/ የሰንበተ ክርስቲያን /እሑድ/ ምሳሌ ነበርና በእሑድ ሰንበት ተተክሏል።

እግዚአብሔር አምላክ ዓለምን በፈጠረ ጊዜ በሰባ ተኛው ቀን ማረፉ የማዳን ሥራውን ፈጽሞ ሞትን ድል በማድረግ ለእኛ የሰጠው የሰንበተ ክርስቲያን ምሳሌ ነበር። ሰንበተ ክርስቲያን የተባለ እሑድም ለዘላለም የምናርፍበትን የዕረፍት ቀን የሚያመለክት ነው። «በኋላም መንግሥቱን ለእግዚአብሔር ለአባቱ ለሳልፎ በሰጠ... ጊዜ የኋለኛው ጠላት የሚሻረው ሞት ነው» እንደተባለው ሞት በቀሻረበት ትንሣኤ ሰንሣዳ ያንጊዜ እኛም የዘላለምን ዕረፍት እናርፋለን። 1ቆሮ.15+24-28። ስለሆነም የክርስቲያኖች ሰንበት ከቅዳሜ እሑድ ወደ መሆን ተቀየረ /ተለወጠ/። ሰንበተ ክርስቲያንም ተባለ። ይኸውም እሑድ ከበረ ማለት እንጂ ቅዳሜ ፈጽሞ ተሻረ ማለት አይደለም።

በዚህ ዕለት /በሰንበተ ክርስቲያን/ የጌታ ደቀ መዛሙርት አንድ ልብ ሆነው ይመገቡ ነበር። ዮሐ.2+46። በሐዋርያት መንፈስ ቅዱስ የወረደባቸው የመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያንም የተመሠረተችው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከትንሣኤው በኋላ ለቤተኛና ለደቀመዛሙርቱ የተገለጠውና የታየው በዚህ ዕለት እሑድ ነው። ስለዚህ በሐዲስ ኪዳን የእሑድ ሰንበት ክብር ከሰንበተ አይሁድ የተለየና የበለጠ ነው። መጽሐፍ ወረሻው ይህ ይሁን እንጂ ቅድመ ክርስትና በብይ ኪዳን ትመራ የነበረችው ሀገራችን ኢትዮጵያ እንደ አይሁድ አይሁን እንጂ ቅዳሜን በሰንበትነት ታከብራለች፤ ዕለቲቱንም «ቀዳሚት ሰንበት» ብላ ትጠራታለች። ቀዳሚት ሰንበትን ስታከብር ግን እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን በነበረው መልክ ከዘረጉ ሳያጥፉ ካጠፉ ሳይዘረጉ ከተቀመጡ ሳይነሡ አይደሉም፤ በዚህች ዕለትም የወንጌልን ቃል በመፈጸም የታመሙ በመጠየት የተቸገረ በመጎብኘት በአጠቃላይ መንፈሳዊ ተግባራትን በማከናወን ነው። ዋናው ነገር ሰንበትን በኖከብር የእግዚአብሔርን ችርነት እያሰብን በተደረገልን በጎ ነገር ሁሉ እየተደሰትን ከሰንበት ረድኤትና በረከትን እያገኘን መሆኑን እያስተዋልን ሊሆን ያስፈልጋል።

«በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ»

በጌታ ቀን ምንም ሥራ እንዳይሠራ በሕግ ታዝዛል። አይሁድ ሰንበትን ከምሽት እስከ ምሽት የሚያከብሩት በመሆኑ የበዓሉ አከባባር ከዓርብ ስለሚጀምር ዓርብን የመዘጋጃ ቀን ይሉታል። ዘሌ.23+32። ሉቃ.23+54። በዚህ ትእዛዝ ውስጥ «በእርሱ ምንም አትሥሩ» የሚለውን ሐረግ አይሁድ የሚፈጽሙት በደረቁ እንጂ መንፈሳዊ ትርጉሙን በመረዳት አልነበረም። ከዚህ የተነሣም በዕለተ ሰንበት መልካምና በጎ ነገር ማድረግም ሁሉ በእነርሱ ዘንድ ሰንበትን መሻርና ኃጢአትም ነበር። ስለዚህ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰንበት ድውያንን በመፈወስ አይሁድ አብዝተው ይቃወሙት ነበር።

«በዚያ ቀን ሥራ አትሥሩ» የሚለው ትእዛዝ በሰንበት ተኝታችሁ ዋሉ፤ ሥራ ፈታችሁ ተቀመጡ የማይትርጉም ያለው አልነበረም። በሌሎች ቀናት ከሚሠራው ሥራ ለየት ያለ መንፈሳዊና መልካም ሥራ እንዲሠራበት የተሰጠ ነው እንጂ። ሰንበትም በሰንፍና ያለአንዳች ሥራ የሚያሳልፉት ሳይሆን መልካም ተግባር እየፈጸሙ በመንፈሳዊ ሥራ ተጠምደው የሚያከብሩት የጌታ ቀን ነው። አይሁድም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ይከራከሩት የነበረው በሰንበት ለምን መልካምና መንፈሳዊ ሥራ ሠራህ? ለምን አስተማርክ? ለምን ድውያንን ፈወስክ? በማለት ነበር። ማቴ.12+10። ሉቃ.14+3። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የጌታ ቀን የተባለች ሰንበትን በመንፈሳዊ ሥራ ተጠምዶ ማሳለፍ እንደሚገባ ለማስተማር በዙ ድውያንን ይፈውስና በምክራብ በመገኘት ያስተምር ነበር።

ከእናቱ ማገፀን ጀምሮ ዕውር የነበረውን ሰው የፈወሰው በሰንበት ቀን ነበር፤ «ኢየሱስም ጭቃ አድርጎ ዓይኖቹን የክፈተበት ሰንበት ዐረ።» ዮሐ.9+14። ሰውየው የተወለደው ዓይነ ሰውር ሀዋ ነው፤ ጌታችን በማንኛውም ቀን ሊፈውሰው ይችላል ነበር። ጌታ ግን ስለሰንበት ሊያስተምርበት ወዲልፍብዕለተ ሰንበት ፈወሰው። ይህ ተአምር

አምላክነቱም ጭምር የተገለጠበት ግሩምና ድንቅ ነበር፤ አይሁድ ግን ይህን ረቂቅ ምሥጢር አልተረዱትም ይልቁንም ሰንበትን ሽሯልና ኃጢአተኛ ነው ብለው ጮኹበት። ዮሐ.9፡16-24።

እጁ የሰለለችውን ሰው በፈወሰ ጊዜም በሰንበት መፈወስ የተፈቀደ ስለመሆኑ ሲነግራቸው «ከእናንተ አንድ በግ ያለው በሰንበትም በጉ በጉድጓድ ቢወድቅበት ይዞ የማይወጣው ሰው ማንዉ? እንግዲህ ሰው ከበግ ይልቅ እንደምን አይበልጥም? ስለዚህ በሰንበት መልካም መሥራት ተፈቅዷል አላቸው።» ማቴ.12፡10-13።

ከአሥራ ስምንት ዓመት ጀምሮ የድካም መንፈስ ያደረባትን ሴት ከፈወሰ በኋላ የምኩራብ አለቃውን «እናንተ ግብዣት ከእናንተ እያንዳንዱ በፊውን ወደስ አህያውን ከግርግሙ ፈትቶ ውኃ ሊያጠጣው ይወስደው የለምን? ይህችም የአብርሃም ልጅ ሆና ከአሥራ ስምንት ዓመት ጀምሮ ሰይጣን ያሠራት በሰንበት ቀን ከዚህ አሥራት ልትፈታ አይገባምን? አለው።» ሉቃ.13፡10-16።

በቤተ ሳይዳ ለሠላሳ ስምንት ዓመታት ድውይ የነበረውንም ሰው የፈወሰው በሰንበት ነበር። ዮሐ.5፡2-11። ሆኖ የተነፋውንም ሰው የፈወሰው በሰንበት ነበር፤ ሉቃ.14፡1-6። ከዚህም በላይ ደቀመዛሙርቱ እሸት ቀጥፈው በመብላታቸው የተነሣ ፈሪሳውያን በተቃውሙት ጊዜ «ሰንበት ስለ ሰው ተፈጥሯል እንጂ ሰው ስለሰንበት አልተፈጠረም» በማለት ሰው በሰንበት መልካም ሠርቶ መንፈሳዊ ጥቅም ሊያገኝ እንደሚገባ አስተምሯል። ማር.2፡23። «እኔ ምሕረትን እወዳለሁ መሥዋዕትንም አይደለም» በማለት በሰንበት ቀን ለድውያን የተደረገው ምሕረት ሰንበትን መሻር አለመሆኑን በሰንበትም ይህን መሰል መንፈሳዊ ተግባር መፈጸም የሚገባ መሆኑን አስረድቷል። ማቴ.12፡7።

በሰንበት መንፈሳዊ ሥራን መሥራት የተፈቀደ መሆኑን ለማረጋገጥ ሲልም «ካህናት በሰንበት በመቅደስ

ሰንበትን እንዲያረክቡ ኃጢአትም እንዳይሆንባቸው በሕጉ አላነበባቸውምን?» ብሏቸው ነበር። ማቴ.12፡5-6። ይህም ሕፃናትን ስለመግረዝ የተናገረው ነው። ሕፃን የሚገረዘው በስምንተኛው ቀን ነው፤ ስምንተኛው ቀን ሰንበት የሆነ እንደሆነ አንገርዝም ሰንበት ይረክብናል ብለው እይተውትም ይገርዙታል እንጂ፤ ኃጢአትም አይሆንባቸውም። በሌላ ሥፍራ ጌታችን «የሙሴ ሕግ እንዳይሻር ሰው በሰንበት መገረዝን የሚቀበል ከሆነስ ሰውን ሁሉንተኛውን በሰንበት ጤናግ ሰጠረግሁ ትቆጡኛላችሁን?» በማለት ሞናገፋ ስለዚህ ነው። ዮሐ.7፡21-23።

ስለሰንበት አከባቢ የተሰጠውን ትእዛዝ በንባብ ብቻ ሳይ ተመሥርተን ልንፈጽመው አይገባም፤ ስለዚህ ትእዛዝ ትርጓሜም ቢሆን ግጤን ያስፈልገናል። በሞጽሐፍ «ፈደል /ንባብ/ ይገድላል» ተብሏልና። 1ቆሪ.3፡6። ከዚህ አንገርም ሰንበትን ማከበር ማለት በሰንበት መልካምን እያደረጉ የእግዚአብሔርን ቸርነት ማሰብና በመንፈሳዊ ሥራ ተጠምዶ መዋል መሆኑን ሊያስረዱ የሚችሉ ጥቂት ምሳሌዎችን እንመልከት።

አንድ ሰው ከርስቲያን ከመሆኑ የተነሣ ሰንበትን የሚያከብር ሐኪም ከሰንበት ሰዓት በአንደኛው ለመጥቱ የተቃረበና በጣር የተያዘ በሽተኛ ወደእርሱ መጥቶ ዕርዳታውን ቢሻ ሰንበትን ለማከበር ብሎ በሽተኛውን አልረዳም ይላልን? ሰውየውን ከሚያስቃየውና ወደሞት ሊወስደው ከሚታገለው በሽታ ከመታደግ ይልቅ ሰንበትን አከብራለሁ የሚል ሐኪም ምንም ርኅራኄና ምሕረት በልቡናው የለም። እግዚአብሔር ግን ምሕረትን ይሻል መሥዋዕትንም አይደለም። በሰንበት የርኅራኄና የምሕረት ሥራ መሥራት ተገቢ ነው። ይሁን እንጂ በሰንበት መሥራት የተፈቀደ ነው በማለት የሥራ ቦታውን ከቆት አድርጎ ለግል ጥቅሙ የሚሠራው ሐኪም ደግሞ ሰንበትን ስለጥቅሙ ብሎ ሽርአልና ትእዛዝን ተላልፎአል። በዚያ ዕለት ሰንበት በተፈጠረው ሁኔታ የሕክምና ዕርዳታ ካልተደረገለት በሽተኛው የሚሞት ሲሆን ብቻ ነው በሰንበት ይህን አገልግሎት መስጠቱ የተፈቀደው። ሰንበት ለሰው ተፈጠረ እንጂ ሰው ለሰንበት አልተፈጠረምና።

ክርስቲያኖች በሚኖሩበት ቀበሌ በዕለተ ሰንበት ድንገተኛ የሆነ የእሳት ቃጠሎ ቢነሣ ሰንበት ነውና እሳቱን አያጡም ብሎ መቀመጥ አግባብ አይደለም። ይህን አደጋ ለማስቀረት ሲባል የሚደረገው ሁሉ ሰንበትን መሻር ሳይሆን በሰንበት መልካም መሥራት ነው።

ከሁሉም በላይ ሰንበት ለመንፈሳዊ ሥራ እንዲውል እግዚአብሔር ማዘዙ በመጽሐፍ ተመዝግቧል፤ «በባተኛው ቀን ግን የዕረፍት ሰንበት ነው፤ የተቀደሰ ጉባኤ ይሆን ሰታል።» ዘሌ.23+3። ይህም በዕለተ ሰንበት መንፈሳውያን ስብሰባዎች ይደረጉበታል ማለት ነው። በተጨማሪም እግዚአብሔር «በየሰንበቱ ሥጋ ለባሽ ሁሉ በፊቴ ይሰግድ ዘንድ ዘወትር ይመጣል» በማለት የተናገረው ሰንበት የአምልኮ መፈጸሚያ ቀን መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። እ.ሳ.66+23። በሌላ ምንባብ ደግሞ የሚቃጠለው መሥዋዕትና የእህሉም ቁርባን በሰንበት ቀን እንዲቀርብ አዘዘዋል። ሕዝ.46+4። ቅዱሳት መጻሕፍትም የሚነበቡት በዕለተ ሰንበት ነው፤ «መሲሰ ከቀደሙት ትውልድ ጀምሮ በሰንበት በሰንበት በምኩራቦቹ ሲያነሱ በየከተማው እርሱን የሚሰብኩ አሉት።» የሐዋ.15+21። ከዚህ በላይ በመጠኑ የጠቀስናቸው ምንባባት ሰንበት የመንፈሳውያን ጉባኤዎች ማካሄጃና በቅድመ እግዚአብሔር የአምልኮ መፈጸሚያ መሆኑን የሚያስረዱ ናቸው።

ሰንበት የአምልኮ መፈጸሚያ ብቻም ሳይሆን የማስተማሪያ ዕለት ጭምርም ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰንበት ያስተምር እንደነበር ሁሉ ደቀ መዛሙርቱ ሐዋርያትም እንደ እርሱ እንደመምህራቸው በሰንበት ያስተምሩ እንደነበር ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዳሉ። ማር.6+2። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በየሰንበቱም ሁሉ በምኩራብ ይነጋገር ነበር፤ አይሁድንና የግሪክን ሰዎች /ስለወንጌል/ ያስረዳ ነበር። የሐዋ.14+4። በተሰሉትም እንዲሁ «የአይሁድ ምኩራብ ነበረ። ጳውሎስም እንደልማዱ ወደ እነርሱ ገባ፤ ሦስት ሰንበትም ያህል ከእነርሱ ጋር ከመጻሕፍት እየጠቀሰ ይነጋገር ነበረ» የሐዋ.17+1-2።»

እንግዲህ የሐዲስ ዚጳን የሰንበት አከባባር ይህን መምሰል የሚገባው መሆኑን ተመልክተናል። ለዚህም ነው በሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን በአርቶዶክስ ተዋሕዶ በሰንበት ሁሉ ምእመናን ወደ ቤተክርስቲያን በመጉረፍ የአምልኮ ሥርዓታቸውን የሚፈጽሙት፤ መንፈሳውያን ጉባኤያትን የሚያደርጉት፤ ቀድሰውና አስቀድሰው በእንድነት ከቃለ እግዚአብሔር የሚግሩት። ከቤተክርስቲያን መልስም የታሠረ በመጎብኘት፤ የታመመ በመጠየቅ፤ የተራብ በማብላትና የተጠማ በማጠማት፤ የተጣሉ በማስታረት ሰንበትን በምግባረ ሠናይ የሚያሳልፉትም የሰንበት አከባባር ንባቡ ብቻ ሳይሆን ትርጓሜውም ስለገባቸው ነው። ሰንበትን በዚህ መልክ ከሚያከብሩት ክርስቲያኖች ተገዢውን ትምህርት በመውሰድ በዚህ የጽድቅ ገዳና መጓዝ ለሁላችን ጠቃሚ መሆኑን እገነዘባለን።

የጌታ ቀን የተባለ ሰንበት በሥንፍናና ሥራ በመፍታት የምናሳልፈው ቀን አይደለም፤ ይልቁንም በእግዚአብሔር መንበር ፊት በመስገድና በመጸለይ አምልኮአችንን የምንፈጽምበትና ሃይማኖታችንን የምንገልጥበት፤ ተግባረ ነፍስን የምንሠራበት፤ መንፈሳውያን ጉባኤያትንም የምናካድበትና የምንሳተፍበት፤ ቅዱሳት መጻሕፍትን የምናነብበት፤ መልካም የሆነውን ሥራ ሁሉ የምናከናውንበት የከበረ ቀን ነው። ለዚህ ነው ቀደምት አበው «ለክርስቲያን እንደ አይሁድ ባለ ልማድ ሰንበት ማክበር አይገባም ይልቅ ለክርስቲያኖች እንደሚገባው በመንፈሳዊ ተግባራት በመጠመድና በመትጋት ነው እንጂ» በማለት በፍትሐ ነገሥት የደነገጉት። አባታችን ቅዱስ ለትናቴዎስም በቅዳሴ ድርሰቱ «ዕለተ ሰንበት የዕረፍት ቀን ናት ሲባል በደዌ እንደተያዘ ሰው ከአልጋ ተጣብቆ ተኝቶ መዋል አይደለም፤ የዕለቲቱ ወዳጅ ለመሆን በመዓልትም በሌሊትም ለመንፈሳዊ ሥራ መትጋት ነው» በማለት የሰንበትን አከባባር አስተምረዋል። ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ጳዊትም «እግዚአብሔር የሠራት ቀን ይህች ናት፤ ሐሴትን እናጽርግ በእርሷም ደስ ይበለን» በማለት የተናገረላት ስትሆን መልካምና መንፈሳዊ የሆነውን

ሥራ በመሥራት የሚገኘውን ደስታ ለማጠየቅ /ለመግለጽ/ መሆኑን ማስተዋል ይገባል። ስለዚህም በዕለተ ሰንበት ከተግባራት ነፍስ ርቆ ተቀምጦ መዋል የሐዲፊ ኪዳንን ያሰንበት አከባበር ትርጉም ካለማወቅ የተነሣ ስለሰንበት የተሰጠውን ትእዛዝ አለማከበር ነው።

ሰንበትን «መቀደስ» ማለት የተለየ ማድረግ፣ ማከበር ማለት ነው። በሌሎች ዕለታት ከሚሠሩት ተግባራት ሥጋ ሁሉ ተለይቶ በዚህ ቀን ተግባረ ነፍስን መፈጸም፣ መንፈሳዊና መልካም ሥራን ሲሠሩ መዋል ነው። ከሌሎቹ ቀናት ሁሉ ይህችን ዕለት ለእግዚአብሔር ክብር መለየት ማለት ነው።

ሰንበትን እግዚአብሔር የሚደሰትበትንና የሚወደውን ሥራ በመሥራት ማሳለፍ ነው እንጂ የሥጋን ፈቃድ ሲፈጽሙ መዋል ተገቢ አለመሆኑን ማጤን ያስፈልጋል። በመሆኑም በሰንበት በረከት የምናገኝበትን የምንጠቀምበትን መንፈሳዊ ሥራ መሥራት ይገባል። ከዚሁ ጋር በየሰንበቱ ሁሉ ልዑል እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ለእርሱ አገልግሎት፣ ከእርሱም ጸጋና ረድኤትን ለማግኘት የተቀደሰ አድርገን ከክፉ ሥራ ርቀን እንድናከብረው የሚሻ መሆኑን መዘንጋት አይገባም።

ሰንበት የወደድነውን ሁሉ ልንፈጽምበት አልተሰጠንም። የሰንበት ውሉአችንን ለሰንበት ጌታ ለእግዚአብሔር ሰጥተን በዚህ ቀንም እርሱ ያደረገልንን ቸርነት እያሰብን በማመስገን መንፈሳዊ ዋጋ የሚገኝባቸውን ቅዱሳት ተግባራት መፈጸም ይኖርብናል። ይህም ከሰንበት ረድኤት በረከትን ለመሳተፍ ያበቃናል። ይህን ትእዛዝ በመተላለፍ ከመከሰም ያድነናል። ለዚህም እርሱ በቸርነቱ እግዳረዳችን የሰንበት ወዳጆች የሕገ ታዛዦች እንዲያደርጉና ጽዕኑ ይሁንልን።

ክፍል አምስት

አራተኛው ትእዛዝ

«አባትህንና እናትህን አክብር፤ እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር ዕድሜህ እንዲረዝም!»

A

ዘጸ.20+12።

የትእዛዙ ውጫዊ ትርጉም

በመጀመሪያው ውጫዊና ጥንታዊ ትርጉሙ በሰዎች ዘንድ ታዋቂነትንና ተቀባይነትን ከማግኘቱና አሁን ከደረሰበት ደረጃ በፊት ይህ አራተኛው ትእዛዝ ወላጅ እናትና አባትን ማክሰር በሚል ብቻ የተወሰነ ትርጉም ነበረው። ይሁን እንጂ ዘመን ዘመንን እየወለደ ጊዜም በጊዜ እየተተካ በሄደ መጠን ይህ ጠባብ ትርጉም እየሰፋ ምሥጢራዊ ትንታኔውም እየበዛ የዕንሰ ሃሳቡ ወሰን እየጠለቀ መሄድ ጀመረ። ስለሆነም የዚህ ትእዛዝ ፍቺ ከውጫዊና ቀጥታ ትርጉም ከወላጅ አባትና እናት በተጨማሪ ወደጎን ቀጥታ ወደላይና ወደታች ያሉ የሥጋ ዘመዶችን፣ መንፈሳውያን አባቶችን፣ ካህናትን፣ መምህራንን፣ በከፍተኛ ሥልጣን ላይ ያሉትን /ከአክባሪው በላይ የሆኑትን/ ሁሉ የሚያጠቃልል ሆነ። በዚህ ትእዛዝ ትንታኔም በጥልቀት የምንመረምረው ወደጅ እናትና አባትን በተመለከተ ከተሰጠው ትርጉም አናገር ልናውቅ የሚገባንን መሠረታዊ ጉዳይ ብቻ ነው።

በሰዎች መካከል ሰላላው ግንኙነት

የመጀመሪያ ትእዛዝ ነው

ይህ «አባትህንና እናትህን አክብር» የሚለው አራተኛው ትእዛዝ አምላካችን እግዚአብሔር ለነቢዩ ሙሴ ከሰጣቸው ሁለት ጽላት መካከል በሁለተኛው ጽሑፍ ላይ ከተጻፉት የሰዎች ግንኙነት ከሚመለከቱት ትእዛዝ መካከል የመጀመሪያው ነው። ይህም የሚያሳየው በሰዎች መካከል ያለውን ግንኙነት በተመለከተ እግዚአብሔር ከሰጣቸው ሌሎች ትእዛዛት ይኸኛው ቀዳሚውን ሥፍራ የያዘና መሠረታዊ መሆኑን ነው። እግዚአብሔር አምላካችንም እትገደል፤ እታመንዝር፤ እትሰረቅ፤ በሐሰት እትመሰክር፤ እትመኛ፤ ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ ከማለቱ አስ ቀድሞ አባትህንና እናትህን አክብር የሚለው ትእዛዝ መስጠቱ አባትንና እናትን ማከበርና አራተኛውን ትእዛዝ በሚገባ መፈጸም ሌሎችን ትእዛዛት ከመተላለፍ የሚያድን ከመሆኑም ሌላ አባቱንና እናቱን የማያከብር ልጅ የተቀሩትን ትእዛዛት በመተላለፍ ከሚሠራው ኃጢአት የበለጠ የሚቀጣ መሆኑን እንድንገነዘብ ነው። በመጀመሪያ የተቀመጠበት አንዱ ምክንያት ደግሞ ይህን ትእዛዝ ከሌሎቹ የበለጠ እንድናከብረውና አባንሰን እንዳናየው ጭምር ነው። መግደልና ማመንዝር በእግዚአብሔር የተከለከሉ በመሆናቸው የምናከብራቸው ከሆነ ከእነዚህ በፊት እናትህንና አባትህን አክብር ብሎ ማዘዙን በእንክር ልናጤነው ይገባል።

ከእፀፋ ዋጋ /በረከት/ ጋር የተቆራኘ

የመጀመሪያ ትእዛዝ ነው

«እናትህንና አባትህን አክብር» በማለት ካዘዘ በኋላ ይህን በሥፈጽም የሚገኘውን ጸጋ ደግሞ «እግዚአብሔር አምላክህ በሚሰጥህ ምድር ዕድሜህ እንዲረዝምህ መልካምም እንዲሆንልህ» ቢል ይገልጠዋል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳው

ሉስም «መልካም እንዲሆንልህ ዕድሜህም በምድር ላይ እንዲረዝም አባትህንና እናትህን አክብር፤ እርሱም የተሰፋ ቃል ያላት ፊተኛይቱ ትእዛዝ ናት።» በማለት እግዚአብሔር የእፀፋ ዋጋ ለመስጠት ቃል ከመግባት ጋር የሠራልን ሕግ መሆኑን ገልጦታል። እግዚአብሔር የሰጠው የተሰፋ ዋጋም ይህን ትእዛዝ በማከበር የሚገኘውን መልካም ነገር እና ረጅም እድሜን ነው። ሌፈ.6+2-3። ዘፋ.5+16። እኛም እንግዲህ አባታቸውንና እናታቸውን አክብረው ዘመናቸው መልካም፤ ዕድሜያቸው ረጅም እንደሆነላቸው ተደምት አበው ሁሉ የእግዚአብሔር ጸጋና በረከት ተካፋይ እንድንሆን እናተቻቻንንና አባተቻቻንን እናከብር።

እናትና አባትን አለማከበር ቅጣት አለው

በብሉይ ኪዳን የሕግ መጻሕፍት ተመዝግቦ እንደ ምናገኘው ይህን ትእዛዝ በመጣስ እናቱንና አባቱን የማያከብር ሰው በሞት ይቀጣ ነበር። «አባቱን ወይም እናቱን የሚመታ ፈጽሞ ይገደል።... አባቱን ወይም እናቱን የሚሰድብ ፈጽሞ ይገደል።» የሚል አለ። ዘፈ.21+15-17። በተጨማሪም ደግሞ እግዚአብሔር ይህን ጥበት ትእዛዝ ስለሚተላለፍ ሰው «ግናቸውም ሰው አባቱን ወይም እናቱን ቢሰድብ ፈጽሞ ይገደል፤ አባቱንና እናቱን ሰድቦአልና ደሙ በራሱ ላይ ነው» በማለት ጉልህ ግስጥዝቢያ ሰጥቷል። ዘሌ.20+9።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ጸሐፍት ፈሪሳውያንን ሲገሥዕ «ወጋችሁን ትጠብቁ ዘንድ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እጅግ ንቃችኋል። ሙሴ፡- አባትህንና እናትህን አክብር ደግሞ፡-አባቱን ወይም እናቱን የሰደበ ፈጽሞ ይሙት ብሏልና። እናንተ ግን ሰው ለአባቱና ለእናቱ ምንም እንኳ ሊያደርግ ወደፊት እትፈቅዱለትም፤ ባስተላለፋችሁትም ወግ የእግዚአብሔርን ቃል ትሸራላችሁ» ብሏቸዋል። ማር.7+9-13። በዚህም አባትንና እናትን ማከበር የሚገባ መሆኑን ለስተምሯል።

ማንም ቢሆን መሳደብ ኃጢአት ነው፤ ለገሃኑም እሳት ፍርድም ያበቃል፤ እናትና አባትን መስደብም እንደምን የበለጠ ኃጢአት አይሆን? ከባድ ኃጢአት ነው፤ ውጤቱ ሞት ነው። እናቱንና አባቱን የሰደበ ሰው እርግጥን ይከተለዋል፤ በመጽሐፍ «አባቱን ወይም እናቱን የሚሰድብ በድቅድቅ ጨለማ መብራቱ ይጠፋል» ሲል የተናገረው እናት አባቱን የማያከብር ሰው ዕጣ ፈንታው ምን ያህል የከፋ መሆኑን ያሳያል። ምዕ.20+20።

ይህ እርግጥንና የሞት ቅጣት እናትና አባቱን ለተሳደበና ለማያከብራቸው ልጅ ብቻ ሳይሆን ምክራቸውን ለማይቀበል፤ ለቃላቸውም ለማይታዘዝ ዐመፀኛ ልጅም ጭምር የሚሠራ ነው። ዘፋ.21+18-21። ስለዚህ ነገር ሊዋውያንም በጊባል ተራራ ላይ ቆመው ድምፃቸውንም ከፍ አድርገው በመጮህ «አባቱን ወይም እናቱን የሚያቃልል ርጉም ይሁን፤ ሕዝቡም ሁሉ አሜን ይላሉ» ይሉ ነበር። ዘፋ.27+16። በተጨማሪም ቅዱስ መጽሐፍ «በአባትዋ የምታሳገጥን የእናትዋንም ትእዛዝ የምትንቅን ዓይን የሽለቆ ቁራዎች ይገጠኑ፤ ለአባታቸውም ለእናታቸውም ይበሉአታል።» ሲል ያስገነዝባል። ምዕ.30+17።

ታሪኩ በመጽሐፍ ቅዱስ የተመዘገበለት የካም ልጅ የከነዓን መሪ ሲሆን «ወላጆችን የማያከብር ይረገም» የሚለውን ቅጣት በተገባር የሚያሳይ ነው። ካም ለአባቱ አልታዘዝ ብሎ፤ ወይም አባቱን መትቶ፤ ወይም ተሳደቦ፤ ወይም ክፉ ነገር ተናግሮ አልነበረም ነገር ግን አባቱ ኖላ በመጠጥ ደክሞ በተመለከተው ጊዜ የተራቀቀ እኩሉን መሸፈን ሲገባው ዕርቅኑን በማየቱና ለወንድሞቹ በመናገሩ ነው እንጂ ። ዘፍ.9+20-26። ካም ባጠፋው ጥፋት የተነሣ ልጆቹና የልጅ ልጆቹ ከነፃናውያን ሁሉ በሺህ ለሚቆጠሩ ዓመታት መርገሙን ተቀበለ፤ ለሴምና ለያረት ልጆች ባሪያዎች እንዲሆኑ ተረጋግጦ ነበር። ዘፍ.9+25-27። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በመዋዕለ ትምህርቱ በሌ ልጅዋ ለትለምነው የመጣቸውን ከነፃዊት ሂሳት ባንጋረ ጊዜ

«የልጆችን እንጀራ ይዞ ለቡችሎች መጣል አይገባም» ያሳት ለባቱን ባለማከበሩ የተረገመውን የከነዓንን መሪ ሲሆን በማስታወስ ነበር። ማቴ.15+26። ይህም አባትና እናታቸውን የማያከብሩ ልጆች ከእግዚአብሔር ጸጋና በረከት ዕጣ ፈንታ የሌላቸውና ከልጅነት ክብርም የተለዩ መሆናቸውን የሚያሳይ ነው። ካም ለአባቱን ባለማከበሩና የአባቱን ዕርቃን በድፍረት በማየቱ ትውልዱ እንደተረገመ፤ ይህን ባለማየት ፊታቸውን አዙረው የአባታቸውን ገላ የሸፈኑት ሴምና ያረት ደግሞ ይህን ትእዛዝ በማከበራቸው የተባረኩ መሆናቸውን በማስተዋል አሠረ ፍጥነታቸውን ተከትለን አባቶቻችንና እናቶቻችን በማከበር የበረከት ባለቤት ልንሆን ያስፈልጋል።

ዋነኛው የአባት የክብር ደረጃ

አባት የቤተሰብ ራስ ነው። የቤተሰቡ ራስ ነው ግለትም የሚለቱት የልጆቹና የቤተሰቡ ሁሉ አስተዳዳሪ ነው ግለት ነው። «ባል የሚባሉ ራስ ነው» ተብሏልና። 1ቆሮ.11+3። በጥንት ዘመንም የቤተሰቡ መሪ አባት ነበር። አባት ቤተሰቡን እንደ ካህን ሆኖ ከእግዚአብሔር ጋር የሚያገናኝ፤ የቤተሰቡም ተወካይ ነበር። በተለይም ከህጉ ለአርን ልጆች ብቻ የተወሰነበት የሙሴ ሕግ ከመሠራቱ በፊት የከህነትን ሥራ የሚፈጽመው የቤተሰቡ ኃላፊ የሆነው አባት ነው፤ ጳውሎስ ኢየሱስ ስለእያንዳንዱ ልጅ የሚቃጠል መሥዋዕት እንደአቀረበና «ምናልባት ልጆቼ በድለው እግዚአብሔርን በልባቸው ሰድበው ይሆናል ብሎ» እንደተናገረ። ኢዮ.1+5። ስለዚህ አባት ስለልጆቹ የሚያማልድ ከእግዚአብሔርም የሚያስታርቃቸው የቤተሰቡ አማላጅ ነበር። አባቶቻችን ኖላ፤ አብርሃም፤ ይስሐቅ፤ ያዕቆብም ሁሉ እንዲሁ ነበሩ።

የአባት በረከት ታላቅ ስጦታ በመሆኑ ልጆች ሁሉ የአባቶቻቸውን ቡራኬ ለመቀበል አብልጠው ሥራ መሥራት በዕንባም ይህን ቡራኬ መጠየቅና የሚችሉትን ሁሉ ጥረት ግድረግ አለባቸው። ምክንያቱም ከአባቱ በረከትን የተቀበለ

ማንም ቢሆን እንዲሁ ከእግዚአብሔር በረከትን ይቀበላል። ይህም ያዕቆብን እንደባረከው ተመልክተናል፤ ምንም እንኳ ያዕቆብ በብልጠት ቡራኪውን የተቀበለ ቢሆንም በረከት ግን እርግጠኛና በጎሳም በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን ያገኘ ነበር። አባቱ ይህን የባረከውን ያዕቆብን እግዚአብሔር ባረከው። ዘፍ.28+1114። ኤሳውም በመጭህ ይህን የአባቱን በረከት ይጥላል። ዘፍ.27+38።

የአባቶችን ቡራኪ እግዚአብሔር ካጸደቀው እርግ ግናቸውንም አጽድቆታል። ከፍ ብለን እንደተመለከትነው ናሳ ከነፃን «ከነፃን ርጉም ይሁን፤ ለወንድሞቼም የባሪያ ዎች ባሪያ ይሁን፤ የሴም አምላክ እግዚአብሔር ይባረክ ከነፃ ንም ለእርሱ ባሪያ ይሁን፤ እግዚአብሔርም ያፈትን ያስፋ፤ በሴም ድንኳን ይደር፤ ከነፃንም ለእርሱ ባሪያ ይሁን» እያለ የልጁን ልጅ ከነፃን ሦስት ጊዜ የረገመበት መርገም መድኃኒታችን ለከነዊሉ ሴት በሰጠው መልስ የጸደቀ መሆኑ በቂ ማረጋገጫ ነው። አባታችን ያዕቆብም አሥራ ሁለቱንም ልጆቹን ወደእርሱ ሰብስቦ እንደባረካቸው፤ በዚያው መሠረትም ቡራኪው እግዚአብሔር በወሰነው ጊዜ የተፈጸመ መሆኑን ቅዱስ መጽሐፍ ያስረዳናል። ዘፍ.49+1 እስከ ፍጻሜው።

እግዚአብሔር ፍትህን በእናትና በአባት ደግነት መስሎታል

እግዚአብሔር ከሰው ልጆች ጋር ያለውን ግንኙነትና የፍትሁን ጥልቀት ለማሳየት ሲፈልግ ይህን ፍትሁን አባትና እናት ለልጆቻቸው ከሚኖራቸው ፍትህና ርገራጌ ጋር አመሳሰሉታል። እግዚአብሔር አምላክ የፍጥረት ሁሉ ገዢ እንደ መሆኑ መጠን ሁሉ የእጁ ሥራዎች በእርሱም ሥልጣን የሚተጻፉ ናቸውና እርሱንም እግዚአብሔር እንለዋለን። ለእኛ ካለው ጥልቅ ፍትህ የተነሳም «አባታችን» ብንለው ይወዳል። ስለዚህም ነው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለጸሎት ባስተማረበት አንቀጽ «በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ»

እንድንለው ያዘነን። ሐዲስ ኪዳን ይህን የእግዚአብሔር አባታዊ ርገራጌ በሚገልጹ ብዙ መጻሕፍት የተመሳ ነው።

አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከተናገረው ብንጀምር ስለሚያስፈልገን ነገር እንዳንጨነት ባስተንተን ጊዜ «አት ጨነቁ ይህ ሁሉ እንደሚያስፈልጋችሁ የሰማይ አባታችሁ ያውቃልና» ካለ በጎሳ በሌላ ጊዜ ደግሞ «በሰማይ ያለው አባታችሁ ለሚለምኑት እንዴት አብልጦ መልካም ነገር ይሰጣቸው?» ብሏል። ግዜ.6+32። ግዜ.7+11። ስለመንግሥተ ሰማያትም በተናገረ ጊዜ «አንተ ታናሽ መንጋ፥ መንግሥትን ሊሰጣችሁ የአባታችሁ በጎ ፈቃድ ነውና አትፍሩ።» ብሏል። ሉቃ.12+32። መልካም የሆነውን ሥራ በሰው ርመሥራት እንደሚገባ ሲያስተምርም «በሰው ርሚያይ አባትህም ዋጋህን በግልጽ ያስረክብሃል» ቢል ታናገሯል። ግዜ.6+6። እነዚህ ሁሉ እግዚአብሔር ራሱን በአባትነት የገለጠባቸው ቃላት ናቸው፤ እጅግ በጣም ብዙ ክብርናቸው የተነሳም ሁሉንም ለመዘርዘር አይቻልምና ለአብነት ከላይ የጠቀስናቸው ይበቃሉ።

ለዐላ እግዚአብሔር አባት ተብሎ መጠራት ከጥንት ጀምሮ የነበረና የሚታወቅ ጭምር እንጂ በሐዲስ ኪዳን ብቻ የተገለጸ አይደለም። በእራት ዘፍጥረት «የእግዚአብሔር ልጆችም የሰውን ሴቶች ልጆች መልካም እንደሆኑ አቶ» የሚለው ቃልም የሚያስረዳው እርሱ የሰዎች አባት ተብሎ የሚታወቅ መሆኑን ነው። ዘፍ.6+2። የብሉይ ኪዳን ነቢያትም «እቤቱ፥ አንተ አባታችን ነህ። ስምህም ከዘለዓለም ታዳጊአችን ነው።» «እሁን ግን፥ እቤቱ፥ አንተ አባታችን ነህ እኛ ጭቃ ነን፤ አንተም ሠሪያችን ነህ፤ እኛም ሁላችን የእጅህ ሥራ ነን።» እያሉ የእግዚአብሔርን በአባትነት መገለጥ አስምተው ይናገሩ ነበር። ሊሳ.63+161 64+8። እንግዲህ በጠቀስናቸው ምንባቦች ሁሉ እግዚአብሔር ራሱን ትሑት አድርጎ በአባትነት ፍትህ የገለጠልን መሆኑን በሚገባ ተረድተናል።

ፍጹም የሆነ ፍትሁን ጆንሞ በእናትና ርገራጌ መስሎ ገልጦልናል። ይህም እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ቢወቅስ

«ኢየሱስም ኢየሱሳም ሆይ+ ነቢያትንም የምትገድሉ ወደ እርሷ የተላኩትንም የምትወግሩ+ ዶሮ ጫፊቶቿን በክንፍቸቸባቸው በታች እንደምትሰበሰቡ ልጆቻችን እስከሰበሰቡ ዘንድ ስንት ጊዜ ወደድሁ!» ባለው ቃሉ ገልጦታል። ማቴ. 23+37። በዚህ መሠረት እግዚአብሔር ለሰው ልጆች ያለው ፍቅር ዶሮ ለጫፊቶቹ ባላት ፍቅር ተመሳሳይ። በሌላ ምንጣብ ደግሞ እግዚአብሔር «በውኑ ሴት ከማገፈኗ ለተወለደው ልጅ እስከማትራራ ድረስ ሕፃንዋን ትረሳ ዘንድ ትቸላለችን? አዎን-እርሷ ትረሳ ይሆናል+ እኔ ግን አልረሳሽም።» በማለት ፍቅሩና ርኅራኄው እንደ እናት ፍቅርና ርኅራኄ መሆኑን ገልጦልናል። ኢሳ.49+15።

ወላጆችን የምናከብረው እንዴት ነው?

አባትህንና እናትህን አከብር የሚለው ትእዛዝ ጥልቅ ትርጉምና አስፈላጊነቱም የገባው እንደ ሰው ወላጆቹን የማከብረው እንዴት ነው በማለት ሊጠይቅ ይችላል። በሚከተሉት መንገዶች ወላጆቹን የሚያከብር መሆኑን በተግባር ሊያደርግ የሚገባውንም ሊያውቅና ለጥያቄውም መልስ ሊያገኝ ይችላል።

ሀ. ወጤታማ በመሆን በሕይወት ዝውጤታማ መሆን ወላጅን ለመርዳት የመቻል አንዱ ምልክት ለመሆኑ ጥርጥር የለውም። ልጆቻቸው ወጤታማ በመሆኑ ወላጆቹ ከብር ይሰማቸዋል፤ ልቡናቸውም በደስታ ይሞላል። መጽሐፍም «ጠቢብ ልጅ አባቱን ደስ ያስኖል ሰነፍ ግን ለእናቱ ገዝን ነው» «...የጸድቅ አባት እጅግ ደስ ይለዋል፤ ጠቢብንም ልጅ የወለደ ሐሌትን ያገኛል።» በማለት ይህንኑ ያረጋግጣል። ምሳ.23+24።

በትምህርቱ ብርቱ የሆነና በማዕረግ የሚያልፍ በሥራው ታማኝና ታላላቅ በራሱም የሚተማመን የበላዮቹም የሚወዱት በሕይወት ዘመኑም ወጤታማ የሆነና የተላከለት መልካም ዝናም ያለው ልጅ ለቤተሰቡ በተለይም

ለእናቱና ለአባቱ ከብር ከመሆኑም በላይ የደስታቸው ምንጭ ነው፤ ይኮሩበታልም። ልጁ ውጤት አልባ የሆነ እንደሆነ አባቱ ስለእርሱ ይሸማቀቃል እናቱም ታፍራለች። በመጽሐፍም ደግሞ «ሰነፍ ልጅ ለአባቱ በዐት ነው+ ለወለደችውም ምረት ነው።» «ሰነፍን የሚወልድ ገዝን ይሆን በታል+ የደንቅር ልጅም አባት ደስ አይለውም» «ሰነፍ ልጅ ለአባቱ ገዝን ነው» በማለት ከላይ የተረጋገጠውን ሃሳብ የሚደግፍ ማረጋገጫ ሰጥቷል። ምሳ.17+25። ምሳ.17+21። ምሳ.19+13።

ነቢይት ሐና በልጁ በሳሙኤል ደስተኛ ነበረች፤ የሴፍም ለአባቱ ደስታ ነበር። በዚህ ተቃራኒ ደግሞ ሌላው የወላጆቹን የይስሐቅንና የርብቃን ልብ እንደላዛዝ በመጽሐፍ ተመዝግቧል። ዘፍ.26+35። እንግዲህ ወላጆች የሚደሰቱ በትን ነገር ለመሥራት ሌሊትና ቀን በመጣር ለውጤት ራስን ማሰላፍና ውጤታማ ሆኖ መገኘት ወላጆችን የማከብር አንዱ ገደብ መሆኑን በመገንዘብ ለውጤት የሚያበቃ፤ ለበረከት የሚያደርስ ሥራን በመሥራት የተጠመዱ መሆን ያስረዳል።

ለ. የወላጆችን ውለታ በማስታወስ፡-ሰው እናቱና አባቱ ያደረጉለትን ሁሉ ዘወር ብሎ መመልከትና ማስታወስ አለበት። ለዘመኑ ወራት በእርግዝና ጊዜ የነበረችበትን ሁኔታ ለግወት የሕክምና ወይም የሥነ ልቦና ወይም የሥነ ሕይወት መጻሕፍትን ማንበብ አያስፈልግም። በእርግዝና ወራት ያሳለፈችውን እድኅሚ ጊዜና ከወለደች በኋላ ቤተክርስቲያን ከመግባት ለእርሻ ወይም ለሰማንያ ቀናት ተከልክላ መቆየቷን ማስታወስ ብቻ በቂ ነው። ሕፃኑን በግላጅ ያለባትን ኃላፊነት የምጡን በማዘጋጀት ሲያለቅስ በማበል፤ ገጽሕናውን በመጠበቅ፤ በጀርባ በማዘል በከንጃም በመታቀፍ፤ በትከሻ በመሸከም፤ እንቅልፍ አጥታ በመን ከሰከብ ያለበትን ድካም ማሰብ የእናት ውለታዋ ምን ያህል ከባድ እንደሆነ ለመረዳት ያስችላል። እንዲህ ባለ ሁኔታ ከሕፃንነት ጀምሮ የምትገባበትና የምታሳድግ እናት በልጁ ደግሞ ልትረዳ ይገባታል። መከራውን ሁሉ ቆጥሃ ያሳደገች እናት ውለታዋ ሊከፈላት ይገባል።

እንዲሁም ደግሞ ለግባደግ ሲታገል የነበረውን የቤተን ወጭዎች በመሸፈን የልጁን ፍላጎት የረከውን ልጁ ሲነሳ እርሱ እንደተነሳ የሚሰማውን አባትም መዘንጋት አይገባም። ስለ አደረገው ነገር ሁሉ የሚቀርብለት ክብርና ምስጋና ስለገንዘብ ዕርዳታው ብቻ ሳይሆን ስለፍትሔ፣ ስለመልካምነቱና ስለርገራጊው ጭምር ነው። የእነዚህን ጥልቅ ስሜቶች ጠቃሚነት ለማረጋገጥ እነዚህን እንክብካቤዎች በማጣት ሰንቶች እንደወደቀና በከባድ የሥነ ልቦና ችግር ውስጥ እንደገቡ ማስተዋሉ በቂ ነው።

በመሆኑም ወላጆች ከዕንስ እስከ ጉልምስና ድረስ ስለጆቻቸው የሚያበረክቱት መሥዋዕትነት በእርጅናቸው ዘመን በሚደረግላቸው ዕርዳታ የሚካከስ ውለታ አይደለም፤ በሕይወት ዘመን ሁሉ በልቦና ጽኑነት ተቀርጾ ሲታወስ የሚኖር ነው እንጂ። ምንም እንኳ ወላጆች ቆይተው ጠባቂዎቹ የሚያስቸግር ቢሆን የቀደሙ ውለታቸውን በማሰብ በትዕግሥት ሆኖ ከእኛ የሚወስደውን ግድረግ የሚገባ እንደሆነ ፈጽሞ መዘንጋት የለብንም።

ሐ. በመርዳት፡- ሰው ወላጆቹ ባረጁ ጊዜ በታመሙ ጊዜና የልጃቸው ዕርዳታ በሚያስፈልጋቸው ጊዜ ሁሉ የመርዳት ግዴታ አለበት። ሐዋርያው ትዳስ ዳውሎስ ሳገር ገን ለእርሱ ስለሆኑት ይልቅንም ስለቤተሰቦቹ የማያበብ ግንም ቢሆን፣ ሃይማኖቱን የካደ ከማያምንም ሰው ይልቅ የሚከፋ ነው። በማለት የተናገረው ቃል ቤተሰቦችን ከሕፃንነት ዘመናችን ጀምሮ ስለአደረጉልን እንክብካቤ ሁሉ እኛ ደግሞ በዕርጅናቸው ዘመን መልካሙን ሁሉ ለናደርግላቸው የሚገባ መሆኑን የሚያስገነዝብ ነው። 1ጢዋ.5+8። የቤተሰቡ ቀጥር እየወመረ በሄደ መጠን ይህ መረዳት አስፈላጊ መሆኑ የማይጠራጠር ነው። ይህ መረዳትም ለቤተሰቡ ሕልውና አስፈላጊ በሆኑ ነገሮች እንጂ በማይጠ ትሙ ገቢረ ኃጣውላ ላይ መሆን የለበትም።

ይህን በተመለከተ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ላለ እናቱ ድንገል ማርያምን ሳይዘጋጅ ለሚወደው ደቀ መዝሙር ለትዳስ የሕንስ «እነኝት እናትህ» በማለት

ለት ይረዳትና ያገለግላት ዘንድ አደራ መስመቱና ትዳላ የሕንስም ከዚያ ጊዜ ጀምሮ ወደቤቱ የወሰዱት መሆኑ ልጅ ወላጆቹን በመርዳት አክብሮቱን ማለጥ እንዳለበት የሚያስተምር ነው። ዮሐ.19+27።

የጤና በወንድሞቹ ተሸጦ በሰደት በሚኖርበት በግብፅ ስለ በእነዚያ የረሃብ ዘመናት ከእርሱ በብዙ ርቀት ላይ የነበረውን አባቱን አልዘነጋውም ነበር። እንዲያውም «አሁንም ፈጥናችሁ ወደ አባቴ ወጡ፤ እንዲሁም በሕጉ-ልጅህ የሴፍ የሚወጡ ነገር ይህ ነው፡- እግዚአብሔር በግብፅ ምድር ሁሉ ላይ ጌታ አደረገኝ፤ ወደ እኔ ና፡ አትዘገይ፤ በጌራምም ምድር ትቀመጣለሁ፤ ወደእኔም ትቀርባለሁ፤ አንተና ልጆችህ፤ የልጆችህም ልጆች፤ በነችሁና ላሞችህ ከብትሁም ሁሉ። በዚያም አንተና የቤትህ ሰዎች የአንተ የሆነው ሁሉ እንዳትቸገሩ እመግባለሁ የረሃብ ዘመን ገና አምስት ዓመት ቀርቷልና።» በማለት አባቱን ለመርዳት ጥሪውን አስተላልፎአል። ዘፍ.45+9-11። በዚህ ድርጊቱም ለወላጅ አባቱና ለቤተሰቡም ሁሉ ከእርሱ የሚጠበቀውን ዕርዳታ በግድረግ ወላጆቹን አከባሪ መሆኑን በማግባር አሳይቷል። በዚህ ዘመን ያለው ትውልድም ይህን በማስተዋል ወላጆችን መርዳት ወላጆችን የሚሸር አንዱ ገጽታ መሆኑን በውቀት በሚገባው ሁሉ ወጥቶ ለየረዳ የእግዚአብሔርን በረከት ገንዘብ ግድረግ ይገባል።

መ. በማፍቀርና በማሸባለቅ፡- ሰው ሁሉ የሚያውቀው የመጀመሪያው ፍትር የእናቱ ቀጥቶም የአባቱን ፍትር ነው። ይህም ከእግዚአብሔር በልገሥና የተገኘ የተፈጥሮ ፍትር ነው። ከዚህ ፍትር ውጭ የሆነ ግለትም ወላጆቹ የግዴዋት እርሱም ወላጆቹን የማይወድ ሰው ጤነኛ ነው፤ ከሰዎች ጋር የሚያደርገው ግንኙነትም ትክክለኛ ነው ለማለት ያስቸግራል። ይህ ፍትር ሙልካም በግድረግ ወይም ከቱን ባለግድረግ ሊገለጥ ይችላል። ልጅ የሚያዘውን ሁሉ በግድረግ እርካታንና ምቹትንም ሁሉ መፍጠር ለወላጆቹ ያለውን ፍትር በማግባር በመግለጥ ከእነርሱም በረከትን ለማግኘት ይችላል። ይህ የልጅነት ፍትር እንዲሁም ወላጆችን

ማርካት /ማስደሰት/ በወላጆች የሕይወት ዘመን ሁሉ የ ግዴታና ከሞቱም በኋላ በሌላው ዓለም ባሉ በጸሎትና በትዳሌ እነርሱን በማሰብ በሕይወት ሥጋ ባሉ የተናገሩትን ቃላቶችና ኑዛዜያቸውን በመፈጸም ሊቀጥል ይገባል።

ልጆች ወላጆችን የሚያበላጩ ወይም በወላጆቻቸው የሚጨክሩ ወይም የሚጠሉላቸው ወይም ደግሞ ሃሳባቸውንና ምክራቸውን የማይቀበሉና የማይፈጽሙ መሆን የለባቸውም። ከዚህም ሌላ ወላጆቻቸውን ከእትማቸው በላይ እንዲያደርጉላቸው በመጠየቅ ግስጫነትና ግስልቸት አይገባቸውም። የቤተሰቦቻቸውን ንብረት ግባከንና በክፉ አመላቸውም የቤተሰቡን ክብርና መልካም ዝና ግዋረድ የለባቸውም። ከዚህ ሁሉ የሚበልጠው የልጆች ክፉ አመል የወላጆቻቸውን ክፉ ግዮትና ሞታቸውንም ለመመልከት መመኘታቸው ነው። በመጽሐፍም ግንም እናቱን ወይም አባቱን የመታ ወይም የሰደበ ፈጽሞ ይገደል ብሏል፤ አባቱን ወይም እናቱን የማያከብር ግንም ቢሆን የተረገመ ነው ብሏል። ስለዚህ ክፉ የሆነውን ነገር ሁሉ ባለማድረግ ለቤተሰብ ንጹሕ ፍቅርን መግለጥ አንዱ አክብሮት መሆኑን ግወት ያስፈልጋል።

ወላጆችን አለማክበር ግለት እነርሱን መናት ግለት ነው። ለዚህ ሃሳብ አስረጅ የሚሆነው ምሳሌ ራሱን ከወላጆቹ ጋር የሚያስተካክል ልጅ ነው። ይህን የመሰለው ልጅ ከወላጆቹ ጋር እኩል እንደሆነ ራሱን የቆጥራል፤ ስለዚህም ወላጆቹ ሲናገሩት መልሶ ይናገራል፤ ሲቆጡትም መልሶ ይቆጣል፤ በእርሱና በወላጆቹ መካከል ልዩነት ያለም አይመስለውም፤ ይህ ሁሉ ታዲያ መንፈሳዊ መሠረት የሌለው በመሆኑ ተገቢ አይደለም።

ልጅን በምክርና በተግሳፅ አስተካክሎ ግላደግ የለባት ሙባት ቢሆን ልጅም መልስ ከመስጠት ይልቅ በዝምታ የሚነገረውን ግድመጥና መቀበል አለበት። እናት ወይም አባት በተቆጡ ጊዜ ልጅም በፈንታው መቆጣት የለበትም፤ የተቆጣ እንደሆነ ኃጢአትን ይሠራልና። ይህ ቁጣ ውም እናቱንና አባቱን በአማክበር ከተሰጠው ትእዛዝ ጋር የማይጣጣምና የሚቃረንም ነው።

በ. ፈጣን ፈቃደኝነት፡- ከላይ የጠቀስነው እውነተኛው ፈቃደኝነት ፈጣንና ሳይቆይ በተግባር የሚገለጥ ከሌላ ከምንም ሁኔታ ጋር የማይያያዝ መሆን አለበት። መልካም ልጅ በወላጆቹ የታዘዘውን ለመፈጸም ወዲያው ፈቃደኛ ይሆናል። ትእዛዙ ከወላጆቹ አንደበት አንደውን በሥራ ላይ ያውለዋል። እንዲህ ዓይነት ልጅም በቤተሰቡ ዘንድ ተወዳጅ ነው።

ሸ. ደለተቃውሞ ፈቃደኛ መሆን፡- መታዘዝ እውነተኛ ከሆነ ከልቡና የመንጫና ያላምንም ግንኙረምረም መሆን አለበት። አንዳንድ የታዘዙትን የግፊትም ነገር ግን በልባቸው የሚያገረመርሙ ልጆች አሉ። እነዚህ ከልግድ የተነሣ ትእዛዝን ለመፈጸም እሸ ሌላ እንጂ ታዛዥነታቸው ከፍቅር የመንጫ አይደለም። በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ የታዘዙትን ቢፈጽሙት እንኳ ልቡናቸው ፈቃደኛ ሆኖ ያዘዛቸውን ሰው ለማስደሰትና ትእዛዙንም በማክበር አይደለም። ሦናልባትም ትእዛዙን የፈጸሙት ከፍርሃት የተነሣ ቢሆን ይችላል። አንዳንድ ልጆች ደግሞ የወላጆቻቸውን ትእዛዝ ከመፈጸማቸው በፊት እጅግ ብዙ ከተጨቃጨቁና ከተነታረኩ በኋላ በብዙ ክርክር ፈቃደኛ የሚሆኑ አሉ። ወላጆቻቸውም ጨትጫታቸውን በላሚያውቁ ምንም እንዲያደርጉላቸው ሳይጠይቁቸው ይችላሉ፤ በዚህም የተነሣ በፈቃደኝነት በመታዘዝ ሊያገኙ የሚችሉትን በረከት ያጡ ታል።

ቀ. በጌታ መታዘዝን፡- ስለዚህ ነገር ሐዋርያው ቅዱስ ዳውሎስ «ልጆች ሆይ ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ፤ ይህ የሚገባ ነውና» ያለውን ግስታወስ ተገቢ ነው። ኤፌ.6+1። «በጌታ» የሚለው ቃል የሚያመለክተው ትእዛዙ በእግዚአብሔር ሕግ መሠረት መሆን እንዳለበት ነው። አባት ወይም እናት ወይም ደግሞ መምህር ልጃቸው በእግዚአብሔር ሕግ ጋር የማይጣጣም ነገር እንዲያደርግ ቢያዝዙት፤ ልጃቸው ይህን ትእዛዝ ለመፈጸም አይገደድም መፈጸምም የለበትም። ነገር ግን ይህን እያወቀ አባትህንና

እናትህን እከብር ተብያለሁ በማለት ይህን የማይገባ ትእዛዝ ቢፈጽም ያዘዙት ወላጆችና እያወቀ የታዘዘው እርሱ ከተጠ ያቂነት አያመልጡም። የልጆች መታዘዝም የእግዚአብሔርን ሕግ እስካልተቃረነ ድረስ በማንኛውም አንፃር እስከሞት ድረስም ቢሆን ራሱን በማዋረድና በትሕትና የራሱን ክብርም በመተው ጭምር ሊሆን ይገባል።

መታዘዝ በጥበብና በማመዛዘን በተለይም የታላቁን አባት የአባ እንጦንስን ምክር በማስታወስ ሊሆን ያስጠ ፈልጋል፤ «የታዘዘው ትእዛዝ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ጋር የሚስማማ ከሆነ ፈጽመው፤ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ የሆነ ነገር እንድትሠራ የታዘዘ እንደሆነ ገን ለራሱ ገሊና ለሰው ከመታዘዝ ይልቅ ለእግዚአብሔር መታዘዝ የበለጠ መሆኑን ንገረው» ብሏል። ከዚህ በተጨማሪም መድኃኒታችን ሊያሰላ ክርስቶስ «በኅፄ ድምጺን ይሰማሉ ይከተሉኝማል» ሲል የተናገረውን ማሰብ ከእግዚአብሔር ሕግ ጋር የሚቃረነውን ድምፅ ከመስማት ይልቅ የእግዚአብሔርን ድምፅ ማድመጥ የሚገባ መሆኑን የሚያስታውስ ነው። ዮሐ.10+27።

ቀደም ብለን የጠቀስናቸው የፊካብ ልጆች ነቢዩ ኤርሚያስ ወደ እግዚአብሔር ቤት ወሰደ እንደጠየቀው በፈቃቸው ወይን የተሞሉትን ዋንጫዎች አስቀምጦ «ወይኑን ጠጡ» ቢላቸው እነርሱ ገን «እንጠጣም» በማለት በድፍረትና በንጹሕ ገሊና መልሰ ሰጥተውና እንታዘዝም በማለታቸው ወይኑንም ባለመጣታቸው እግዚአብሔር ተደስቶ በበረከት ኅብኛቸው። እነርሱ ከነቢዩ ትእዛዝ ይልቅ ለእግዚአብሔር ትእዛዝ ቅድሚያ ሰጥተው ነበርና።

ሐዋርያው ቅዱስ ሳውሎስ ስለመታዘዝ የተናገረው ቃልም የሚያስደንቅ ነው፤ «ነገር ገን እኛ ብንሆን ወይም ከሰማይ መልአክ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የሚለይ ቢሰብክላችሁ የተረገመ ይሁን» በማለት ከቀደመው ትምህርት ሌላ አዲስ ትምህርት አትቀበሉ ሲል ከማዘዙም በላይ ከወንጌል የሚለይ ትምህርት የሚሰብኩትን «የተረገመ ይሁኑ» እንዳላቸው ማስተዋል ይገባል። ይህን የቅዱስ ሳውሎስን ቃል በተረጉመበት ድርሳኑ ታላቁ ቅዱስ ባስልዮስ

የመታዘዝን ሥርዓት ከአብራራ በኋላ የሥርዓቱን ጥብቅነት ሲገልጥ «ከዚህ ጥቅስ ቅዱስ ሳውሎስ መላእክትንም እንኳ ለማውገዝ ቃጥቷል» ብሏል። መልአክም ቢሆን የእግዚአብሔርን ወንጌል የሚቃረን ትምህርት ግስተማር የለለበት ከመሆኑም በላይ የዚህ ዓይነት መልአክ ትምህርት መቀበልን ጭምር አውግዞታል። ይህም እንግዲህ ከሕግ እግዚአብሔር የሚቃረን ትእዛዝ በመልአክም የተነገረ ቢሆን ሊፈጸም የማይገባ መሆኑን የሚያስረዳ ነው።

ብዙ ሰዎች ግራ የሚገቡላቸው ጥያቄዎች የፈቃደኝነትና የመታዘዝ መጠኑና ገደቡ ምን ያህልና የት ድረስ ነው? መታዘዝስ ፍጹም ነው? በልቡ ትእዛዙን እየተቃመ ያለትሕትና መታዘዝ ወይም ይሉኝታን አስወግዶ ለገሊናው መታዘዝ አለበት? የሚሉት ናቸው። ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ለመስጠት የፈቃደኝነትንና የመታዘዝን ጥልቅ ትርጉም በጥበብና በማስተዋል መረዳት ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ነው።

ከሁሉም በላይ፤ ከማንምና ከምንም በፊት መታዘዝ የሚገባው ብቻውን እምላክ ለሆነው ለአባል እግዚአብሔር ነው። በመቀጠልም የእግዚአብሔር ሕግ በሚያጠቃለው መጠን ለሰዎችም መታዘዝ ይገባል። ምንም እንኳ የሰው ገሊና ለእግዚአብሔር በመታዘዝና ለሰዎች በመታዘዝ መካከል በሚፈጠር ግጭት የሚጨነት ቢሆንም ሐዋርያው ቅዱስ ሴፕሮስ «ከሰው ይልቅ ለእግዚአብሔር ልንታዘዝ ይገባል» በማለት የተናገረውን ቃል በማሰብ ገሊናን ከጭንቀት ማላረፍ ያስፈልጋል። ዮሐዋ.5+29።

ለወላጆች መታዘዝም የእግዚአብሔር ሕግ በሚፈቅድ ውስጥ በሚያዝዘው መጠን መሆን ይኖርበታል። ከወላጆች እንዲልጁን የእግዚአብሔርን ሕግ የሚቃረን ትእዛዝ ቢያዝዘው፤ ልጁ በንጹሕ ገሊና ሆኖ ይህን ትእዛዝ መቃወም አለበት፤ የመታዘዝ ገደታው የወላጆቹ ትእዛዝ ከሕግ እግዚአብሔር ጋር እስካልተቃረነ ድረስ ብቻ ነው። ልጆቻቸው በትሕትና እንዲታዘዙ ይችላቸው የሚችሉ ወላጆችም ልጆቻቸውን ከእግዚአብሔር ሕግ ጋር የሚጣጣሙና ከዚያም ወሰን የማይወጣ ትእዛዝ ማዘዝ የሚገባቸው መሆኑን ማወቅ አለባቸው።

እንዳንድ ወላጆች ለሌሎች መልካሙን ያደረጉ እየመሰላቸው ሕገ እግዚአብሔርን የሚቃረን ትእዛዝ ያዝኩለቸዋል። ለምሳሌ በሰንበት ወደ ቤተክርስቲያን እንዲሄድ ከግዝዝ ይልቅ ወደ ፊልም ቤት ወይም ወደ ቲያትር አዳራሽ እንዲሄድ የሚያዝዝ በትንሣኤና በልደት በቤተ ክርስቲያን ተገኝቶ እንዲያስቀድስ ከግድረት ይልቅ ወደ ዳንሰና ጭፈራ ምሽቶች ይዞት የሚሄድ ወላጅ ልጁ ሕገ እግዚአብሔርን የሚቃረን ድርጊት እንዲፈጽም ግዝዝግግውት አለበት። ልጁ መንፈሳዊ በመሆኑ የወላጁን ትእዛዝ ለመፈጸም ሊቸገር ይችላል፤ አባትም የእግዚአብሔርን ሕግ እየጠቀሰ ልጁን ሊያስገድድ ይችላል። የልጅ ገሊናም ለእግዚአብሔር ሕግ ወይም ለአባቱ ጉትር ሃሳብ መቃዘን እንደሚገባው ለመወሰን ይጨነቃል፤ በሰማይ ለሚኖር አባቱ ለእግዚአብሔር ወይስ በሥጋ ለወለደው አባቱ ይቃዘን?

እናትም መንፈሳዊት ምናልባትም የሰንበት ተግሪ የሆነች ልጇን ከጉልበጽ በላይ የሆነ የቤትነት አካሄድ ሊያሳይ የሚችል የዘመኑን ፋሽን እንድትለብስና ዘመናዊት እንድትሆንላት በግሰብ የግትሻውን እንድታደርግ ልታዘዛት ትችላለች። ልጅቱ ይህን ትእዛዝ ለመቀበልና ሕገ እግዚአብሔርን የሚቃረን ነገር ሳለግድረግ በግንጋራገጅ ጨርሶ ከቤተክርስቲያን ልትከለክል ትችላለች።

እነዚህ ሁለቱም ወላጆች በእግዚአብሔር ሕግ ከተሰጣቸው የሥልጣን ገደብ አልፈው ልጆቹ ትእዛዝ እግዚአብሔርን እንዲጥሱና ከሚወዱት እግዚአብሔር ጋር እንዲጣሉ የሚያደርግ ትእዛዝ በግዝዛቸው ትክክል አይደሉም ልጆቻቸው ትእዛዛቸውን ባለመቀበላቸው እንደ ለመቆየት ሊቆጠሩ አይገባም። ከሰው ይልቅ ለእግዚአብሔር መቃዘን እንዲገባ ዐውቀዋል።

ወላጆች ሁሉ ደግሞ ከልጆቻቸው ከብርኅና መቃዘን የሚጠብቁ ከሆነ ልጆቻቸውን ከሕገ እግዚአብሔር ጋር የሚቃረንና ገሊናቸውን የሚፈታተን ትእዛዝ ከግዝዝ ይቆጠቡ ዘንድ ይገባል። «እሺታን ወይም ፈቃደኝነትን የምትጠብቁ ከሆነ ሊፈጸም ወይም ሊደረግ የሚችል ነገር ጠይቅ»

ወላጆችን የግክበር ሌላው ምልክት ሃሳባቸውን ሁሉ ግግላት ነው። ይህም ግለት ልጅ ሊያደርገው የሚገባውን በጠየቁት ጊዜ ብቻ ሳይሆን ከዚያም በላይ ቢሆን የጠየቁ ትንና የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ ግግላት ግለት ነው። ብለህ ልጅ ወላጆቹ የሚያስፈልጋቸውን ራሱ ቀድሞ ያውቃልና ሳይጠ ይቀት ሃሳባቸውን በመረዳት በሚያስፈልጋቸው ሁሉ ይረዳቸዋል። ለምሳሌ አባቱ ደክሞት እንደቆመ የተመለከተ ልጅ አባት የው መቀመጫ ወንበር እንዲያመጣለት እስከጠ ይቀው መጠበቅ የለበትም፤ ይልቁንም ይህ እንደሚያስፈልገው ተረድቶ መቀመጫ በግዝጋጀት አባቱ እንዲያርፍ በአክብሮት መጋበዝና ምቹት ሊሰጠው ይገባል። እናቱም በቤት ውስጥ ሥራ ደክማ የሚያይ ልጅ እጁን ዘርግቶ ሊደገፋት ይገባል እንጂ ዕርዳታውን እስክትጠይቅ መጠበቅ የለበትም። የተመገበበትን ገበታ እናቱ እንድታነሣና እንድታጸዳው መጠበቅም የለበትም፤ ራሱ ቀድሞ ይህን ግድረግ አለበት እንጂ። በዚህ መልክ ወላጆቹን ግክበር በወላጆችና በሰው ሁሉ ፊት ከፍ ከፍ ግለት እና በእግዚአብሔርም ዘንድ ጸጋና በረከትን ግግሥት መሆኑን ግሰብ እንጂ የሚያዋርድ አለመሆኑን ግጥን ያስፈልጋል።

በቅዱስ መጽሐፍ «ቤርሳቤህም የኤዶምያስን ነገር ትነግረው ዘንድ ወደ ንጉሡ ወደ ሰሎሞን ገባች፤ ንጉሡም ሊቀበላት ተነሣ ሳማትም፣ በዙፋኑም ተቀመጠ፤ ለንጉሡም እናት ወንበር አስመጣላት፣ በቀኝም ተቀመጠች።» የሚለው ታሪክ ወላጆችን ስለግክበር ጥሩ ምሳሌ ሊሆን ይችላል። 1ነገ.2+19። ንጉሡ ሰሎሞን ከዙፋኑ ተነሥቶ እጅ በመንሣት እናቱን በተቀበለ ጊዜ ከክብሩ የተቀነሰበት ምንም አልነበረም ተጨመረለት እንጂ። ለሰው ልጅ የወላጅ አባቱን ወይም የወላጅ እናቱን እጅ መላም ይበዛበታልን?

በፈርዖን ቤት ሁለተኛ ሰው የሆነው፤ የፈርዖንንም ቀለበት በጣቱ አጥልቆ መላዋ ግብፅን የሚገዛው ባለሙሉ ሥልጣን፤ ሰዎች ሁሉ በፊቱ የሚሰግዱለት፤ የፈርዖንና የቤቱ ሁሉ ገዥና አዛዥም የሆነው ጳጅቱ የቤፍ በግ ጠባቂ አባቱን አልናቀም፤ ይልቁኑ የሚመጣበትን ሠረገላ በመላክ በክብር ወደእርሱ ጠርቶ ተቀበለው እንጂ። «የቤፍም ሠረገላ»

አዘጋጀ፡ አባቱንም እሥራኤልን ሊገናኘው ወደ ጊዜም ወጣ፤ ባየውም ጊዜ በአንገቱ ወደቀ አቅርቦትም ረጅም ጊዜ አለቀሰ።» ከዚህም በኋላ ወደ ፈርዖን ወስዶ አባቱና ወንድሞቹ የበግ እረኞች መሆናቸውን አስተዋወቀው እንጂ በአባቱ አላፈረም፤ አላዋረደውም። ዘፍ.41+40-43። ዘፍ. 45+8። ዘፍ.46+29-31። ይህም አባቶቻቸው ድሆች ወይም ያልተማሩ መሐይማን ወይም በተናቀ ሥራ የሚተዳደሩ በመሆናቸው ለሚያፍሩና አባቶቻቸውን ለሚጎቱ ሁሉ ተገቢ ትምህርት የሚሰጥ ነው። ስለሆነም በመጽሐፍ «ከእናንተ ሰው ሁሉ እናቱንና አባቱን ይፍራ» የተባለውን እያሰቡ ወላጆችን በተገቢው ሁሉ በማክበርና ቃላቸውን በመቀበል በትሕትና መኖር ያስፈልጋል። ዘሌ.19+13።

ወ. በፈቃደኝነት በመታዘዝ፡ መታዘዝ ወላጆችን የማክበር አንጻር ዋነኛው ጠቃሚ ክፍል ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ሥጋዊው ለእናቱ ለእመቤታችን ለትድስት ድንግል ግርያምና ለአሳደገው ለትዳሱ የሴፍ አረጋዊ ይታዘዛቸው እንደነበር በመጽሐፍ ተመዝግቧል «ከእነርሱም ጋር ወርዶ ወደናዝሬት መጣ፤ ይታዘዛቸውም ነበር።» ተብሏል። ሉቃ.2+51። ለእመቤታችን መታዘዙ ወላጅ እናቱ በመሆኗ ነው። ለየሴፍ መታዘዙ ደግሞ እርሱ ምንም እንኳ ወላጅ አባቱ ባይሆን ወላጅ አባት ሊያደርገው የሚገባውን ሁሉ በማድረግ እየተገነባከበ ከልጆቹ ጋር ስለአሳደገው ነው። ይህን የየሴፍ የአባትነት ምግባርም እመቤታችን ትድስት ድንግል «እነሆ አባትህና እኔ እየተጨነቅን ስንፈልግህ ነበርን» በማለት ትገልጠዋለች። ሉቃ.2+48።

ይህ የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ለእናቱ ለድንግል ግርያምና ለአረጋዊው የሴፍ እየታዘዘ ማደግ ለሁላችንም መልካም ትምህርትና መመሪያ ነው። መላእክትና ሊቃነ መላእክት፤ ኃይላትና ሥልጣናት ሁሉ የሚገዙላትና የሚታዘዙለት የሰማይና የምድር ፈጣሪ በተዋሐደው ሥጋ የተነሣ ለወለደቸው እናቱና ለአሳደገው አባቱ ታዛዥ ሆነ። በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉ

ፍጥረታት ሁሉ የሚሰግዱለትና የሚታዘዙለት እርሱ በትሕትና ታዛዥ ሆነ። ፊል.2+10። እንግዲህ በዚህ መሠረት ለወላጆች የመታዘዝን ተገቢነት መድኃኒታችንና አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ በተግባር ፈጽሞ አሳይቶናልና ልንከተለው ያስፈልጋል።

ታሪካቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ስጥ ከተመዘገበው ቀደምት መካከል የታዛዥነት ምሳሌ አድርገን በመጀመሪያ የምንጠቅሰው የይስሐቅን ታሪክ ነው። አባቱ አብርሃም ለእግዚአብሔር የተቃጠለ መሥዋዕት ሊያደርገው ወደ ተራራው ይዘት በወጣ ጊዜ ይስሐቅ ያሳየው ፍጹም ፈቃደኝነትና ታዛዥነትን ነበር እንጂ አላንገራላቸው። ሌላው አስደናቂ ምሳሌ ደግሞ /ምንም እንኳ ስለሁሉ ሴትነት ቢሆን/ አባቷ ለእግዚአብሔር የተባለውን ስለላት እንዲፈጽም በፈቃደኝነት መሥዋዕት የሆነችው የገለጻዊው የዬፍታኒ ልጅ ታዛዥነት ነው። መላ.11+30-40።

እግዚአብሔርም የእሥራኤልን ልጆች በላላለመታዘዛቸው በወቀሰ ጊዜ በምሳሌነት የተጠቀመበት አባታቸው ያዘዛቸውን የፈጸሙ የራካባውያን ልጆች አስደናቂ የመታዘዝ ምሳሌ ሌላው አብነታችን ነው። አባታቸው «እናንተና ፈጆቻችሁ ለዘላለም የወይን ጠጅ አትጠጡ። በምትኖሩበት ምድር ላይ ብዙ ዘመን እንድትኖሩ በዕድሜላችሁ ሙሉ በድንኳን ውስጥ ተቀመጡ» አላቸው። ሌር. 35+6-10። በመታዘዛቸውም እግዚአብሔር ተደስቷልና «ለአባታችሁ ለሊዬናዳብ ትእዛዝ ታዝዛችኋልና፤ ትእዛዙንም ጠብቃችኋልና።... በሐዚህ በፊቴ የሚቆም ሰው ከሬካብ ልጅ ከሊዮናዳብ ወገን ለዘላለም አይታጣም።» አላቸው። ሌር.35+18።

ከእነዚህ ከላይ ከጠቀስናቸው ምሳሌዎች የምንግረው ወላጆችን በፈቃደኝነት መታዘዝ ምንኛ ያግረ መሆኑን ነው። ይህም እግዚአብሔርን የሚያስደስት ከመሆኑም በላይ የመክረላዊ በረከት ምንጭ መሆኑ ሌላው ትምህርት ነው። ትዳሱ መጽሐፍም በዚህ ረገድ «እጄ ሆይ የእስትህን ምክር ስግግር የእናትህንም ሕግ አትተው» «የወለደህን አባትህን ስግግር

እናትህም ባረጀች ጊዜ አትናቃት። በማለት ወላጆችን ማከበር የሚገባ መሆኑን ያስተምረናል። ምሳ.1+8። ምሳ.6+20። ምሳ.23+22። ፈቃደኝነትና ታዛዥነት ምንኛ መልካም ናቸው፤ ሁለቱም የትሕትናና የመልካም ምግባር ፍሬዎችና የፍቅር ማረጋገጫዎች ናቸውና።

በመታዘዝ ጊዜ ራስን ዝቅ ማድረግና ከራስ ሃሳብ ጋር መታገል የማይቀር ነው። በሰው ሁሉ ያለ የሥጋ ፈቃድ ታዛዥነትን እንደ ዝቅተኝነት ስለሚቀጥረው ለገሊና ፈተና አድርጎ ይህን ስሜት ያቀርብለታል። ይህን ውጊያ ያሸነፈ ሰው ነው እንግዲህ ለመታዘዝ የሚችለው። ያለምንም ጥርጥር ሰው ሃሳቡንና የሥጋውን ፍላጎት ተቋቁሞ ፈቃደኛ በሆነ መጠን ታዛዥነቱ የበለጠ ይጨምራል። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ፈቃዴን ለማድረግ አይደለም እንጂ የላከኝን ፈቃድ ለማድረግ ከጠግይ ወርጃለሁና።» በማለት የተናገረው ስለመታዘዝ ካስተማረበት መካከል አንዱ ነው። ዮሐ.6+38። በዚህም የላከውን የባሕርይ አባቱን የእግዚአብሔር አብን ፈቃድ ለመፈጸም ሰው መሆኑን የገለጠ ሲሆን ከዚህ በላይ እንደጠቀስነው ለአባቱም ለእናቱም በመታዘዝ ፈቃደኝነትንና ታዛዥነትን አስተምረናል።

ፈቃደኝነት በንል ደግሞ የሚከተሉትን ሁሉ የሚያጠቃልል መሆን አለበት፤

ረ. እውነተኛ ፈቃደኝነትን፡- ልጅ የወላጆቹን ሃሳብ ለመፈጸም ብቻ ብሎ ወይም ቃላቸውን ለመውላት /ለመፋለስ/ በማለት ብቻ ፈቃደኛ መሆን የለበትም። ፈቃደኝነቱ በእውነተኛ ልባዊነት የተደረገ የወላጆችን ስሜት ላለመጉዳት በሚደረግ ጥንቃቄ ላይ ጭምር የተመረኮዘ መሆን ይኖርበታል። የታዘዘው የማያስደስተውን ነገር ለመፈጸም ቢሆን እንኳ የወላጆቹን ደስታ በማሰብ እነርሱንም ለማስደስት ከልቡ ፈቃደኛ መሆን ይገባዋል። ለወላጆች ትእዛዝ የሚሰጠው የፈቃደኝነት ምላሽ አፍአዊ /ውጫዊ/ ብቻ ሳይሆን ውስጣዊና እውነተኛ መሆን አለበት።

እንደተባለ። እግዚአብሔርም «እናንተም ልጆች ሆይ ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ» ቢል በሐዋርያው አድር መናገሩ ወላጆች በሕግ የተሰጣቸውን መንፈሳዊ የሥልጣን ገደብ እንዳይተላለፉና ስለ ሕገ እግዚአብሔር የሚጫነቁ የልጆቻቸውን ፍቅር እንዳያጡ ነው። ስለዚህ በልጆች ላይ የተጣለው የመታዘዝ ግዴታ «በጌታ» ማለትም ከሕገ እግዚአብሔር እስከ ለተቃረነ ድረስ ብቻ መሆኑን ዐውቆ ምን ማዘዝ ምን ደግሞ መተው እንደሚያስፈልገው መመዘን የወላጆች ኃላፊነት ነው።

የክርስትና ትምህርት በአንዲት ጥቅስ ላይ ብቻ የተመሠረተና ቁንጽል አይደለም። ዋነኛው መሠረቱ መንፈሳዊነት ነውና። እናም ግማሹን ትምህርት ጥሎ ሌላውን አንጠልጥሎ መጓዝ አደገኛ ነው፤ የተገናኘው ሕይወት ግማሽ ያደርገዋል። ከዚህ አንፃር ሐዋርያው ቅዱስ ዳዊት ለሌፈሶን ክርስቲያኖች የጻፈውን መልእክት ማስተዋል ተገቢ ነው። «ልጆች ሆይ++ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ+ ይህ የሚገባ ነውና።... እናትህንና አባትህን አክብር» በማለት ልጆችን የሚመለከተውን ግዴታ በአንድ ወገን ካስቀመጠ በኋላ «እናንተም አባቶች ሆይ+ ልጆቻችሁን በጌታ ምክርና በተግሣፅ አሳድጓቸው እንጂ አታስቆጡላቸው።» በማለት ሁለተኛ ወላጆችን የሚመለከተውን ኃላፊነት አስቀምጦታል። ኤፌ.6+1-4። በዚህ በመልእክቱም የልጆችንና የወላጆችን ግዴታ በየፈርጁ እንዳስቀመጠው ተመልክተናል። በተጨማሪም ለቆላስይስ ሰዎች በጻፈው መልእክቱ ደግሞ «ልጆች ሆይ ይህ ለጌታ ደስ የሚያሰኝ ነውና በሁሉ ለወላጆቻችሁ ታዘዙ። ሐባቶች ሆይ+ ልባቸው እንዳይዝል ልጆቻችሁን አታበላጩላቸው /አታስቆጡላቸው/» በማለት በየክፍሉ ግንኙነቱን ሰጥቷል። ቆላ.3+20-25።

የእነዚህ ምንባባት ጥቅል መልእክት ስናጫነው እግዚአብሔር አምላክ ለእያንዳንዱ ወላጅ «ይህን ልጅ በጣም ብዙ በሆኑ ትእዛዛት እንዲታዘዝ በእጅህ ሰጥቻለሁ፤ ነገር ግን ይህን ታዛዥነትን ተጠቅመህ አትጫነው፤ አእምሮውን አትጉዳው፤ ለገሊናውም ሽክም አታበዛበት፤ ከአቅሙ በላይ የሆነ ነገርም አትጠይቀው ምናልባት ትእዛዙን መፈጸም እንዳያቅተው፤ በትእዛዛትህ ጫናም የተነሣ የወደቀ እንደሆነ

የእርሱን ደም ከአንተ እፈልጋለሁ። በማለት የሚያስጠነቅቅ ይመስላል። ወላጆችም ይህንኑ በእንክር ሊገነዘቡት ያስፈልጋል። ይህ እንግዲህ የልጆች የመታዘዝ ገደብ ብቻ ሳይሆን የወላጆችም የማዘዝ ሥልጣን ወሰን የተደረገለትና ከሕግ እግዚአብሔር ተቃርኖ የሚያቃርን በተፋለሰ የተሞላና ጭፍን እንዳይሆን ጭምር የሚያስተምር ምሥጢር የተካተተበት ነው።

ስለ ልጆቻቸው የወላጆች ኃላፊነት

ወላጆች ከልጆቻቸው ሊያገኙት ስለሚገባው አክብሮት ከእነወሱ የሚጠበቅባቸው ግዴታ ወይም ኃላፊነት ደግሞ አለ። ከእነዚህም ወላጆች የራሳቸውን ግዴታ ሳይወጡ ዘወትር መብታቸው ብቻ እንዲከበር መፈለግ የለባቸውም። ልጆችም ቢሆኑ ደግሞ ምንም እንኳ ወላጆቻቸው የሚገባቸውን ባያደርጉላቸውና ግዴታቸውን ባይወጡ ወላጆቻቸውን የማክበር ግዴታ አለባቸው። በተለይ በዚህ ርእሰ ገን የወላጆችን ኃላፊነት እንመለከታለን። ከወላጆች ግዴታዎች መካከል ልጆችን ፈሪሃ እግዚአብሔርን በማስተማር ማሳደግ፣ በጥሩ ሁኔታ መንከባከብ፣ ዐቅም በፈቀደ መጠን ፍላጎታቸውን ማሟላት፣ ስለእነርሱ ጥንቃቄ ማድረግ፣ ጥሩ አርአያነትን በማሳየት ማስተማርና ከሁሉም በላይ በፍትህና በርኅራኄ በሥርዓትም እንዲመሩ ማድረግ ዋናዎቹ ናቸው።

ሀ. ልጆችን ፈሪሃ እግዚአብሔርን በማስተማር ማሳደግ፡- ወላጆች ልጆቻቸው ከርስትና በሚነሡበት ጊዜ እንደክርስትና እናትና አባት ሁሉ በቤተክርስቲያን አደባባይ ፊት ቆመው ልጆችን በሃይማኖትና በትድበና ለማሳደግ ቃል ይገባሉ። ስለዚህም ልጆቻቸውን በመልካም መንፈሳዊ ሥነምግባር አንፃው ለማሳደግ ከእግዚአብሔር የተሰጣቸው ኃላፊነት አለባቸው።

አንዳንድ ወላጆች የልጆቻቸውን ሥጋዊ ፍላጎት ብቻ በማሟላት ስለመንፈሳዊ ሕይወታቸውና ስለዘላለማዊ ተስፋቸው የሚያስፈልጓቸውን ሁሉ ማሟላትን እንደ ትርፍ ነገር ቆጥረው በቸልታ ያልፏቸዋል። ወላጆች መጪነት የሚገባቸው ለልጆቻቸው ሥጋዊም ሆነ መንፈሳዊ የአስተዳደግ ሥርዓት ነው። ከልጆች ሥርዓት አልበኝነት የተነሣ በቤተሰቡ ላይ የሚመጣው ችግር ሁሉ ቀድመው ወላጆች እንደቀላል በመቁጠር ጥንቃቄ ካሳደረገባቸው ነገሮች የሚመነጭ መሆኑን ማጤን ያስፈልጋቸዋል። ያልዘኩትን ሊያጭዱ ያልበተኑትንም ሊበሰሰቡ አይችሉምና።

ልጆችን ቀርዖና አስተካክሎ ለማረምና ሥርዓት ለማስያዝ የሚቻልበትን ጊዜ በዋሳ ካላለፉት በኋላ የማይቻለውን ነገር ለማድረግ መመከር ደረት እንጪትን ለማቃናት እንደመመከር ነው። በችግኝነቱ /በለጋነቱ/ ያልታረቀውን ዛፍ ከጠነከረ በኋላ እናቃኖህ ቢሉት ይሰበራልና። በእርግጥ ያልተለመደ ባሕርይ ኖርአቸው በመልካም ቤተሰብ ላይ ችግር የሚያመጡና የሚያስቸግሩ ልጆች የሉም ለማለት አይቻልም። በትዱስ መጽሐፍ እንኳን ጥቂት ምሳሌዎችን መጥቀስ ይቻላል። አዳም ትዱሱን አቤልንና ነፍስ ገዳዩን ቃዮን ወልደል፤ ኖህ የተቀደሱ ሴምንና ያፈትን እንዲሁም የአባቱን ዕርቃን በማየት ልጆቹንና የልጅ ልጆቹን ያስረገመ ካምን ወልደል፤ ይስሐትም የተቀደሰውን ያዕቆብንና በከርናውን ለምሥር ወጥ የለወጠ ሌላውን ወልደል። ወላጆች የልጆችን መንፈሳዊ ሕይወት ለማጎፊ አስፈላጊውን ሁሉ እያደረጉና የመጻገን መንገድ ለማሳየት የሚጠበቅባቸውን ጥረት ሁሉ አድርገው ልጆች ገን ከሥርዓት ውጭ ቢሆኑ ወላጆች ኃላፊነታቸውን በመወጣታቸው ከተጠያቂነት ነፃ መሆናቸው መታወቅ አለበት።

ወላጅነት ኃላፊነትና ግዴታ ጭምር እንጂ ሥልጣን ብቻ አይደለም። ወላጅነት ልጆችን የመንከባከብ፣ የማፍቀርና መልካም ሥነምግባር ያላቸው ልጆችን ለማፍራት ጥረት የማድረግና መሥዋዕትነት ጭምር የመክፈል ኃላፊነትና ግዴታ ነው። እዚህ ላይ የነቢዩ ሳሙኤል እናት ነቢ